

RAPORT

**MONITOROWANIE PODSTAWY
PROGRAMOWEJ
WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO
I KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO
W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM
W ROKU SZKOLNYM 2009/2010**

**MONITOROWANIE ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE W RAMACH PROJEKTU
SYSTEMOWEGO**

***„Wdrożenie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz
kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół”.***
Priorytet III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Białystok, czerwiec 2010r.

Spis treści

I OPIS BADAŃ	5
1. Geneza.....	5
2. Cel.....	5
3. Harmonogram monitorowania.....	5
4. Koordynacja prac badawczych	5
5. Dobór próby.....	6
6. Procedura badań	7
<i>a) Dobór szkół i placówek do przeprowadzenia monitorowania z opisem badanych</i> <i>zbiorowości.....</i>	7
<i>b) Pytania badawcze</i>	9
7. Weryfikacja przeprowadzonych badań.....	10
II OPIS DANYCH I ICH ANALIZA	13
1. Placówki wychowania przedszkolnego	13
2. Szkoły podstawowe	26
3. Gimnazja	44
4. Analiza porównawcza wybranych pytań.....	76
III WNIOSKI	82
1. Wnioski wynikające z analizy ankiety.....	82
2. Wnioski wynikające z przeprowadzonej weryfikacji.....	86
3. Wnioski dotyczące organizacji badania.....	87
IV Rekomendacje	88
1. W zakresie wspierania dyrektora szkoły	88
2. Dotyczące przeprowadzenia pogłębionego badania	88
3. Dotyczące organizacji badania	88
V Aneks	90
1. Wyniki statystyczne badania (placówki wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe, gimnazja)	
2. Wykaz placówek objętych monitorowaniem	
3. Arkusze	

I OPIS BADAŃ

1. Geneza

Zgodnie z ustalonymi przez Ministra Edukacji Narodowej kierunkami realizacji przez kuratorów oświaty polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2009/2010 było prowadzone monitorowanie wdrażania podstawy programowej w przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, w szkołach podstawowych i gimnazjach. Z uwagi na harmonogram wdrażania zmian programowych, monitorowanie dotyczyło przedszkoli, klas I szkół podstawowych i klas I gimnazjów.

2. Cel

Celem monitorowania wdrażania podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego było pozyskanie informacji o stosowanych przez przedszkola i szkoły rozwiązaniach organizacyjnych i metodycznych związanych z wdrażaniem podstawy programowej i uwzględnianiem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji, których stosowanie sprzyja osiągnięciu zamierzonych efektów edukacyjnych. Działanie jest realizowane w ramach projektu systemowego „Wdrożenie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół” Priorytet III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

3. Harmonogram monitorowania

- a) 19 – 23 kwietnia 2010r- wypełnianie ankiet przez dyrektorów przedszkoli i szkół;
- b) 26 kwietnia – 21 maja 2010r- analiza ankiet przez wizytatorów oraz kontakt z 10% placówek objętych monitorowaniem;
- c) do 25 czerwca 2010r - przygotowanie raportu z przebiegu i wyników monitorowania wraz z wnioskami i rekomendacjami.

4. Koordynacja prac badawczych

Funkcję koordynatorów monitorowania podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w województwie podlaskim pełnili:

wizytator Iwona Trusiuk - Kuratorium Oświaty w Białymstoku (podstawa programowa wychowania przedszkolnego);

wizytator Ewa Markowska - Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Delegatura w Suwałkach (podstawa programowa w zakresie klasy I szkoły podstawowej);

wizytator Danuta Radwańska - Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Delegatura w Łomży (podstawa programowa w zakresie klasy I gimnazjum).

5. Dobór próby

Monitorowaniem zostało objętych: 10% przedszkoli, 10% oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, 10% innych form wychowania przedszkolnego, 10% szkół podstawowych, 10% gimnazjów z ogólnej liczby funkcjonujących na terenie województwa (zgodnie z danymi zawartymi w Systemie Informacji Oświatowej) Badaniem zostały objęte publiczne i niepubliczne przedszkola, oddziały przedszkolne i inne formy wychowania przedszkolnego oraz szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych i szkół dla dorosłych). Szczegółowy dobór placówek wg typu ilustruje zamieszczona niżej tabela.

Tabela 1. Ilość placówek wskazanych przez MEN do przeprowadzenia monitorowania oraz weryfikacji ankiet w woj. podlaskim.

przedszkola, oddziały przedszkolne i inne formy	przedszkola		179
	10% objętych monit.		18
	oddziały przedsz.		364
	10% objętych monit.		36
	inne formy		23
	10% objętych monit.		2
	łącznie - liczba przedszkoli, oddz., innych form objętych monitorowaniem		57
	10% do weryfikacji*		6
szkoły dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych)	sz. podst.		443
	10% sz.podst.objętych monit.		44
	10% do weryfikacji**		4
	gimnazja		206
	10% gimn.objętych monit.		21
	10% do weryfikacji**		2
szkoły dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych), w tym:	szkoły podst.	publiczne	420
		niepubliczne	23
	gimnazja	publiczne	187
		niepubliczne	19
łącznie - liczba przedszkoli i szkół objętych monit.			122
łącznie - liczba zweryfikowanych ankiet poprzez dodatkowy kontakt ze szkołą/przedszkolem			12

Zgodnie ze wskazaniami Ministerstwa Edukacji Narodowej monitorowanie podstawy programowej w województwie podlaskim należało przeprowadzić w 122 placówkach (57 przedszkolach, oddziałach przedszkolnych i innych formach wychowania przedszkolnego, 44 szkołach podstawowych oraz 21 gimnazjach).

Dodatkowo, w przypadku minimum 10 % łącznej liczby badanych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego oraz 10 % liczby badanych szkół podstawowych i gimnazjów została przeprowadzona weryfikacja ankiet poprzez wizytę wizytatora w szkole, kontakt telefoniczny z dyrektorem szkoły lub za pośrednictwem poczty elektronicznej (wybór formy należał do kuratorium oświaty).

Zgodnie z wskazaniami w tabeli 1 weryfikację **arkuszy** należało przeprowadzić w 12 placówkach (przedszkola, oddziały przedszkolne i inne formy – 6, szkoły podstawowe – 4, gimnazja.-2).

6. Procedura badań

a) Dobór szkół i placówek do przeprowadzenia monitorowania z opisem badanych zbiorowości

Przedszkola i szkoły, objęte monitorowaniem, wytypowane zostały przez Kuratora Oświaty. Sposób doboru (na przykładzie placówek wychowania przedszkolnego) ilustruje poniższa tabela.

Tabela 2 Wybór placówek wychowania przedszkolnego do monitorowania podstawy programowej

	publiczne	niepubliczne	razem	waga-publiczne	waga-niepubliczne	Liczba podmiotów do monitorowania wg wagi-publiczne	Liczba podmiotów do monitorowania wg wagi-niepubliczne	Razem podmiotów do monitorowania (publiczne i niepubliczne)
Przedszkola, oddziały przedszkolne, inne formy	399	36	435	$399/435=0,917$	$36/435=0,083$	$0,917 \times 57=52$	$0,083 \times 57=5$	$52+5=57$

Wyboru szkół podstawowych i gimnazjów dokonano w zaprezentowany wyżej sposób

W celu otrzymania wiarygodnych wyników, zastosowano dodatkowe kryterium podziału na szkoły funkcjonujące w miastach powyżej 5 tys. mieszkańców, miastach do 5 tys. mieszkańców, a także na terenach wiejskich ze wszystkich powiatów na terenie województwa (w zależności od liczby szkół funkcjonujących w danym powiecie, z wyłączeniem szkół specjalnych, dla dorosłych i filii).

Tabela 3 Podział szkół/placówek wg ich statusu

	Placówki wychowania przedszkolnego		szkoły podstawowe		gimnazja		Razem	
	liczba	próba	liczba	próba	liczba	próba	liczba	próba
niepubliczne	46	5	23	4	19	3	88	12
publiczne	520	52	395	40	186	18	1101	110
ogółem	566	57	418	44	205	21	1189	122

Monitorowaniem w województwie podlaskim, zgodnie ze wskazaniem Ministerstwa Edukacji Narodowej, objęto 122 placówki. Arkusz został skierowany do 110 placówek publicznych i 12 niepublicznych.

Wśród badanej populacji były placówki wiejskie –73, w miastach do 5 tys. mieszkańców - 9 oraz w miastach powyżej 5 tys. mieszkańców – 40

Szczegółowy podział badanej zbiorowości wraz z informacją zawierającą ogólną liczbę przebadanych w stosunku do wszystkich szkół i placówek w województwie podlaskim ilustruje tabela nr 4.

Tabela 4. Podział szkół/placówek wg rodzaju miejscowości

	Placówki wychowania przedszkolnego		szkoły podstawowe		gimnazja		Razem	
	liczba	próba	liczba	próba	liczba	próba	liczba	próba
miasta powyżej 5 tys. mieszkańców	198	20	96	10	93	10	387	40
miasta do 5 tys. mieszkańców	28	3	19	4	20	4	67	11
wieś	340	34	303	30	92	7	735	71
ogółem	566	57	418	44	205	21	1189	122

Podlaski Kurator Oświaty poinformował dyrektorów wytypowanych przedszkoli/szkół o terminie i sposobie przeprowadzenia monitorowania, zgodnie z ustalonym harmonogramem. Za pośrednictwem poczty elektronicznej przesłano im zaproszenie do platformy www.monitorowanie.podstawaprogramowa.edu.pl oraz tymczasowy login i hasło.

Badanie było przeprowadzone on-line – dyrektorzy wytypowanych szkół/przedszkoli, po zalogowaniu się na ww. stronie, wypełnili zamieszczony tam odpowiedni arkusz.

Zadaniem koordynatorów było monitorowanie stopnia wypełniania arkuszy przez dyrektorów poszczególnych placówek.

Zaawansowanie badania w poszczególnych dniach ilustrują tabele 5 i 6

Tabela 5. Zaawansowanie monitorowania w poszczególnych dniach prowadzenia badania

Próba	26.04.g.9.00		26.04.g.17.00		27.04		28.04		21.05	
	stan	%	stan	%	stan	%	stan	%	stan	%
121	106	87,6%	122	100,8%	122	100,8%	122	100,8%	122	100,8%

Tabela 6. Udział szkół i przedszkoli w monitorowaniu wg stanu na dzień 31 maja 2010r.

Przedszkola			Szkoly podstawowe			Gimnazja		Razem			
10% wg SIO	ankiet	%	10% wg SIO	ankiet	%	10% wg SIO	ankiet	%	10% wg SIO	zgł.z KO	ankiet
57	57	100,7%	44	44	99,3%	21	21	102%	122	121	122

b) Pytania badawcze

W celu pozyskania informacji o stosowanych przez przedszkola i szkoły rozwiązaniach organizacyjnych i metodycznych związanych z wdrażaniem podstawy programowej i uwzględnianiem zalecanych warunków oraz sposobów jej realizacji, których stosowanie sprzyja osiągnięciu zamierzonych efektów edukacyjnych sformułowano następujące pytania badawcze:

- A. Jakie rozwiązania organizacyjne związane z wdrażaniem podstawy programowej są stosowane przez przedszkola i szkoły w roku szkolnym 2009/2010?
- B. Jakie rozwiązania metodyczne zostały zastosowane w bieżącym roku szkolnym w związku z wdrażaniem podstawy programowej przez badane placówki?

C. W jaki sposób (czy tak, a jeżeli nie to dlaczego) realizowane są zalecane warunki do realizacji podstawy programowej zmierzające do osiągnięcia zamierzonych efektów edukacyjnych?

D. Jakiego wsparcia oczekują szkoły?

Odpowiedzi na powyższe zagadnienia należy poszukiwać w wypełnionych przez dyrektorów ankietach. Kategoryzację pytań w ankietach w stosunku do pytań badawczych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7 Pytania kluczowe a pytania w ankietach

Pytania badawcze	Przedszkola	Szkoły podstawowe	Gimnazja
	Nr pytania	Nr pytania	Nr pytania
A	1,2,3	1,2,3	1,2,3,4
B	4,6,7,8,9	4,5,6,10,11,13,14,15,16,17,18,19,20,21	5,6,8,11,18,19,20,21,22,23,24,25,27
C	5	7,8,9,12,22	7,9,10,12,13,14,15,16,17,26
D	10	23	28

7. Weryfikacja przeprowadzonych badań.

Zgodnie z przyjętymi założeniami, w przypadku minimum 10 % łącznej liczby badanych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego oraz 10 % liczby badanych szkół podstawowych i gimnazjów została przeprowadzona weryfikacja arkuszy poprzez wizytę wizytatora w szkole, kontakt telefoniczny z dyrektorem szkoły, za pośrednictwem poczty elektronicznej lub w inny sposób. (wybór formy należał do kuratorium oświaty). Weryfikacji należało poddać: 6 placówek przedszkolnych, 4 szkoły podstawowe oraz 2 gimnazja. Jednak po przeanalizowaniu arkuszy przez koordynatorów zaistniała konieczność uściślenia informacji i doprecyzowania odpowiedzi w większej (niż zakładano) ilości placówek.

Jako główne kryteria weryfikacji przyjęto:

1. Brak odpowiedzi w arkuszu.
2. Odpowiedzi budziły wątpliwości.

3. Potrzeba doprecyzowania odpowiedzi.

Łącznie w dniach 28 kwietnia - 21 maja 2010r weryfikację przeprowadzono w 64 placówkach województwa podlaskiego, w tym 36 przedszkolach, oddziałach przedszkolnych i innych formach, 7 szkołach podstawowych i 21 szkołach gimnazjalnych.

Tabela 8 Szkoły i placówki poddane weryfikacji

Typ placówki	Liczba zweryfikowanych arkuszy	LOKALIZACJA		
		Wieś	Miasto do 5 tys. mieszkańców	Miasto pow. 5 tys. mieszkańców
Placówki przedszkolne	36	24	3	9
Szkoły Podstawowe	7	3	1	3
Gimnazja	21	7	4	10
RAZEM	64	34	8	22

Tabela 9 Zestawienie sposobów weryfikacji

Typ placówki	Liczba zweryfikowanych arkuszy	Sposób weryfikacji				Wprowadzenie poprawek	
		Wizyta w szkole	Kontakt telefoniczny	E-mail	Inny	TAK	NIE
						Liczba szkół	Liczba szkół
Placówki przedszkolne	36	3	27	5	1	29	7
Szkoły Podstawowe	7	2	2	2	1	6	1
Gimnazja	21	2	16	1	2	16	5
RAZEM	64	7	45	8	4	51 / 79,69%	13 / 20,31%

W wyniku przeprowadzonej weryfikacji w przypadku blisko 80 % placówek naniesiono poprawki i dokonano uzupełnień.

Obszary objęte weryfikacją:

w placówkach przedszkolnych

1. proporcje zagospodarowania czasu pobytu dzieci w przedszkolu,
2. częstotliwość stosowania pomocy dydaktycznych,

3. diagnoza przedszkolna.

w szkołach podstawowych

1. analiza podstawy programowej,
2. warunki realizacji zajęć komputerowych w szkole,
3. realizacja poszczególnych edukacji w kształceniu zintegrowanym.

w gimnazjach

1. sposoby zapoznawania się nauczycieli z podstawą programową nauczanego przedmiotu i przedmiotów pokrewnych kolejnych etapów edukacyjnych,
2. sposoby informowania rodziców o zmianach programowych,
3. aktywizujące metody nauczania z języka polskiego,
4. przyczyny niewykorzystywania instrumentów, programów, fonoteki na lekcjach muzyki,
5. przydział uczniów do grup z języków obcych na podstawie testów predyspozycji językowych,
6. częstotliwość prowadzenia obserwacji w terenie z geografii,
7. częstotliwość prowadzenia obserwacji terenowych i przeprowadzania doświadczeń z biologii,
8. prowadzenie doświadczeń i pokazów z chemii i fizyki,
9. sposoby zbierania informacji o zainteresowaniach artystycznych i technicznych uczniów,
10. organizacja wycieczek (teatr, muzeum, kino, ogród botaniczny i zoologiczny),
11. dostęp uczniów do komputera i Internetu na zajęciach z informatyki,
12. stosowane przez szkoły rozwiązania organizacyjne w zakresie realizacji podstawy programowej.

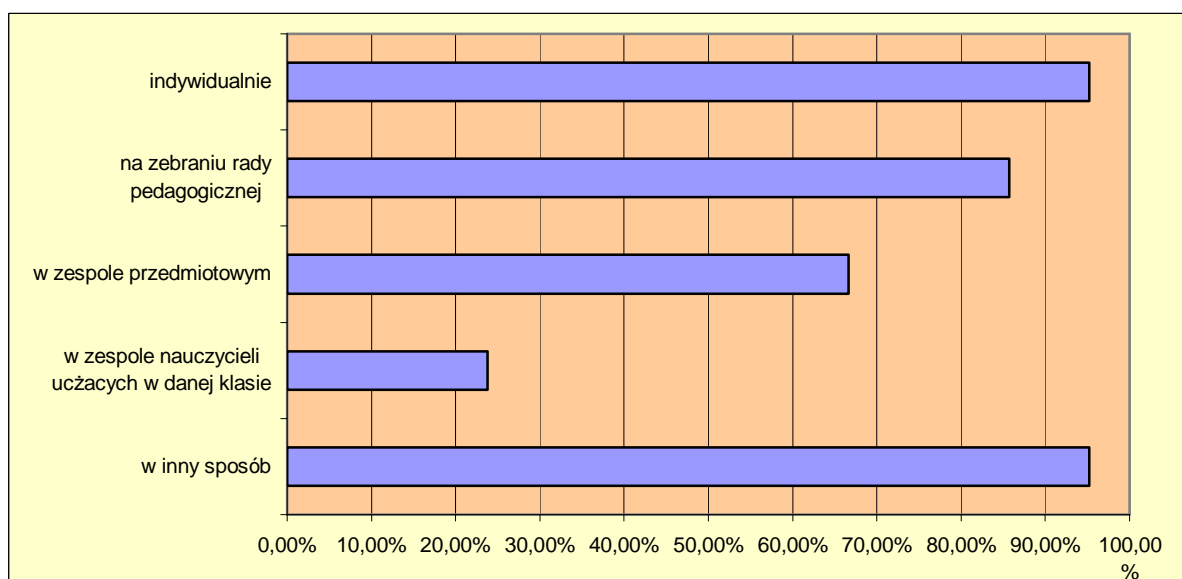
II OPIS DANYCH I ICH ANALIZA

1. Placówki wychowania przedszkolnego

1. Dla dobrego zaplanowania pracy wychowawczej i dydaktycznej w przedszkolu niezbędna jest znajomość podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

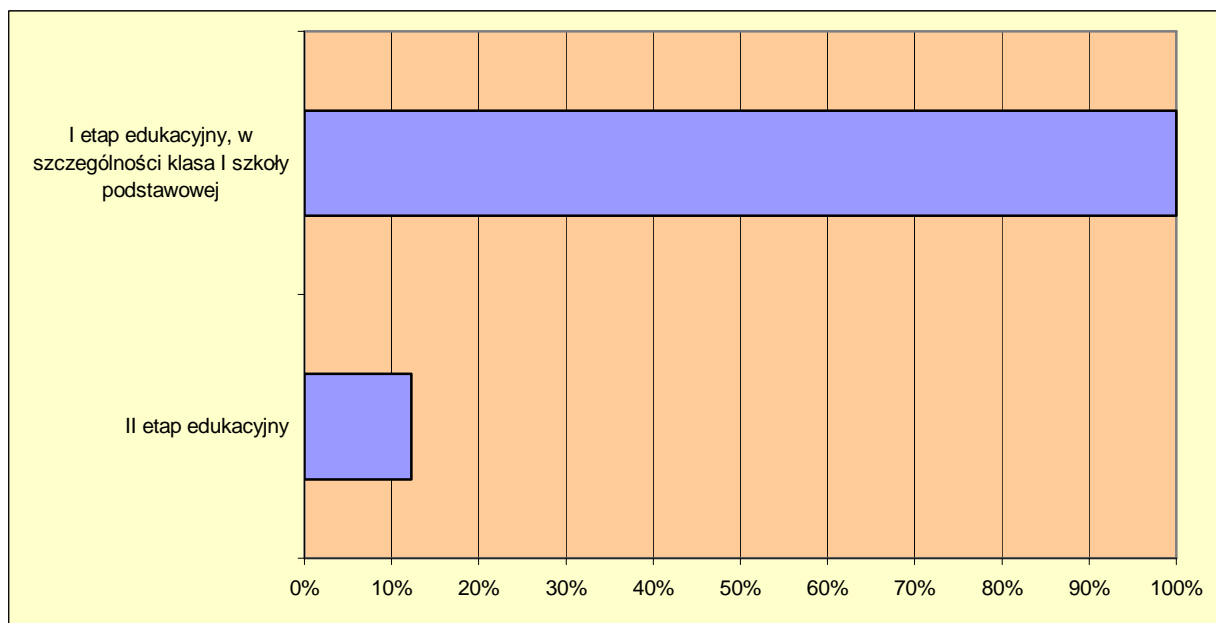
Jak wynika z przeprowadzonego monitoringu, najczęściej nauczycieli poznało podstawę programową indywidualnie - 96.49% oraz na zebraniach rady pedagogicznej-73.68%. Dwadzieścia pięć placówek (43.86%) wskazało, że miało to miejsce podczas spotkania zespołu nauczycieli wychowania przedszkolnego bądź w zespole samokształceniowym (nauczyciele oddziałów przedszkolnych i klas I-III). W inny sposób poznało podstawę programową 66.67% nauczycieli. Były to: szkolenia zewnętrzne (52.63%), informacje uzyskane z mediów (7.01%), konsultacje z doradcami metodycznymi oraz informacje uzyskane od dyrektora (po 5.26%).

Wykres 1. Sposób zapoznawania się nauczycieli z nową podstawą programową

2. W celu właściwego przygotowania dzieci do podjęcia nauki w szkole podstawowej, nauczyciele przedszkola powinni znać podstawę programową dla szkoły podstawowej. Zgodnie z odpowiedziami respondentów, we wszystkich 57 placówkach (100%) została przeanalizowana podstawa programowa I etapu edukacyjnego, w szczególności klasy I szkoły podstawowej. Analizy podstawy programowej II etapu edukacyjnego dokonało 7 szkół i przedszkoli (12.28%). Nie przeprowadzono analizy podstawy programowej dla innych etapów edukacyjnych.

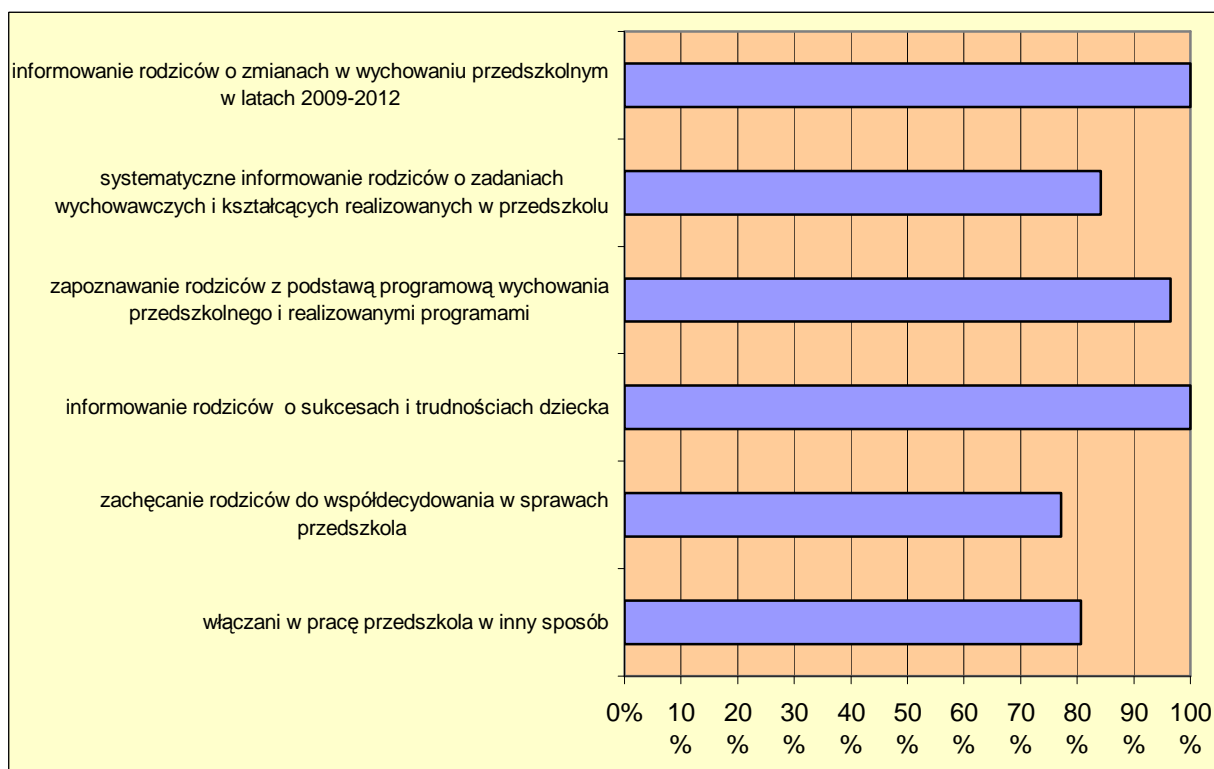
Wykres 2 Analiza podstawy programowej dla poszczególnych etapów edukacyjnych.

3. Nowa podstawa programowa podkreśla rolę współpracy z rodzicami. We wszystkich 57 monitorowanych placówkach (100%) rodzice są informowani o zmianach w wychowaniu przedszkolnym, które nastąpią w latach 2009-2012. oraz sukcesach i trudnościach dziecka. Z podstawą programową wychowania przedszkolnego i realizowanymi programami rodzice są zapoznawani w 96,49% szkół i przedszkoli. Są także włączani do kształtowania u dziecka określonych wiadomości i umiejętności. Do współdecydowania w sprawach przedszkola zachęca rodziców 77,19% szkół i przedszkoli, natomiast czterdziestu sześciu (80,70%) respondentów wskazało, że rodzice są włączani w pracę przedszkola w inny sposób:

- wspólnie z nauczycielami organizują imprezy przedszkolne - 94,74% (w kategorii włączani w pracę przedszkola w inny sposób);
- są uczestnikami organizowanych dla nich zajęć otwartych, warsztatów, spotkań ze specjalistami -15,79% (w kategorii włączani w pracę przedszkola w inny sposób);
- wykazują zaangażowanie wspomagając materialnie placówkę: prace remontowe, porządkowe, pomoc finansowa itp.-29,82% (w kategorii włączani w pracę przedszkola w inny sposób).

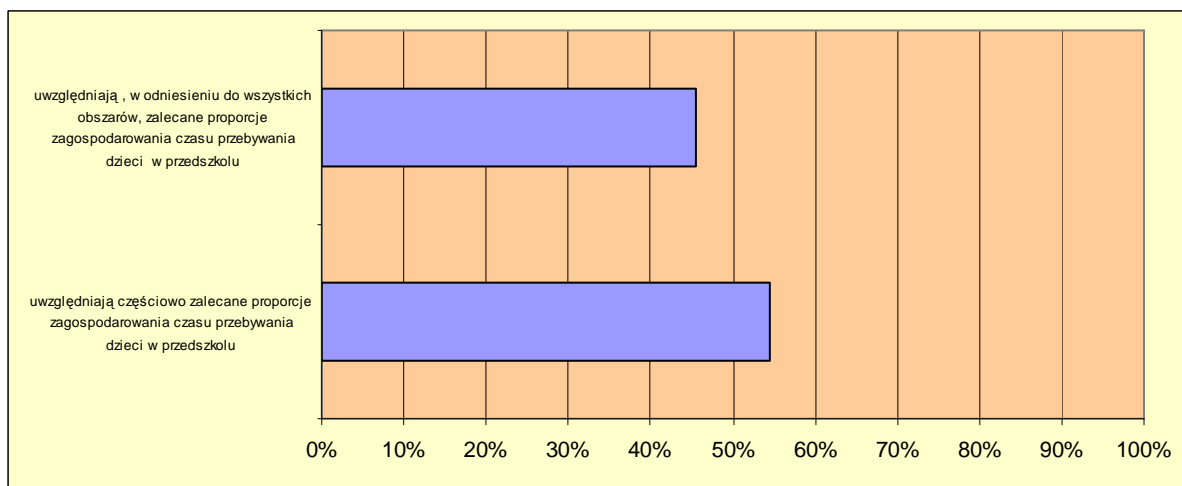
Wykres 3 Zakres współpracy z rodzicami.

4. W trosce o prawidłowy rozwój dzieci w wieku przedszkolnym podstawa programowa wychowania przedszkolnego zaleca zachowanie odpowiednich proporcji zagospodarowania czasu przebywania dzieci w przedszkolu, w rozliczeniu tygodniowym. W 26 placówkach (45.61% ogółu badanych przedszkoli) nauczyciele uwzględniają, w odniesieniu do wszystkich obszarów, zalecane proporcje zagospodarowania czasu przebywania dzieci w przedszkolu.

Częściowo proporcje są uwzględniane w 31 przedszkolach (54.39%).

Wykres 4 Zachowanie odpowiednich proporcji zagospodarowania czasu przebywania dzieci w przedszkolu w rozliczeniu tygodniowym

Wśród 31 placówek, które częściowo uwzględniają zalecane proporcje zagospodarowania czasu przebywania dzieci w przedszkolu, w kategorii „zabawa” - 96.77% nauczycieli zachowuje proporcje. W przypadku jednej placówki (3.23% w kategorii „zabawa”) proporcje nie zawsze są zachowane, co wynika z organizacji pracy (oddział przedszkolny jest łączony z klasą I).

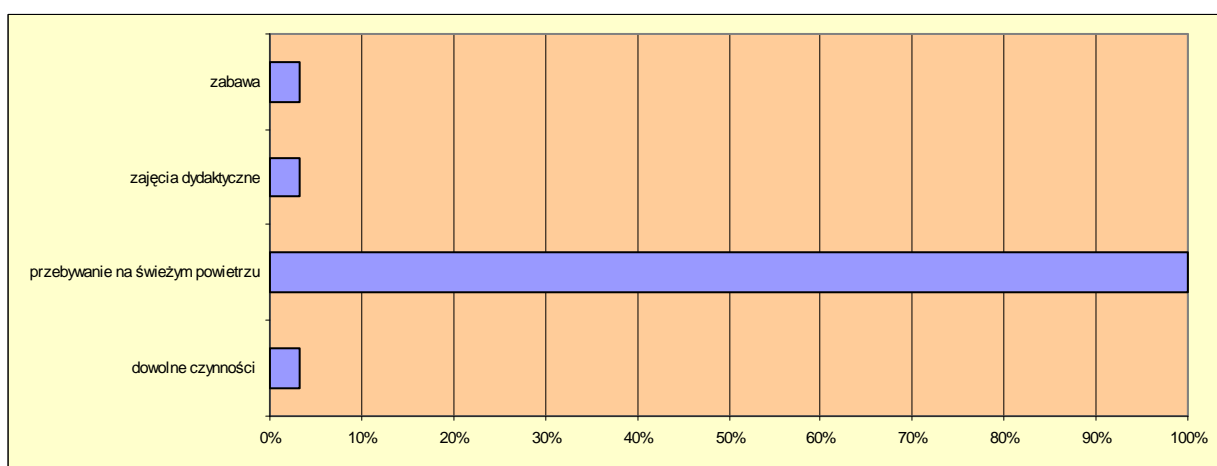
W kategorii „zajęcia dydaktyczne”, w przypadku 96.77% placówek proporcje są zachowane. Jeden respondent (3.23% w/w kategorii) wskazał, że proporcje nie zawsze są zachowane ze względu na zróżnicowane tempo pracy dzieci 5-cio i 6-cio letnich uczęszczających do oddziału przedszkolnego.

Największa ilość przedszkoli (100% w kategorii „częściowo zachowują proporcje”) wskazała, że nie zawsze zachowują proporcje w obszarze „przebywanie dzieci na świeżym powietrzu”, co spowodowane jest:

- warunkami atmosferycznymi (24 wskazania, 77.42% w kategorii „nie zawsze zachowują proporcje”);
- sugestiami rodziców (3 wskazania, 9.68% w kategorii „nie zawsze zachowują proporcje”);
- organizacją pracy przedszkola (9 wskazań, 29.03% w kategorii „nie zawsze zachowują proporcje”);
- brakiem odpowiedniej bazy: placu zabaw, boiska, ogrodu (5 wskazań, 16.13% w kategorii „nie zawsze zachowują proporcje”).

W obszarze „dowolne czynności” 30 respondentów (96.77%) wskazało, że zachowuje proporcje. W jednym przypadku (3.23% w/w obszarze) proporcje nie zawsze są zachowane, co spowodowane jest organizacją pracy przedszkola (oddział przedszkolny łączony z klasą I).

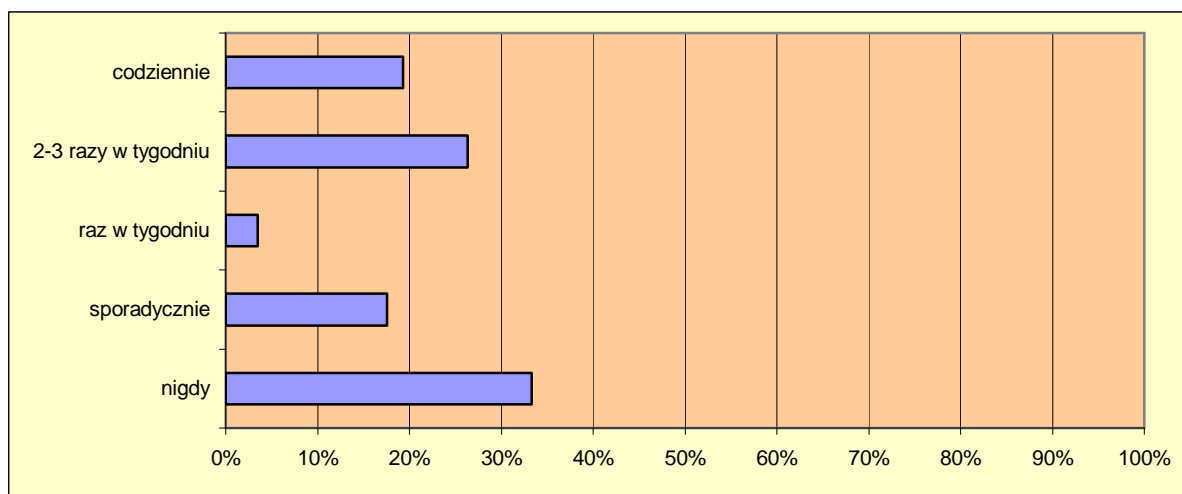
Wykres 4 a. Obszary, według kategorii „nie zawsze zachowane są proporcje zagospodarowania czasu pobytu dziecka w przedszkolu”

5. Nauczyciele w realizacji programu wychowania przedszkolnego mają prawo do swobodnego wyboru pomocy dydaktycznych (zeszytów ćwiczeń, kart pracy, pakietów edukacyjnych itp.).

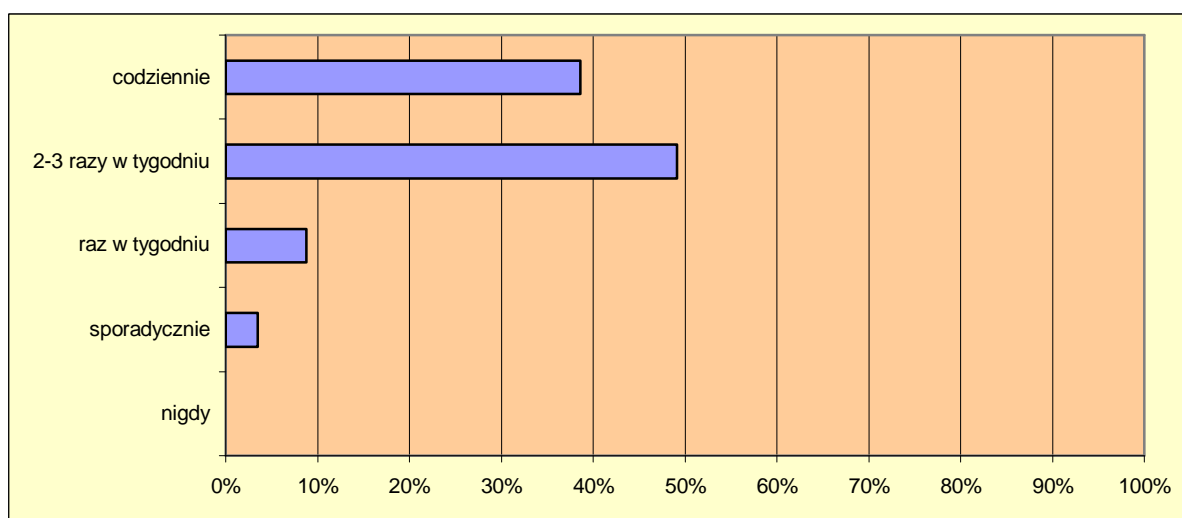
Codziennie z zeszytów ćwiczeń korzysta 19.30% respondentów, 26.32% wykorzystuje je w pracy z dziećmi 2-3 razy w tygodniu, 3.51% raz w tygodniu. Sporadycznie zeszyty ćwiczeń są stosowane w 17.54% placówek, nigdy z tego typu pomocy nie korzysta 33.33% nauczycieli (najwyższy wskaźnik).

Wykres 5 a. Częstotliwość stosowania przez nauczycieli zeszytów ćwiczeń

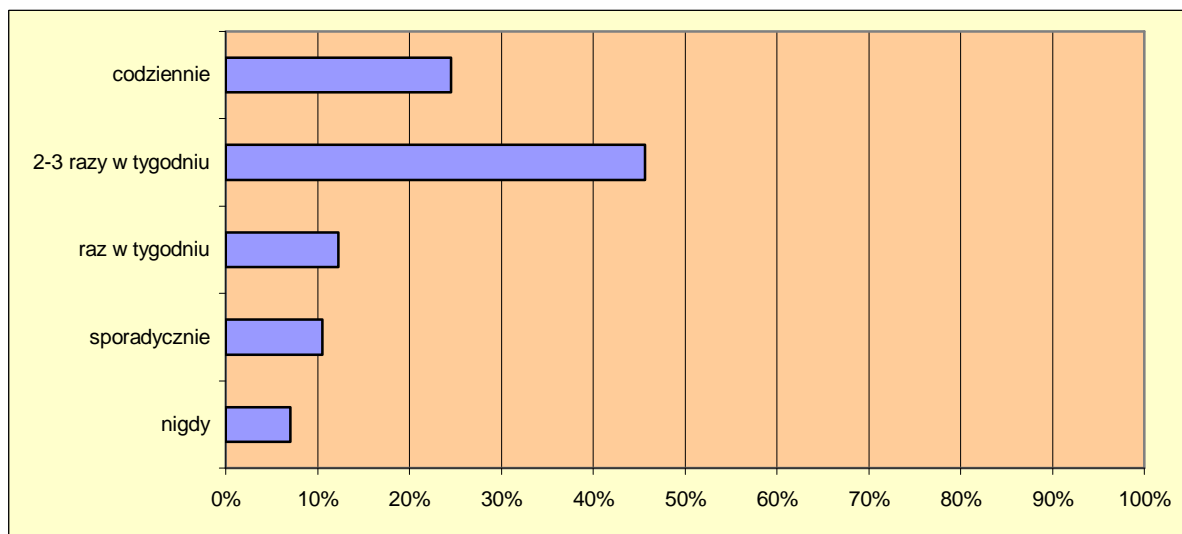
Karty pracy stosowane są sporadycznie przez 3.51% monitorowanych placówek. Raz w tygodniu wykorzystuje je w pracy z dziećmi 8.77% respondentów, codziennie 38.60%. Największa ilość nauczycieli stosuje tego typu pomoce 2-3 razy w tygodniu (49.12%).

Wykres 5 b. Częstotliwość stosowania przez nauczycieli kart pracy

Największa ilość respondentów korzysta z pakietów edukacyjnych 2-3 razy w tygodniu (45.61%) nieco mniej (24.56%) codziennie, zaś 12.28% monitorowanych szkół wskazało, że raz w tygodniu. Sporadycznie z pakietów edukacyjnych korzystają nauczyciele w 10.53 % oddziałów przedszkolnych, w 7.02% nigdy nie są stosowane pakiety edukacyjne.

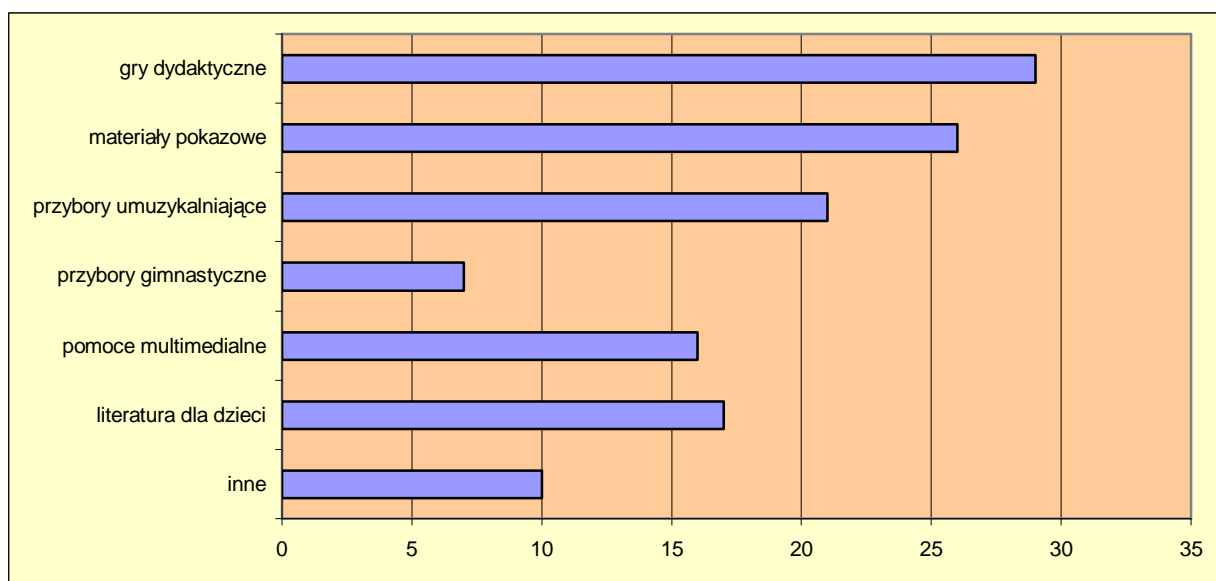
Wykres 5 c. Częstotliwość stosowania przez nauczycieli pakietów edukacyjnych

Respondenci w arkuszu monitoringu wskazywali również inne pomoce (maksymalnie 3), które są przez nich stosowane w codziennej pracy. Najczęściej wymieniane były:

- -gry dydaktyczne (układanki, puzzle, klocki, liczmany)- 29 wskazań;
- -materiały pokazowe (plansze, tablice tematyczne, ilustracje, historyjki obrazkowe)- 26 wskazań;
- -przybory umuzykalniające (instrumenty, płytoteka, zestawy płyt kaset z piosenkami itp.)-21 wskazań;
- -przybory gimnastyczne (sprzęt do ćwiczeń i zabaw ruchowych)-7 wskazań;
- -pomoce multimedialne (filmy, programy komputerowe)-16 wskazań;
- -literatura dla dzieci (czasopisma, opowiadania, baśnie) -17 wskazań;
- inne (przybory do zabaw badawczych, przybory plastyczno-techniczne, wyposażenie kątek tematycznych)- 10 wskazań.

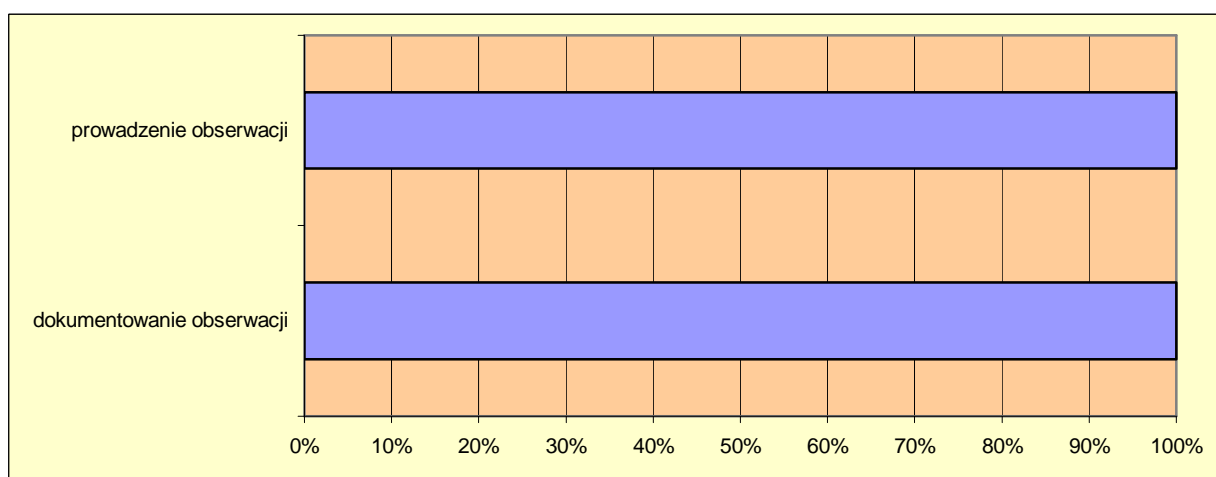
Wykres 5 d. *Inne pomoce dydaktyczne stosowane przez nauczycieli*

6. Zadaniem nauczycieli jest prowadzenie obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie możliwości i potrzeb rozwojowych każdego dziecka oraz dokumentowanie tych obserwacji.

We wszystkich badanych 57 placówkach (100%) obserwacje są prowadzone i dokumentowane. Dwudziestu jeden respondentów (36.84%) wskazało także, że obserwacje będą przeprowadzone do końca czerwca.

Wykres 6 *Prowadzenie obserwacji pedagogicznych i ich dokumentowanie*

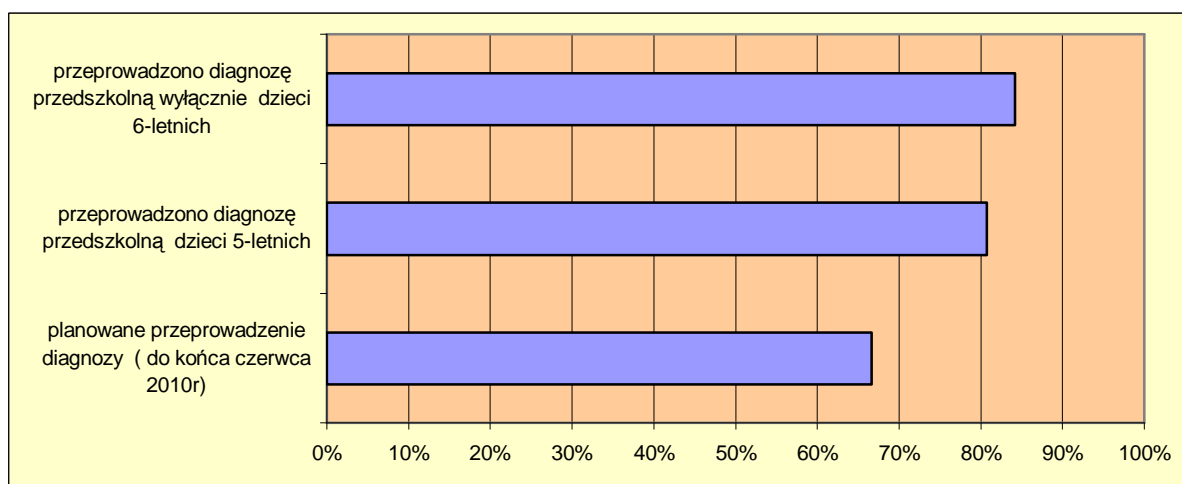

7. Z początkiem roku poprzedzającego rozpoczęcie przez dziecko nauki w klasie I szkoły podstawowej, zgodnie z zalecanymi warunkami realizacji podstawy programowej

wychowania przedszkolnego, należy przeprowadzić analizę gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole tzw. diagnozę przedszkolną.

W 48 monitorowanych placówkach (84.21%) nauczyciele przeprowadzili diagnozę dzieci 6-letnich (przy wskazaniu, że dzieci 6-letnie uczęszczają do 55 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, co stanowi 96.49% ogólnej ilości respondentów). W 46 placówkach (80.70%) przeprowadzono diagnozę dzieci 5-letnich (przy wskazaniu, że dzieci 5-letnie uczęszczają do 49 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, co stanowi 85.96% ogólnej ilości respondentów). Trzydzieści osiem placówek (66.67%) zadeklarowało, że diagnoza będzie przeprowadzona w najbliższym czasie tj. do końca czerwca 2010 roku, przy czym w 6-ciu z nich po raz pierwszy, co stanowi 10.53% ogółu badanych placówek

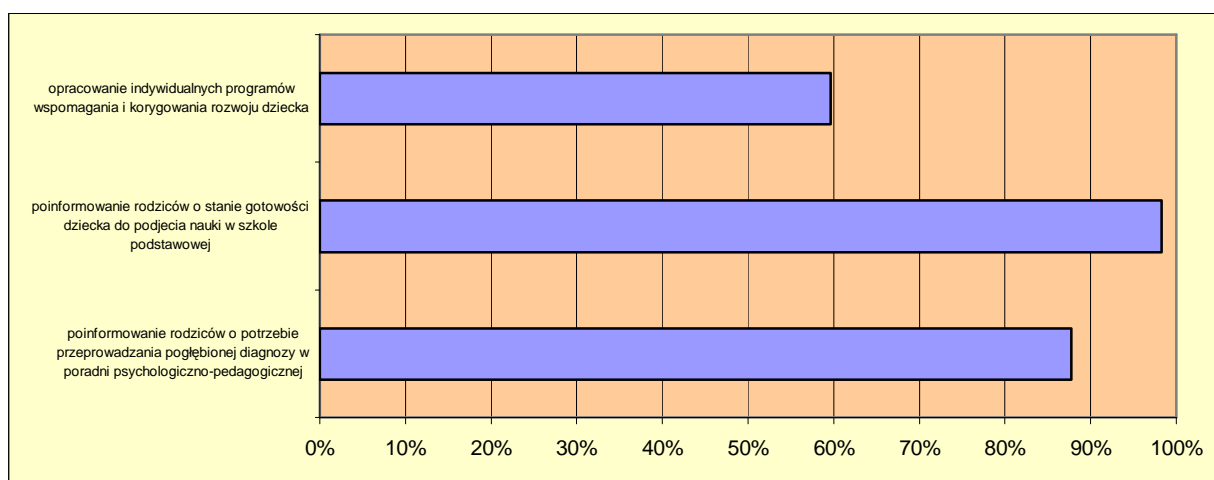
Wykres 7. Prowadzenie przez placówki analizy gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole

8. Według respondentów wyniki diagnozy są wykorzystywane do:

- opracowania indywidualnych programów wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka (34 wskazania) – 59,65% monitorowanych placówek;
- poinformowania rodziców o stanie gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej (56 wskazań) – 98,25% placówek;
- poinformowania rodziców o potrzebie przeprowadzenia pogłębionej diagnozy w poradni psychologiczno - pedagogicznej (50 wskazań) – 87,72% przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Wykres 8. Wykorzystanie wyników diagnozy przedszkolnej

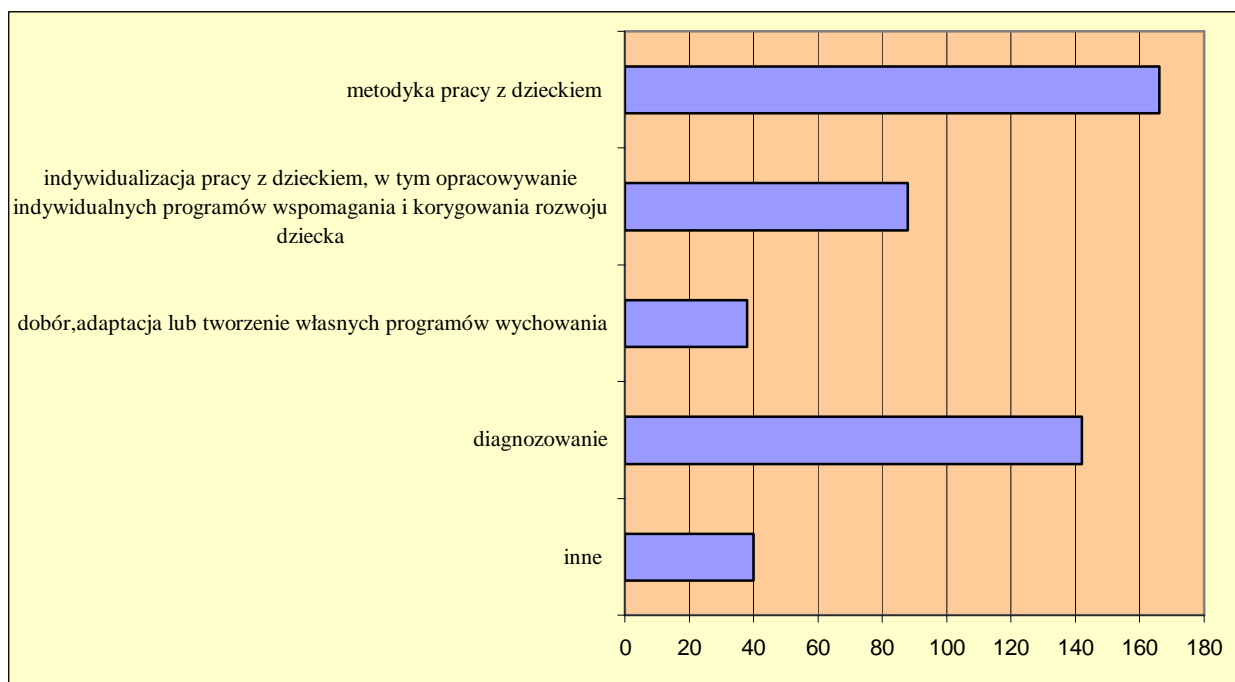

9.W związku z nowymi zadaniami określonymi w podstawie programowej wychowania przedszkolnego w bieżącym roku szkolnym zrealizowano różnorodne formy doskonalenia nauczycieli, w których uczestniczyło 589 pedagogów.

a) Nauczyciele uczestniczyli w następujących szkoleniach:

- metodyka pracy z dzieckiem (z wykorzystaniem zabawy, ruchu, doświadczenia, aktywności twórczej)-166 nauczycieli;
- indywidualizacji pracy z dzieckiem, w tym opracowywania indywidualnych programów wspomagania i korygowania rozwoju dziecka -88 nauczycieli;
- doboru, adaptacji lub tworzenia własnych programów wychowania-38 nauczycieli;
- diagnozowania-142 nauczycieli;
- inne szkolenia-155 nauczycieli (współpraca przedszkola z rodzicami -12 nauczycieli, bezpieczeństwo w przedszkolu -12 nauczycieli, realizacja podstawy programowej -58 nauczycieli, metodyka pracy z dziećmi -7 nauczycieli, ewaluacja wewnętrzna -26 nauczycieli, inna tematyka – 40 nauczycieli).

Wykres 9a. Szkolenia nauczycieli – zrealizowane

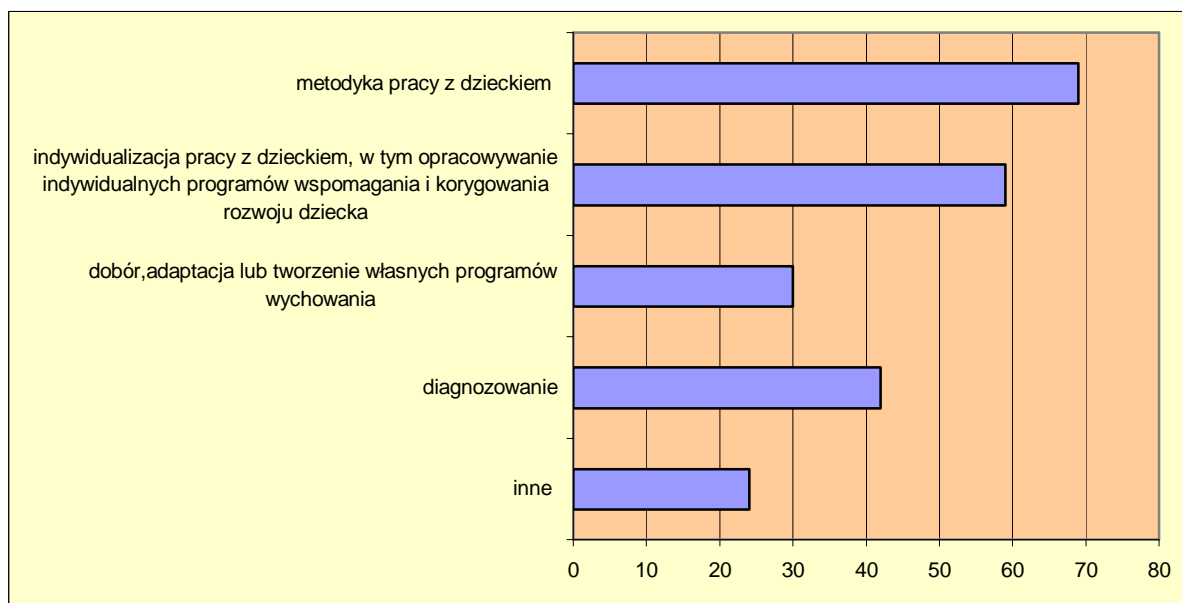

b) Według wskazań respondentów do końca bieżącego roku ze szkoleń skorzysta jeszcze 224 nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Zaplanowano szkolenia w zakresie:

- metodyka pracy z dzieckiem (z wykorzystaniem zabawy, ruchu, doświadczenia, aktywności twórczej)- 69 nauczycieli;
- indywidualizacji pracy z dzieckiem, w tym opracowywania indywidualnych programów wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka- 59 nauczycieli;
- doboru, adaptacji lub tworzenia własnych programów wychowania-30 nauczycieli;
- diagnozowania -42 nauczycieli;
- inne szkolenia -24 nauczycieli (współpraca przedszkola z rodzicami-12 nauczycieli, bezpieczeństwo w przedszkolu-1 nauczyciel, realizacja podstawy programowej-6 nauczycieli, metodyka pracy z dziećmi-1 nauczyciel, inna tematyka - 4 nauczycieli).

Wykres 9b. Szkolenia nauczycieli - zaplanowane

10. Na pytanie, czy przedszkole oczekuje wsparcia we wdrażaniu nowej podstawy programowej twierdząco odpowiedziały 34 placówki (59.65%), przy czym jego zakres jest zróżnicowany i dotyczy:

- wsparcia finansowego -9 wskazań (26.47% w kategorii „oczekujący wsparcia”);
- szkoleń -28 wskazań (82.35% w kategorii „oczekujący wsparcia”);
- pomocy metodycznej - 6 wskazań (17.65% w kategorii „oczekujący wsparcia”);
- inne: likwidacja klas łączonych – 1 wskazanie (2.94% w kategorii „oczekujący wsparcia”);

Podsumowanie

1. Nauczyciele przedszkoli, oddziałów przedszkolnych oraz innych form wychowania przedszkolnego zapoznali się z podstawą programową indywidualnie (96,49%), podczas zebrań rady pedagogicznej (73,68%) oraz szkoleń zewnętrznych (52,63%).
2. Podstawa programowa I etapu edukacyjnego, w szczególności klasy I szkoły podstawowej została przeanalizowana we wszystkich badanych placówkach. W części z nich (12,28%) dokonano również analizy podstawy programowej II etapu edukacyjnego. Nie przeprowadzono analizy podstawy programowej dla innych etapów edukacyjnych.

3. Placówki wychowania przedszkolnego współpracują z rodzicami. Rodzice są informowani o zmianach w wychowaniu przedszkolnym, które nastąpią w latach 2009-2012, sukcesach i trudnościach dziecka. Są zapoznawani z podstawą programową wychowania przedszkolnego i realizowanymi programami, a także włączani do kształtowania u dziecka określonych wiadomości i umiejętności (96,49%).

Do współdecydowania w sprawach placówki zachęca rodziców przeszło 2/3 szkół i przedszkoli (77,19%). Tylu też respondentów wskazało, że rodzice są włączani w pracę przedszkola w inny sposób tj. wspólnie z nauczycielami organizują imprezy przedszkolne.

4. Odpowiednie proporcje zagospodarowania czasu przebywania dzieci w przedszkolu, w rozliczeniu tygodniowym nie we wszystkich przedszkolach są zachowywane (częściowo zachowują-54,39%). W zdecydowanej większości przypadków dotyczy to obszaru związanego z pobytem dzieci na powietrzu, co spowodowane jest niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, organizacją pracy szkoły (praca w systemie klas łączonych), brakiem odpowiedniej bazy (placu zabaw, boiska, ogrodu).

Sporadycznie (3,23%) proporcje nie są zachowane w kategoriach „zajęcia dydaktyczne”, ze względu na zróżnicowane tempo pracy dzieci 5-cio i 6- letnich uczęszczających do oddziału przedszkolnego oraz „dowolne czynności” ze względu na wspomnianą wcześniej organizację pracy (oddział przedszkolny jest łączony z klasą I).

5. W większości badanych placówek nadal z dość dużą częstotliwością stosowane są karty pracy i pakiety edukacyjne. W nieco mniejszym zakresie zeszyty ćwiczeń. Innymi pomocami dydaktycznymi wskazywanymi najczęściej przez nauczycieli są: gry dydaktyczne (*układanki, puzzle, klocki, liczmany*), materiały pokazowe (*plansze, tablice tematyczne, ilustracje, historyjki obrazkowe*) oraz przybory umuzykalniające (*instrumenty, płytoteka, zestawy płyt kaset z piosenkami itp.*).

6. Nauczyciele wychowania przedszkolnego prowadzą i dokumentują obserwacje pedagogiczne (100%).

7. Analiza gotowości dzieci do podjęcia nauki w szkole tzw. diagnoza przedszkolna (dzieci 6-letnich- 84,21%; dzieci 5-letnich-80,7%) została przeprowadzona w większości placówek. W części z nich traktowana jest nadal jako badanie

dojrzałości szkolnej i przeprowadzana na zakończenie roku szkolnego (maj-czerwiec).

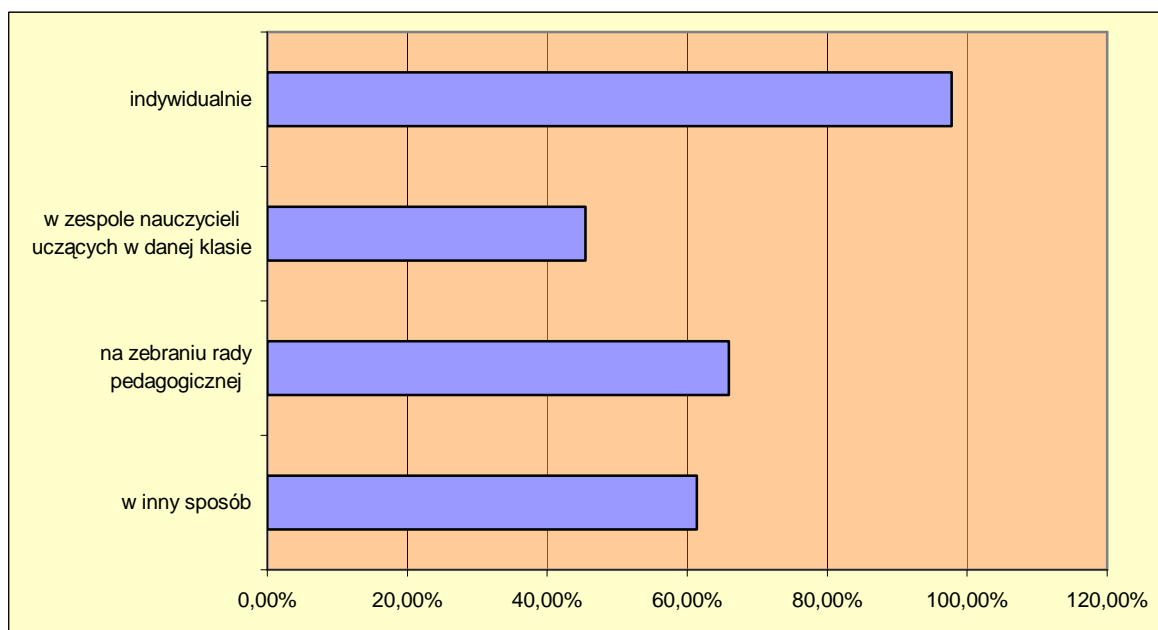
8. Wyniki diagnozy najczęściej wykorzystywane są przez nauczycieli do przekazywania informacji rodzicom o stanie gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej (98,25%). W nieco mniejszym zakresie do poinformowania rodziców o potrzebie przeprowadzenia pogłębionej diagnozy w poradni psychologiczno-pedagogicznej (87,72%). Niepełna 2/3 respondentów (59,65%) wskazało, że na podstawie wyników diagnozy opracowywane są indywidualne programy wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka.
9. W związku z nowymi zadaniami określonymi w podstawie programowej wychowania przedszkolnego nauczyciele uczestniczyli w wielu formach doskonalenia (589 wskazań), w szczególności w zakresie zagadnień związanych z metodyką pracy z dzieckiem oraz diagnozą przedszkolną. Wśród zaplanowanych szkoleń (oprócz wspomnianych wyżej) najczęściej wymieniana jest indywidualizacja pracy z dzieckiem, w tym opracowywanie indywidualnych programów wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka (59 wskazań).
10. Monitorowane placówki oczekują wsparcia we wdrażaniu nowej podstawy programowej (59,65%). Najczęściej wskazywany zakres to szkolenia (82,35% w kategorii odpowiedzi: tak) oraz pomoc finansowa (26,47% w kategorii odpowiedzi: tak).

2.Szkoły podstawowe

1. Dla dobrego zaplanowania pracy dydaktycznej i wychowawczej szkoły niezbędna jest pełna znajomość obowiązującej podstawy programowej. W jaki sposób nauczyciele zapoznawali się z nową podstawą programową?

Jak wynika z przeprowadzonego monitorowania w badanych szkołach najczęściej nauczycieli poznało podstawę programową indywidualnie (97.73%) oraz na zebraniach rady pedagogicznej (65.91%). Dwadzieścia szkół (45.45%) wskazało, że miało to miejsce podczas spotkania zespołu nauczycieli uczących w danej klasie. W inny sposób poznało podstawę programową 61.36% nauczycieli, w tym: na szkoleniach zewnętrznych (40.91%), w zespole samokształceniowym (22.73%), wykorzystując informacje z mediów (2.27%), korzystając z oficjalnych stron internetowych (2.27%) i uzyskując informacje od dyrektora (22.27%).

Wykres 1. Sposób zapoznawania się nauczycieli z nową podstawą programową

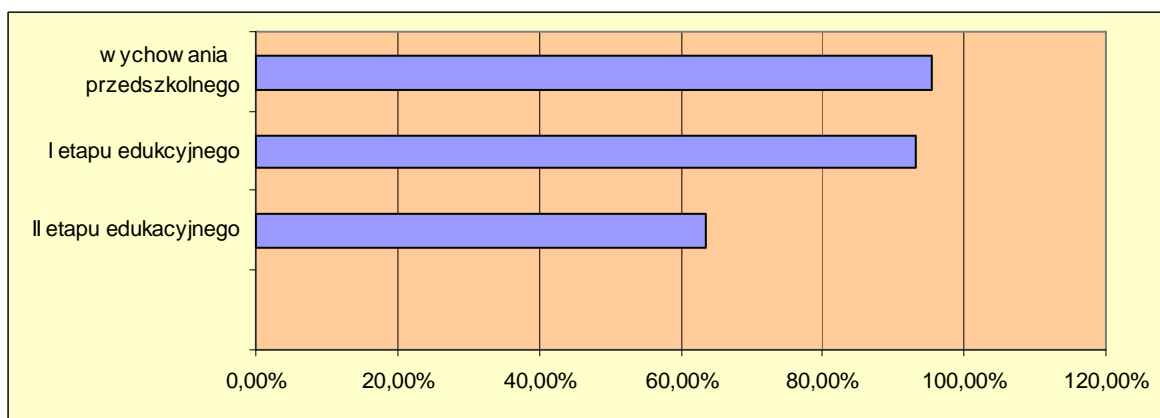

2. Dla zapewnienia ciągłości wychowania i kształcenia nauczyciele powinni znać podstawę programową wcześniejszego a także następnego etapu edukacyjnego.

Zgodnie z odpowiedziami respondentów w 42 szkołach (95.45%) nauczyciele klas I analizowali podstawę programową wychowania przedszkolnego, w 41 (93.18%) I etapu edukacyjnego, a analizy podstawy programowej II etapu edukacyjnego dokonano w 28

placówkach (63.64%). Analizy podstawy programowej dla innych etapów edukacyjnych nie przeprowadzono.

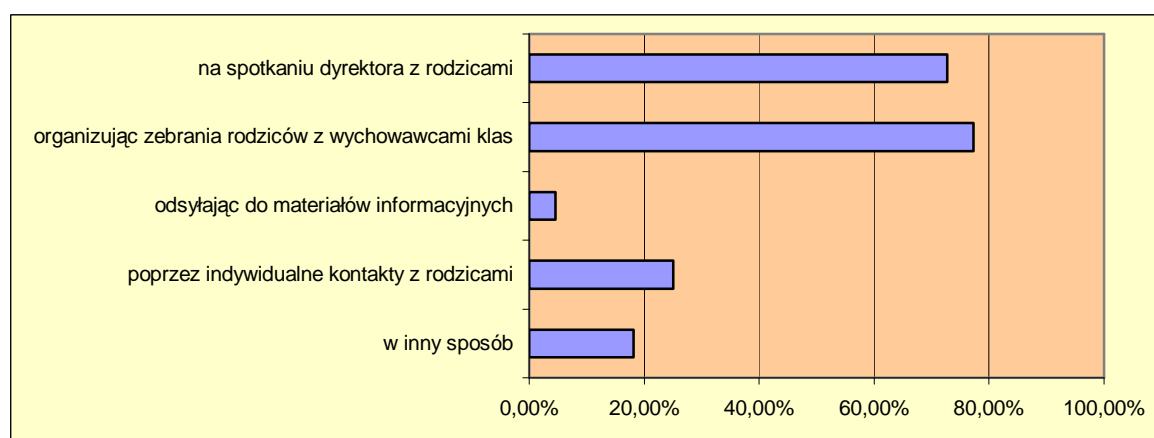
Wykres 2. Analiza podstawy programowej poszczególnych etapów edukacyjnych przez nauczycieli.

3. W jaki sposób szkoła poinformowała rodziców uczniów klas I o zmianach programowych i organizacyjnych wprowadzonych w roku szkolnym 2009/2010?

We wszystkich 44 monitorowanych szkołach (100%) rodzice uczniów klas I zostali poinformowani o zmianach programowych i organizacyjnych wprowadzonych w roku szkolnym 2009/2010. Najczęściej miało to miejsce na zebraniu rodziców z wychowawcą klasy (77.27%) i na spotkaniu z dyrektorem (72.73%). Jednym ze sposobów były indywidualne kontakty z rodzicami (25%). W nielicznych placówkach odsyłano rodziców do materiałów informacyjnych (4.55%), a w 8 szkołach (18.18%) informowano w inny sposób.

Wykres 3. Sposób informowania rodziców o zmianach programowych.

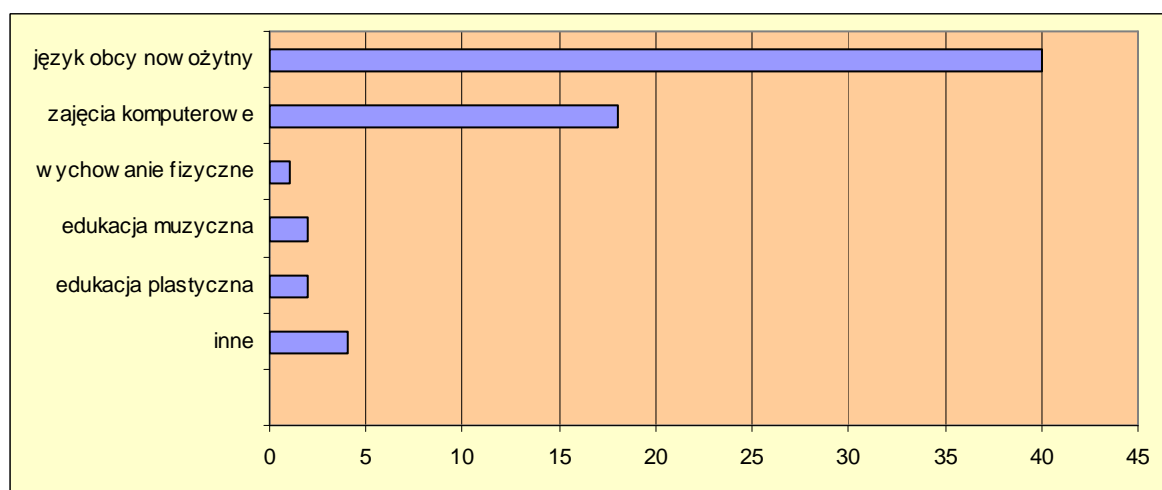

4. Ilu nauczycieli realizuje edukację w danej klasie?

W badaniu nie brano pod uwagę religii i etyki.

W 42 szkołach (95,45%) z 44 badanych, dyrektorzy wykazali, że niektóre obszary edukacji wczesnoszkolnej wyodrębniono z kształcenia zintegrowanego i powierzono do prowadzenia nauczycielowi innemu niż nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej. W największym procencie (40,91%) dotyczyło to języka obcego nowożytnego (40 wskazań), przy tym w przeważającej większości był to język angielski (38 z 40 szkół). W 18 placówkach (40,91%) innemu nauczycielowi przydzielono prowadzenie zajęć komputerowych. W pojedynczych przypadkach inni nauczyciele prowadzili zajęcia wychowania fizycznego (1 szkoła), edukacji muzycznej (2 szkoły), edukacji plastycznej (2 szkoły) i innych (4 szkoły).

Wykres 4. Obszary edukacji wczesnoszkolnej wyodrębnione z kształcenia zintegrowanego i powierzone do prowadzenia nauczycielowi innemu niż nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej

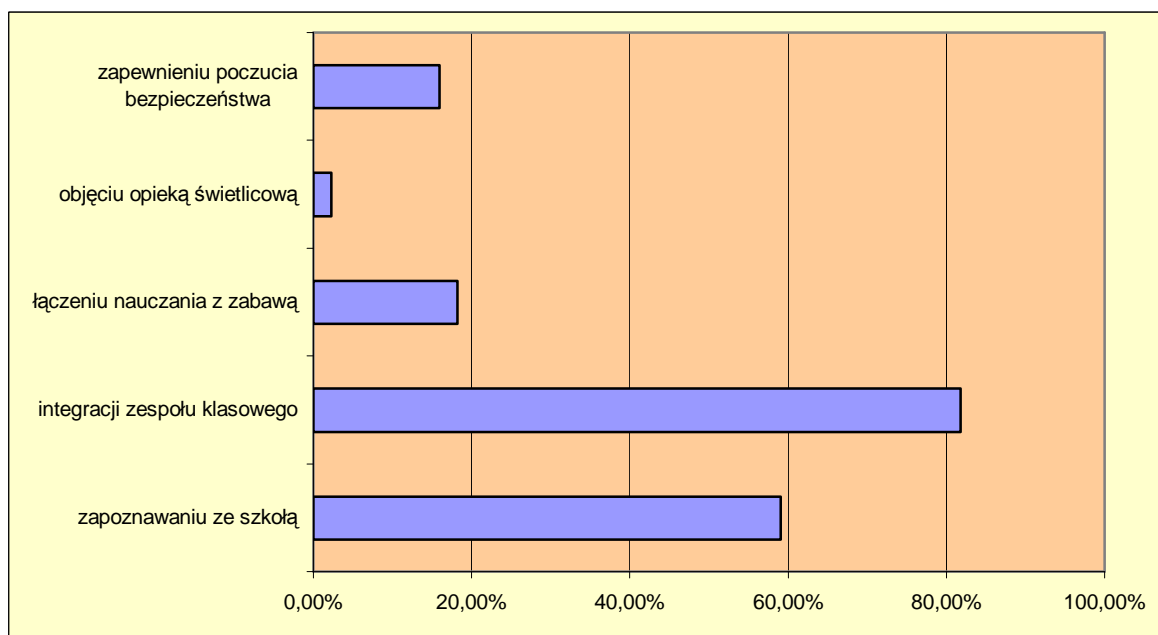
5. Szkoła powinna zadbać o adaptację dzieci do warunków szkolnych. Jak długo trwał okres adaptacyjny i na czym polegał ?

Ponad połowa uczniów klas I (55%) w badanych szkołach adaptuje się do warunków szkolnych w czasie do 1 miesiąca. Potrzebę adaptacji od 1 do 2 miesięcy wykazało 43% placówek, a w przypadku 3% szkół okres adaptacyjny trwa powyżej 2 miesięcy.

W większości szkół okres adaptacyjny polegał na integracji zespołu klasowego (81,82%) i zapoznawaniu uczniów ze szkołą (59,09%). W 7 szkołach (15,91%) okres ten polegał na zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa poprzez minimalizowanie obaw, lęku i niepokoju. W 8 placówkach (18,18%) starano się łączyć nauczanie z zabawą. Pięć szkół (11,36%) zadbało o adaptację dzieci do warunków szkolnych poprzez stworzenie rodzicom możliwości

uczestniczenia w zajęciach. Tyle samo szkół wykazało, że dzieci nie wymagały okresu adaptacyjnego. W tym przypadku w trakcie weryfikacji dyrektorzy wyjaśniali, że uczniowie klas I uczęszczali do oddziału przedszkolnego w tej samej szkole i środowisko szkolne było dla nich znane. Dotyczyło to małych szkół.

Wykres 5. Na czym polegał okres adaptacyjny?

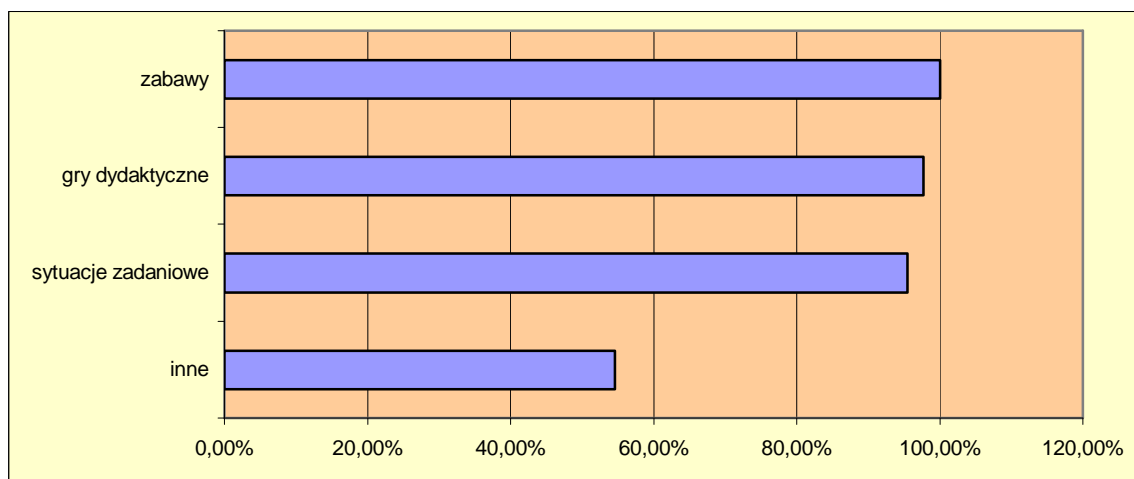
6. Ważnym celem edukacji polonistycznej jest rozwijanie u dzieci zamiłowania do czytelnictwa. Czy uczniowie mają możliwość swobodnego dostępu do książek?

Według wskazań w arkuszach monitorowania we wszystkich badanych szkołach uczniowie klas I mają możliwość swobodnego dostępu do książek. W 39 placówkach (88,64%) ma to miejsce w sali lekcyjnej, a w 38 (86,36%) dzieci mają dostęp do książek w bibliotece szkolnej bez konieczności korzystania z pomocy nauczyciela.

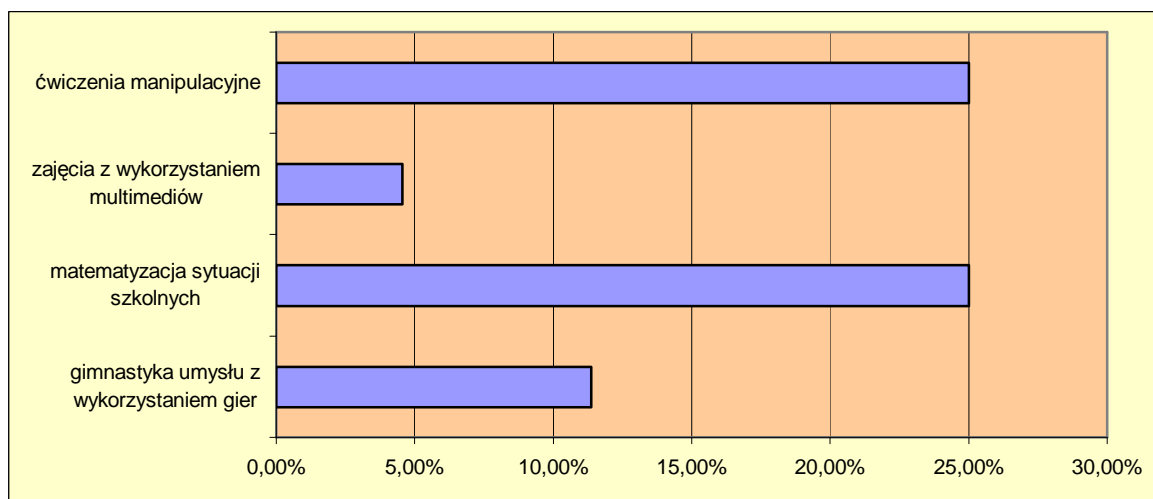
7. W pierwszych miesiącach nauki w centrum uwagi jest wspomaganie rozwoju czynności umysłowych ważnych dla uczenia się matematyki. Jakie formy zajęć, sprzyjających edukacji matematycznej, zastosowali nauczyciele klasy I ?

W roku szkolnym 2009/2010 - 100% nauczycieli klas I badanych szkół zastosowało zabawę jako formę sprzyjającą edukacji matematycznej. Prawie we wszystkich szkołach stosowano takie formy jak gry dydaktyczne (97,73%) i sytuacje zadaniowe (95,45%). Z innych form wymieniano: ćwiczenia manipulacyjne (25%), matematyzację sytuacji szkolnych (25%), gimnastykę umysłu z wykorzystaniem gier (11,36%) oraz zajęcia z wykorzystaniem multimediów (4,55%).

Wykres 7. Formy zajęć sprzyjające edukacji matematycznej.

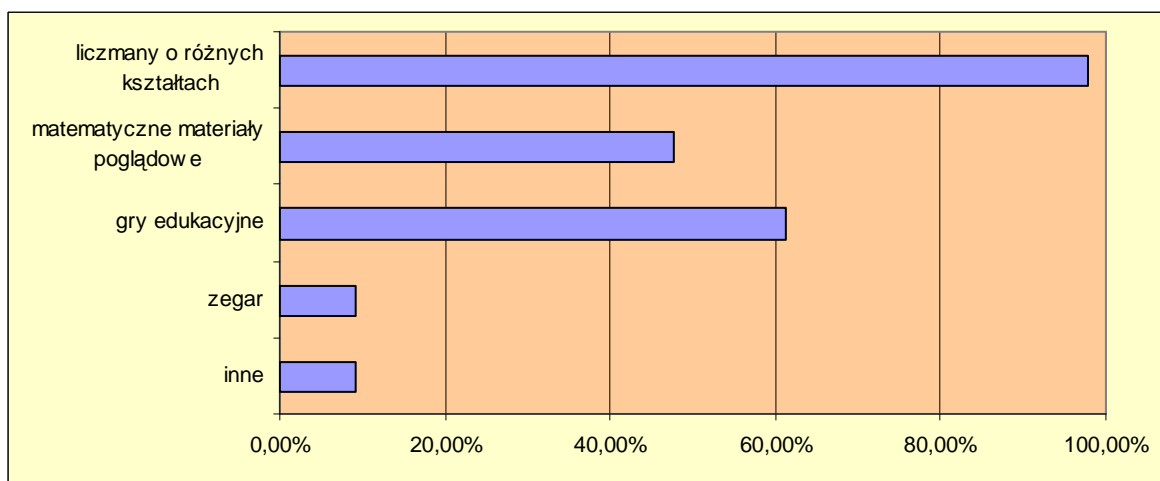
Wykres 7d. Inne formy zajęć sprzyjające edukacji matematycznej.

8. Dla dobrego przygotowania dzieci do nabywania umiejętności matematycznych podstawa programowa edukacji wczesnoszkolnej zaleca, by w pierwszych miesiącach edukacji matematycznej dzieci działały na konkretach, np. manipulowały różnymi przedmiotami. Jakie środki dydaktyczne najczęściej były wykorzystywane przez nauczyciela w trakcie realizacji edukacji matematycznej?

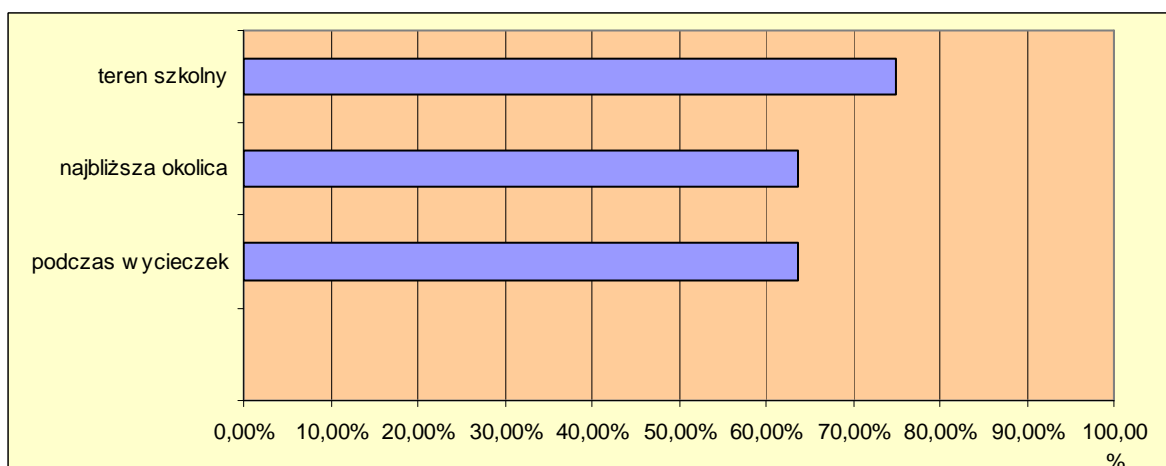
Najczęściej wymieniane środki dydaktyczne stosowane w trakcie edukacji matematycznej to liczmany o różnych kształtach (43 wskazania na 44 szkoły). Następne w kolejności to gry edukacyjne (27 wskazań) i matematyczne materiały poglądowe (21 wskazań). Rzadko wymieniano zegar jako środek dydaktyczny stosowany w klasach I (4 wskazania).

Wykres 8. Środki dydaktyczne stosowane w edukacji matematycznej.

9. Wiedza przyrodnicza dzieci powinna być kształtowana w naturalnym środowisku. Czy od początku roku zajęcia edukacji przyrodniczej odbywały się poza klasą? Miejsca, gdzie odbywały się zajęcia z edukacji przyrodniczej to: teren szkolny (ogród, boisko, plac zabaw) – 33 wskazania, 75% badanych szkół), najbliższa okolica (ulica, park) i podczas wycieczek (las, łąka, pole, ścieżki przyrodnicze, zoo) – po 28 wskazań (63,64 % badanych szkół). Tylko jedna placówka nie wskazała, że zajęcia z edukacji przyrodniczej odbywały się poza klasą.

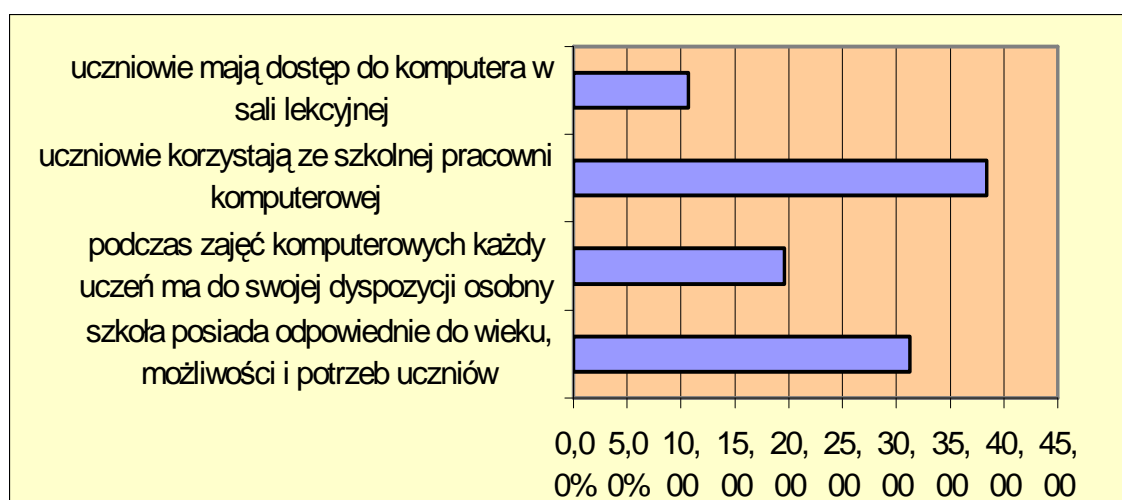
Wykres 9. Miejsca, gdzie realizowana jest edukacja przyrodniczą.

10. Uczniom klas I-III należy umożliwić korzystanie ze szkolnej pracowni komputerowej. Zaleca się, aby podczas zajęć komputerowych uczeń miał do swojej dyspozycji komputer z dostępem do Internetu. Jakie są warunki realizacji zajęć komputerowych w szkole?

W prawie 100 % badanych szkół (43 z 44) uczniowie korzystają ze szkolnej pracowni komputerowej (38,39% wszystkich wskazań). W 12 badanych placówkach (27,27%) uczniowie mają dostęp do komputerów w sali lekcyjnej. Blisko 80% monitorowanych szkół wskazało, że szkoła posiada odpowiednie do wieku, możliwości i potrzeb uczniów oprogramowanie komputerowe. W przypadku weryfikowanych szkół okazało się, że dyrektorzy nie zaznaczyli tej odpowiedzi przez przeoczenie, a w rzeczywistości takie oprogramowanie jest. W połowie badanych szkół, podczas zajęć komputerowych każdy uczeń klasy I ma do swojej dyspozycji osobny komputer z dostępem do Internetu.

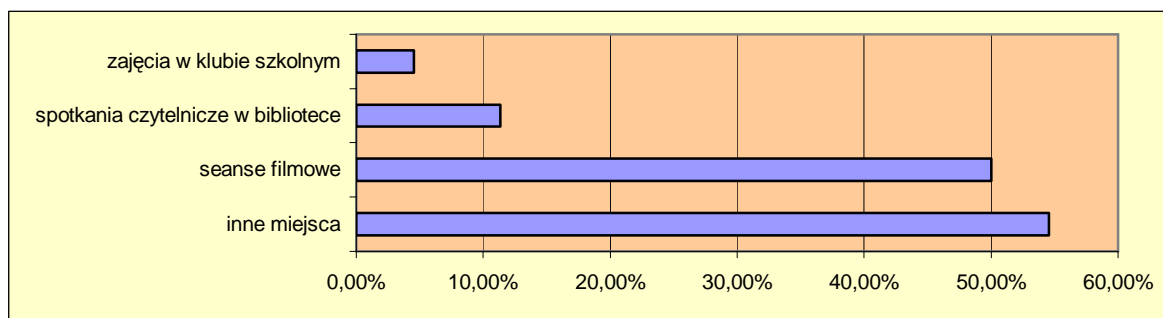
Wykres 10. Warunki realizacji zajęć komputerowych w szkole.

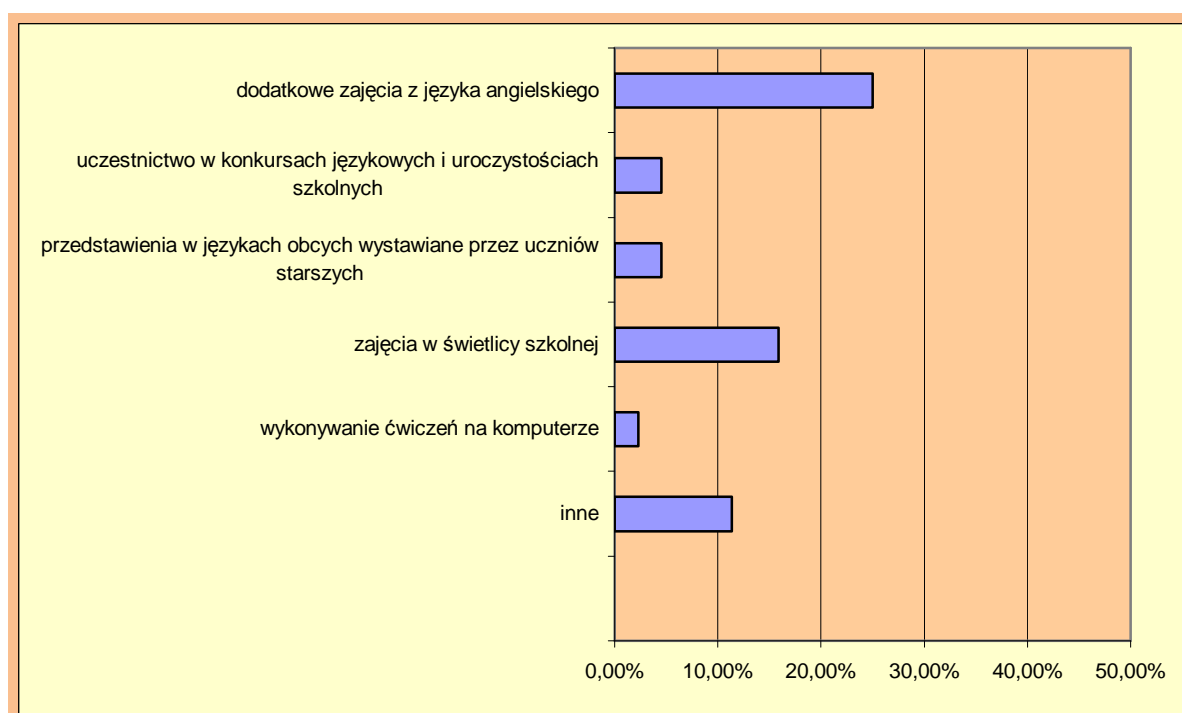
11. Podstawa programowa edukacji wczesnoszkolnej w zakresie języka obcego nowożytnego zaleca, aby dzieci miały możliwość kontaktu z językiem obcym również poza zajęciami lekcyjnymi.

Możliwość kontaktu z językiem obcym dzieci mają najczęściej podczas seansów filmowych (22 wskazania-50%) oraz w trakcie dodatkowych zajęć z języka obcego (11 wskazań-25%). Pozostałe to: spotkania czytelnicze w bibliotece i zajęcia w świetlicy szkolnej (po 7 wskazań-15,91%), zajęcia w klubie czytelniczym, uczestniczenie w konkursach językowych i przedstawieniach wystawianych przez starszych uczniów (po 2 wskazania-4,55%).

Wykres 11. Miejsca, w których odbywa się pozalekcyjna nauka języka obcego

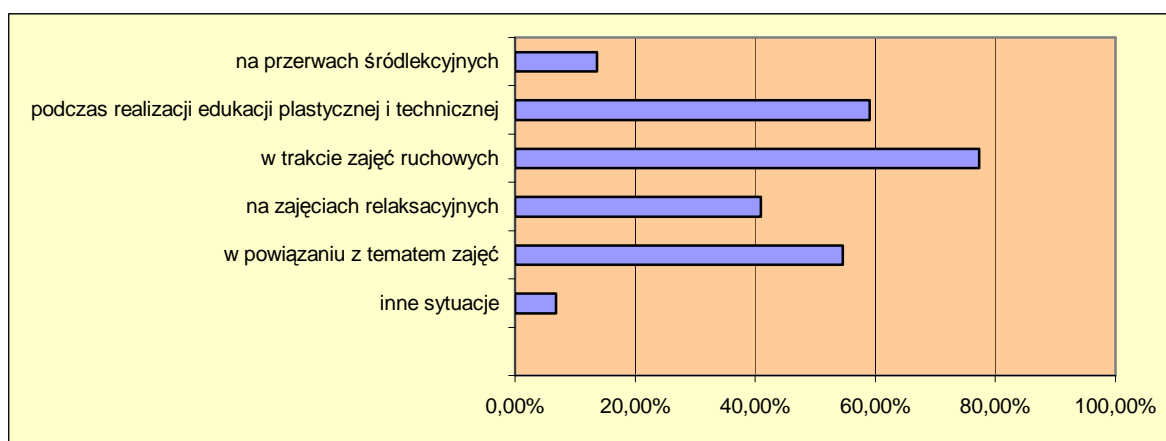
Wykres 11d. Inne miejsca, w których odbywa się pozalekcyjna nauka języka obcego.

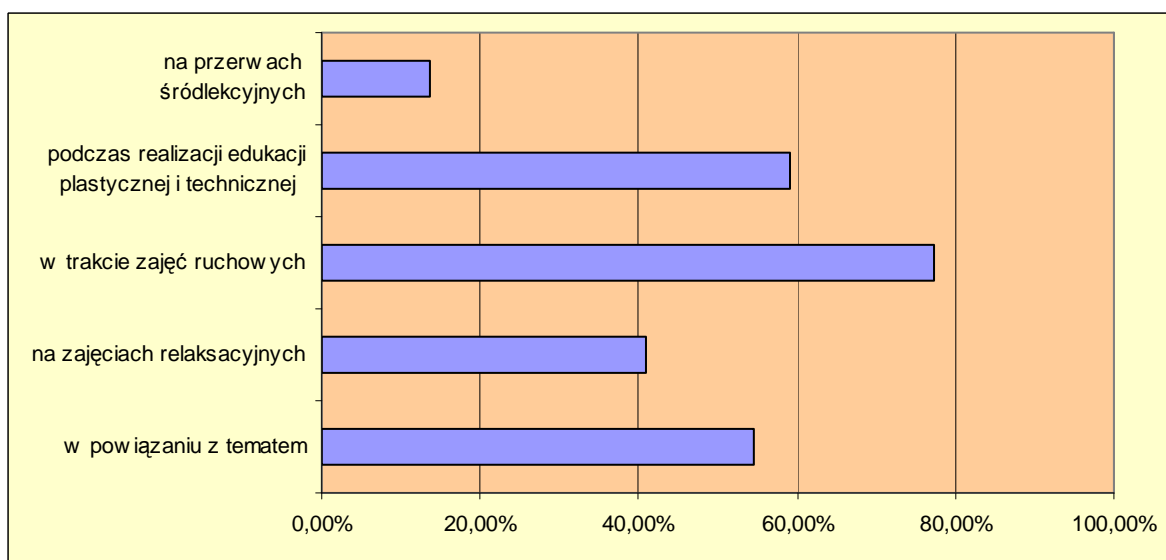
12. Oprócz zajęć typowo muzycznych podstawa programowa edukacji wczesnoszkolnej zaleca włączanie muzyki do codziennych zajęć szkolnych jako tła tematu przy organizacji aktywności ruchowej, w celu wyciszenia itp.

We wszystkich szkołach poddanych monitorowaniu nauczyciele włączają muzykę do zajęć. Najczęściej robią to trakcie zajęć ruchowych (34 wskazania-77,27%), podczas realizacji edukacji plastycznej i technicznej (26 wskazań-59,09%) i w powiązaniu z tematem zajęć (24 wskazania- 54,55%). W 18 arkuszach (40,91%) wskazano na zajęcia relaksacyjne, a w 6 (13,64%) na przerwy śródlekcyjne.

Wykres 12. Włączanie muzyki do codziennych zajęć szkolnych.

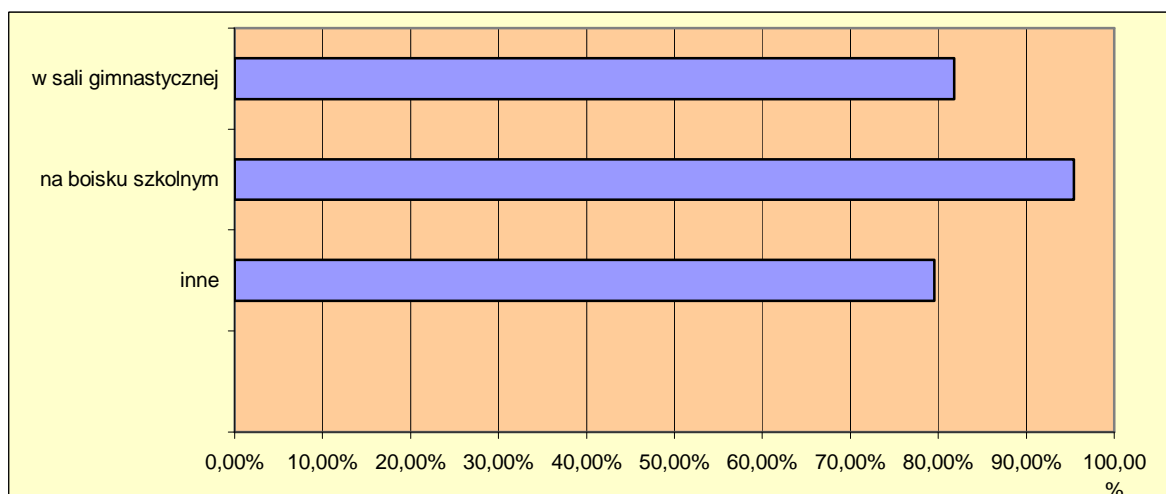
Wykres 12c. Inne sytuacje włączania muzyki do codziennych zajęć szkolnych.

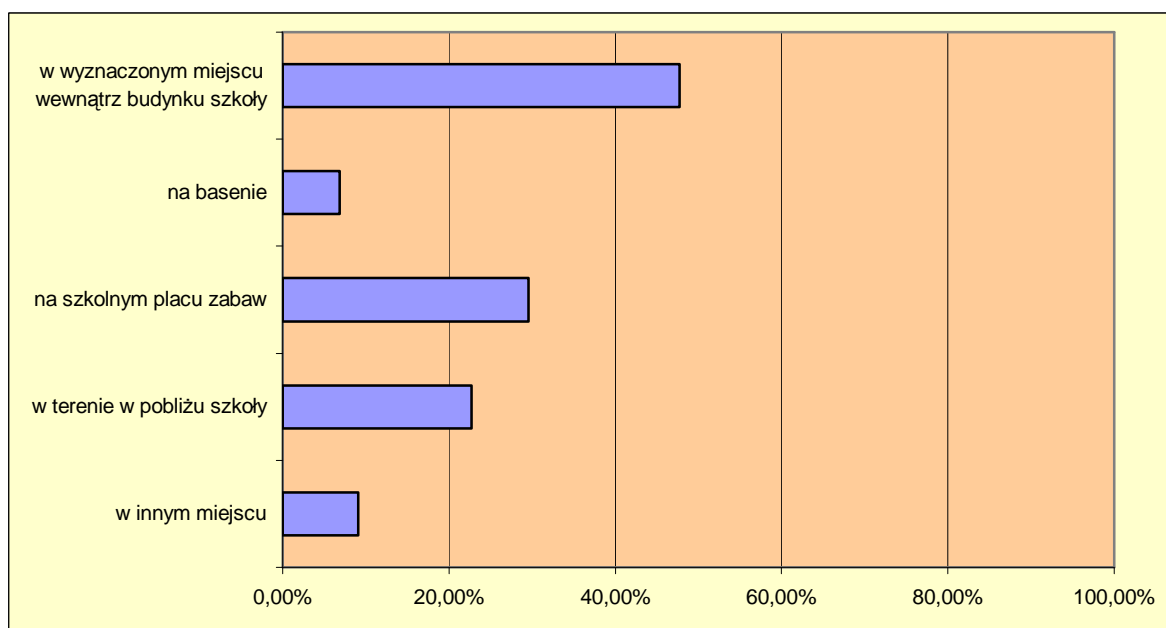
13. Dla zapewnienia właściwego rozwoju sprawności fizycznej uczniów, zajęcia wychowania fizycznego odbywają się:

Boisko szkolne i sala gimnastyczna to najczęściej wymieniane miejsca zajęć wychowania fizycznego (odpowiednio 95,45% i 81,82% badanych szkół). Inne wskazania to: wyznaczone miejsce wewnątrz budynku szkolnego (47,73%), w terenie w pobliżu szkoły (22,73%), szkolny plac zabaw (29,55%). W tym roku szkolnym 3 szkoły zorganizowały zajęcia wychowania fizycznego na basenie (6,82%).

Wykres 13. Miejsca, w których odbywają się zajęcia wychowania fizycznego.

Wykres 13c. Inne miejsca, w których odbywają się zajęcia wychowania fizycznego.

14. Ze względu na dobro uczniów, należy zadbać, aby dzieci rozumiały konieczność i uczyły się nawyku dbania o zdrowie swoje i innych. Powinny także wiedzieć, do kogo zwrócić się w razie konieczności udzielenia pierwszej pomocy. Czy od początku roku szkolnego zorganizowano w klasie I zajęcia dotyczące pierwszej pomocy? Jeśli nie zostały przeprowadzone zajęcia z zakresu pierwszej pomocy to, czy zamierza się je zorganizować do końca roku szkolnego.

Większość szkół zorganizowała w tym roku szkolnym lub zamierzała do końca roku szkolnego zorganizować zajęcia z zakresu pierwszej pomocy. W przypadku dwóch placówek takie zajęcia nie zostały przeprowadzone ani zaplanowane.

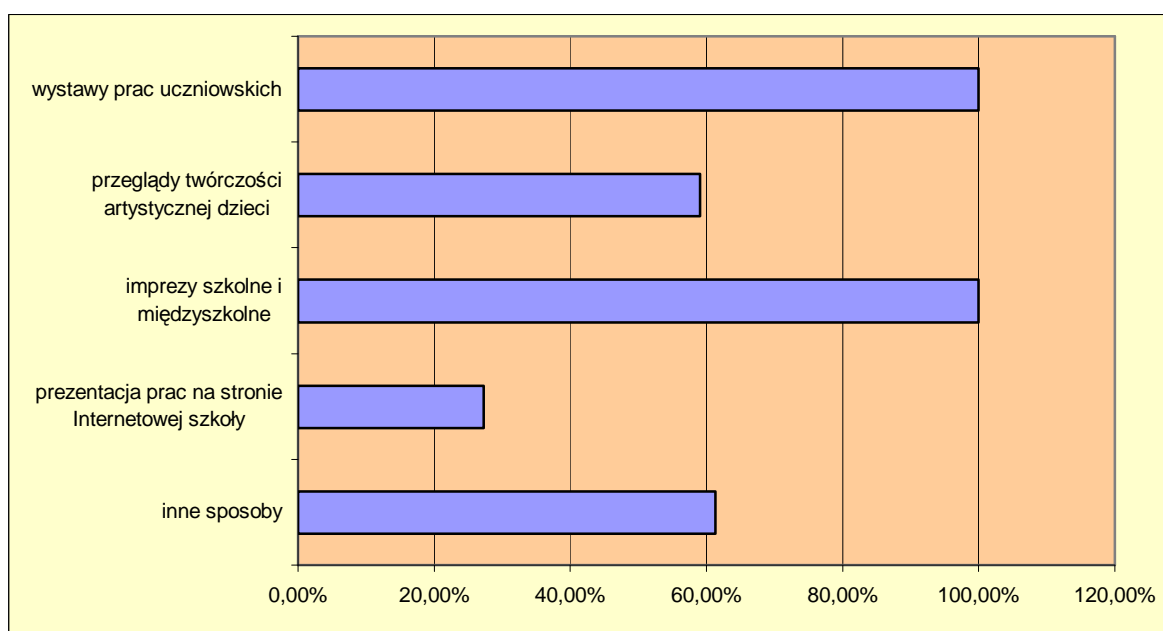
Suma zajęć: 153

Średnia: 3,48

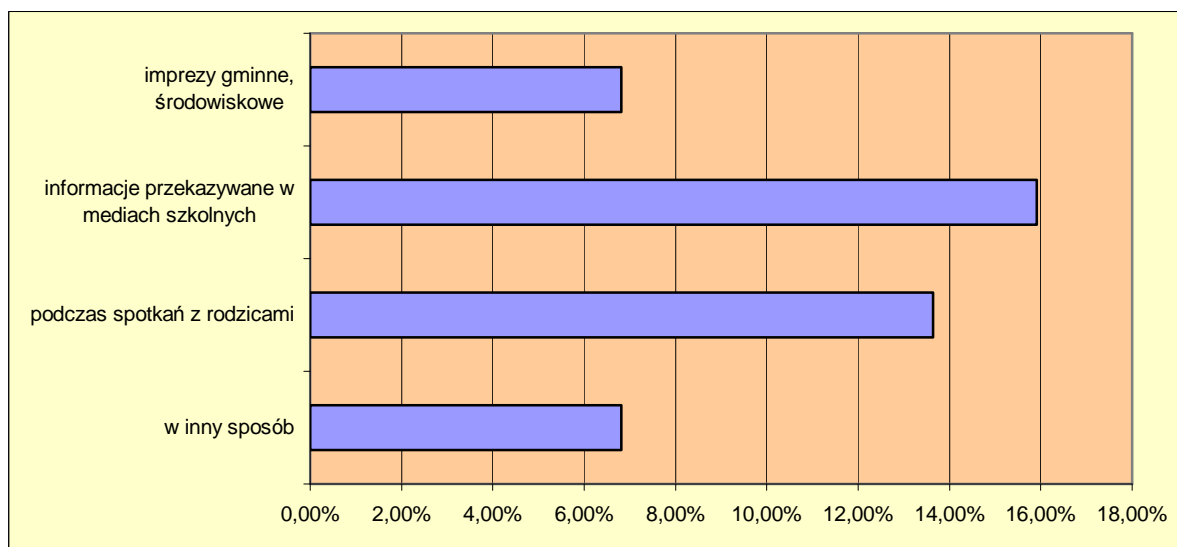
15. W trosce o to, by uczniowie odczuwali satysfakcję z działalności twórczej, szkoła powinna stwarzać warunki do prezentowania osiągnięć uczniów. W jaki sposób szkoła prezentuje osiągnięcia uczniów?

Wystawy prac uczniowskich i imprezy szkolne i międzyszkolne to najczęściej wskazywane przez respondentów sposoby prezentowania osiągnięć uczniów (100%). Poza tym osiągnięcia prezentowane są podczas przeglądów twórczości artystycznej (59,09%) i na stronie internetowej szkoły (27,27%).

Wykres 15. Sposób prezentowania osiągnięć uczniów.

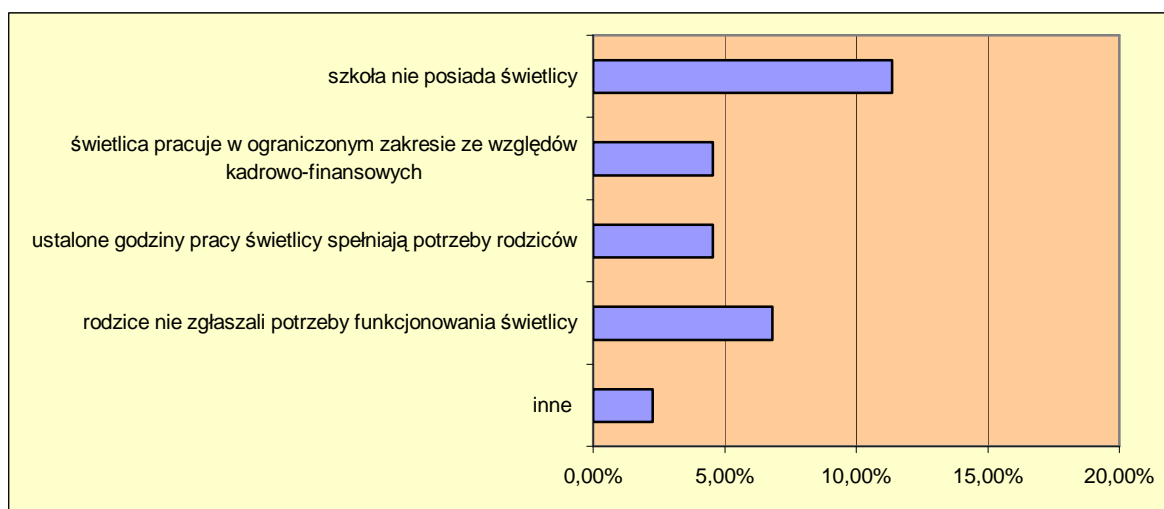
Wykres 15e. Inne sposoby prezentowania osiągnięć uczniów.

16. Czy szkoła zbadała potrzeby rodziców uczniów klas I w zakresie godzin pracy świetlicy? Jeżeli nie, to dlaczego?

33 monitorowane placówki (75% badanych szkół) wskazały, że zbadały potrzeby rodziców uczniów klas I w zakresie godzin pracy świetlicy, natomiast pozostałe 11 (25%) nie. W uzasadnieniu wskazywały, że: szkoła nie posiada świetlicy (5 wskazań), rodzice nie zgłaszali potrzeby funkcjonowania świetlicy (3 wskazania), świetlica pracuje w ograniczonym zakresie ze względów kadrowo - finansowym i ustalone godziny pracy świetlicy szkolnej spełniają potrzeby rodziców (po 2 wskazania).

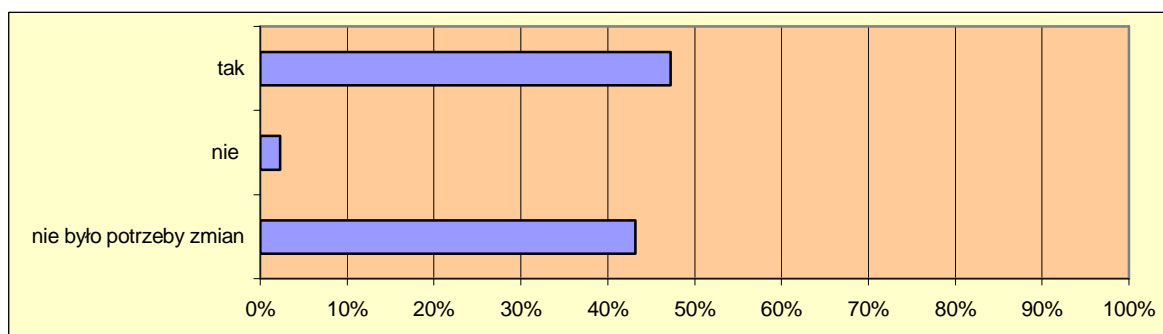
Wykres 16. Przyczyny niezbadania potrzeb w zakresie organizacji pracy świetlicy.

17. Czy uwzględniono te potrzeby w organizacji pracy świetlicy szkolnej?

21 placówek uwzględniło te potrzeby w organizacji pracy świetlicy szkolnej, w 19 nie zachodziła taka potrzeba, a w 1 przypadku nie uwzględniono tych potrzeb.

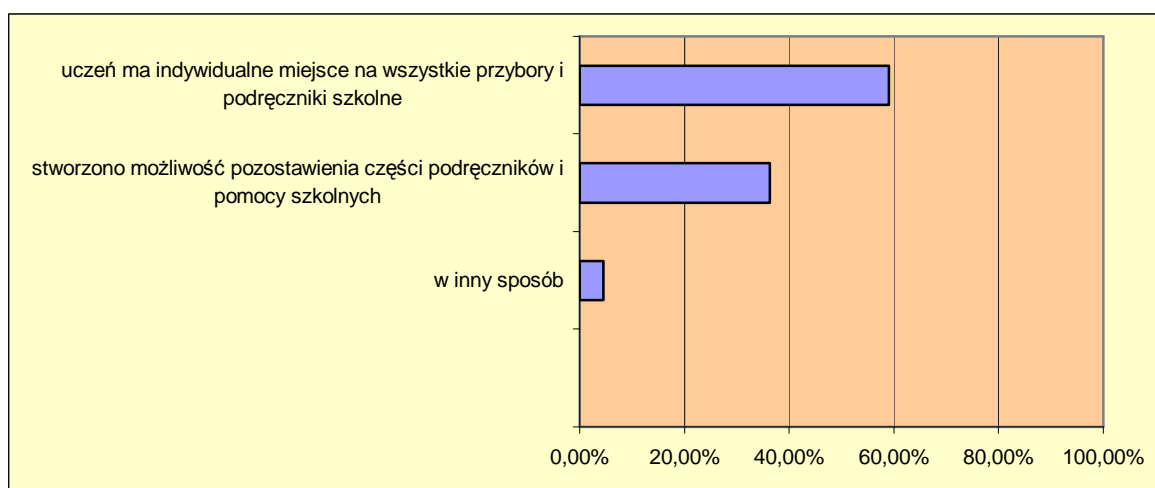
Wykres 17 Uwzględnienie potrzeb rodziców w zakresie organizacji pracy świetlicy

18. W jaki sposób zapewniono uczniom możliwość zostawiania w szkole części podręczników i przyborów szkolnych?

We wszystkich monitorowanych szkołach zapewniono uczniom możliwość zostawiania w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. W 26 (59,09%) szkołach uczeń ma indywidualne miejsce na wszystkie przybory i podręczniki szkolne, a w 16 (36,36%) stworzono możliwość pozostawienia części podręczników i pomocy szkolnych.

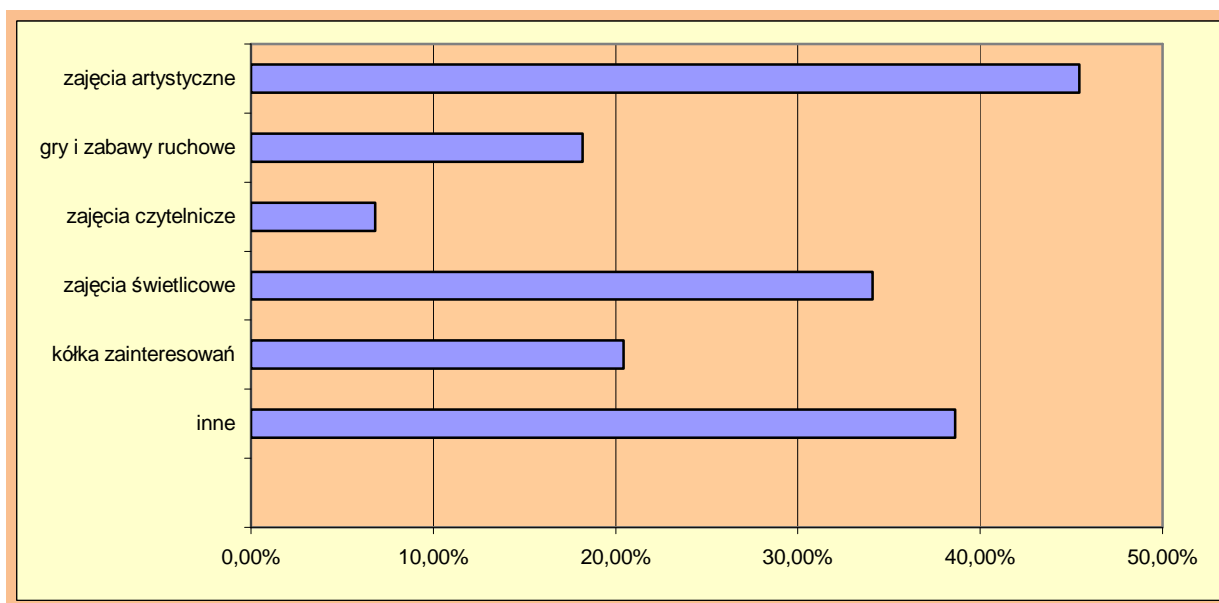
Wykres 18. Możliwość pozostawiania w szkole podręczników i pomocy.

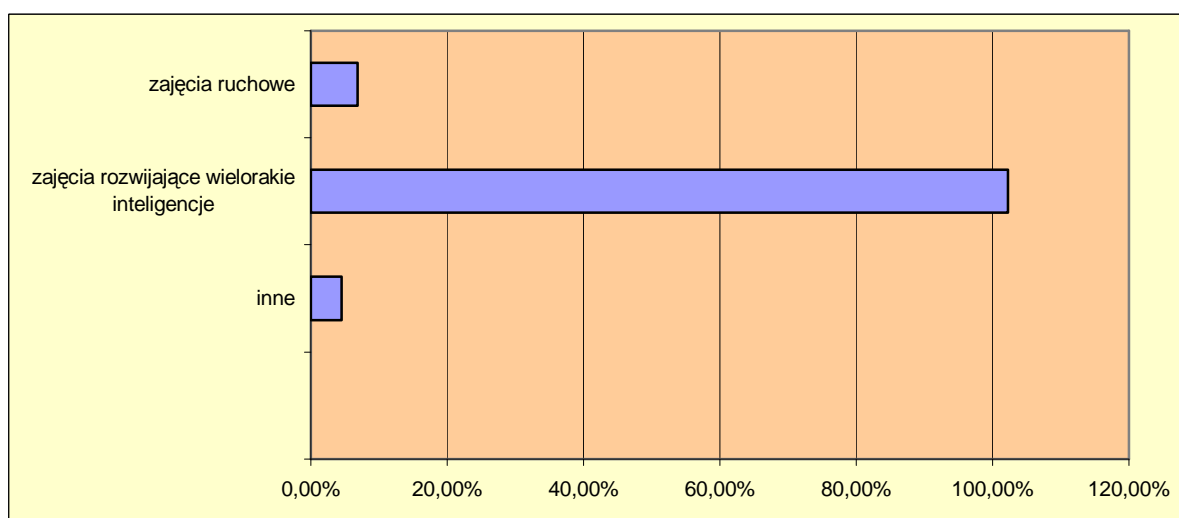
19. Podstawa programowa zaleca organizowanie w szkole zajęć opiekuńczych i zajęć zwiększających szanse edukacyjne uczniów. Jakie rodzaje zajęć organizuje szkoła?

W tym roku szkolnym badane szkoły zorganizowały szereg zajęć opiekuńczych i zajęć zwiększających szanse edukacyjne uczniów zdolnych i mających trudności w nauce. W sumie brało w nich udział 2652 uczniów klas I z 44 szkół, w tym: zajęcia opiekuńcze – 1030 uczniów, zwiększające szanse edukacyjne uczniów zdolnych – 1209, zwiększające szanse uczniów mających trudności w nauce – 413.

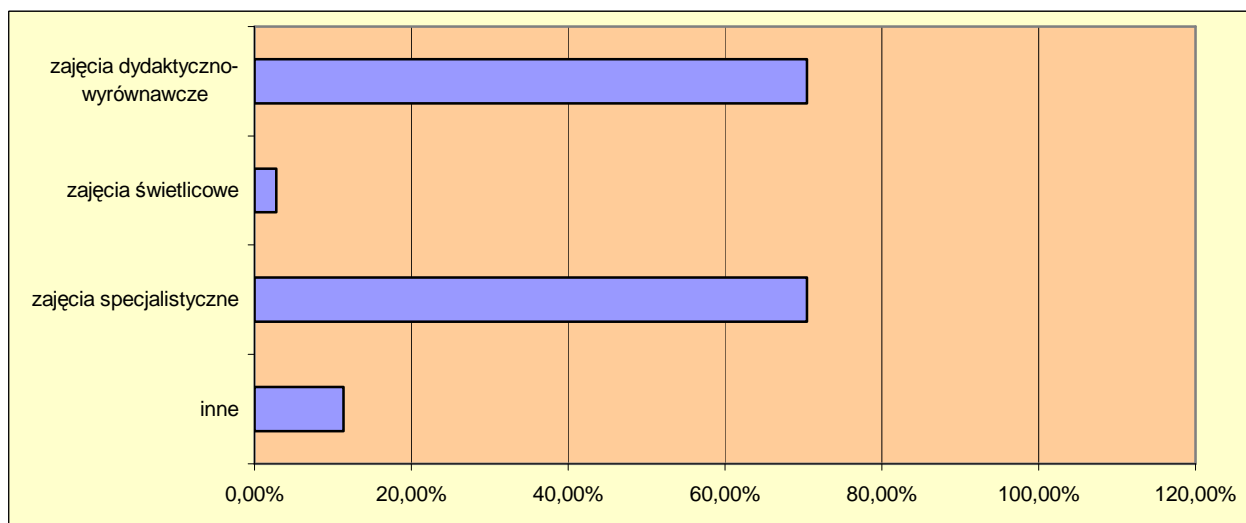
Wykres 19.1. Zajęcia opiekuńcze.

Wykres 19.2. Zajęcia zwiększające szanse edukacyjne uczniów zdolnych.

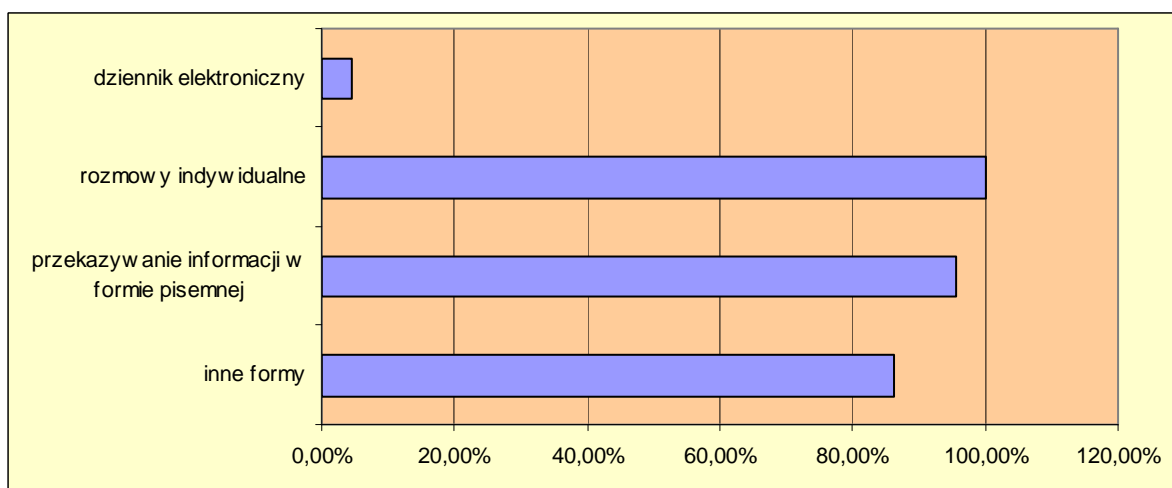
Wykres 19.3. Zajęcia zwiększające szanse edukacyjne uczniów mających trudności.

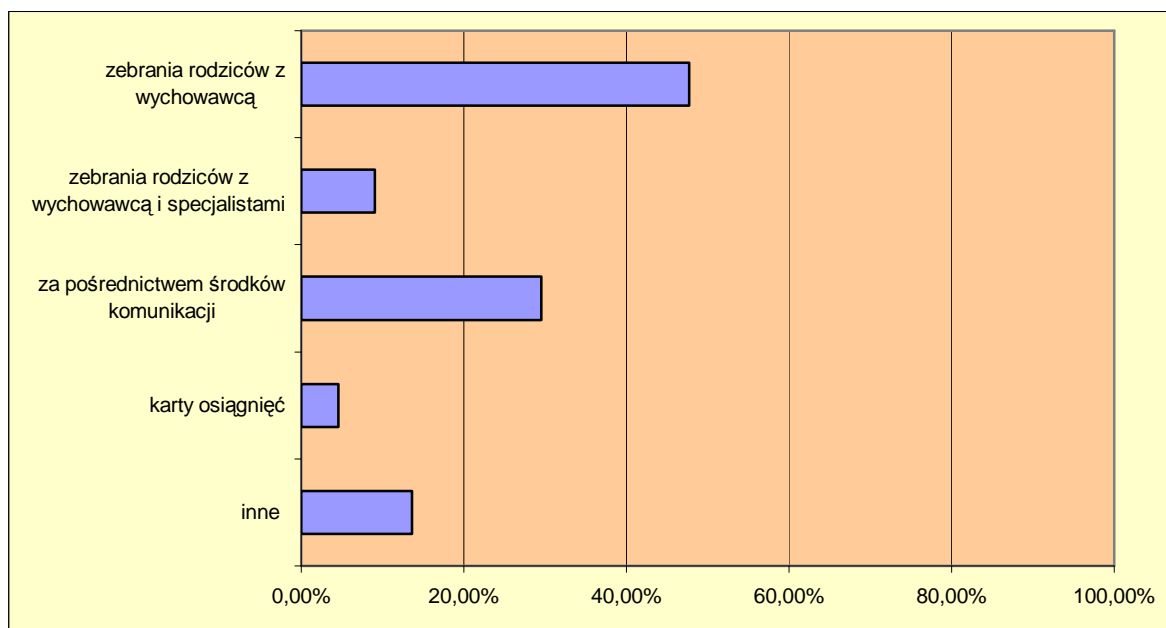
20. Zadaniem szkoły jest respektowanie trójpodmiotowości oddziaływań wychowawczych i kształcących: uczeń – szkoła – dom rodzinny. Jakie formy kontaktu z rodzicami związane z monitorowaniem indywidualnego rozwoju dziecka stosuje szkoła?

W wyniku prowadzonego monitorowania można stwierdzić, że badane szkoły jako formę kontaktu z rodzicami preferują rozmowy indywidualne (100%) oraz przekazywanie informacji w formie pisemnej (42 wskazania-95,45%). Dziennik elektroniczny wskazały zaledwie 2 szkoły (4,55%). Dodatkowo szkoły wskazywały takie formy jak: zebrania rodziców z wychowawcą (47,73%), zebrania rodziców z wychowawcą i specjalistami (9,09%), za pośrednictwem środków komunikacji (29,55%). Należy zauważyć, że każda ze szkół stosuje więcej niż jedną z wymienianych form.

Wykres 20. Formy kontaktu z rodzicami.

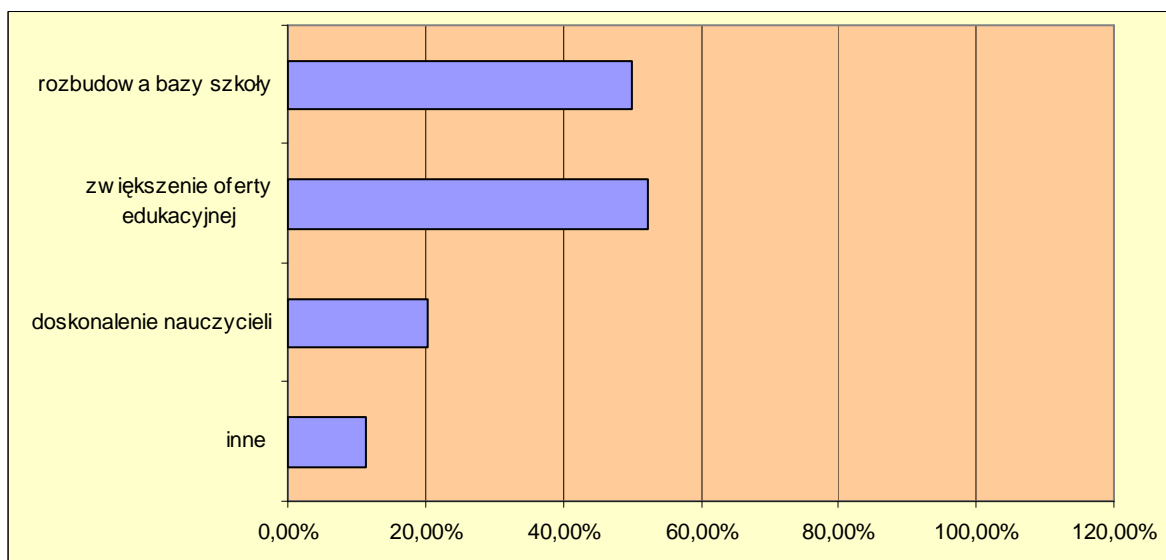
Wykres 20d. Inne formy kontaktu z rodzicami.

21. Jakie rozwiązania organizacyjne, wspomagające realizację nowej podstawy programowej, szkoła planuje wprowadzić w kolejnym roku szkolnym?

W kolejnym roku szkolnym szkoły planują różne rozwiązania organizacyjne, wspomagające realizację podstawy programowej: rozbudowa bazy szkoły (22 wskazania), zwiększenie oferty edukacyjnej (23 wskazania), doskonalenie nauczycieli (9 wskazań).

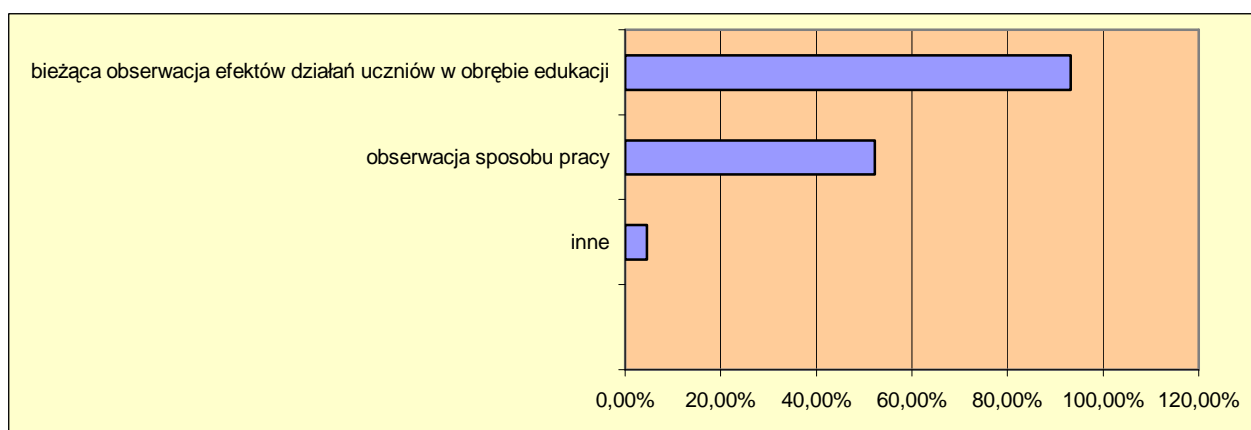
Wykres 21. Działania planowane na przyszły rok.

22.W jaki sposób nauczyciele sprawdzają spełnianie przez uczniów poszczególnych wymagań określonych w nowej podstawie programowej?

Sposobem sprawdzania spełniania przez uczniów poszczególnych wymagań określonych w nowej podstawie programowej przez nauczycieli klas I jest bieżąca obserwacja efektów działań uczniów w obrębie edukacji (41 wskazania-93,18%) oraz obserwacja sposobu pracy uczniów (23 wskazania-52,27%).

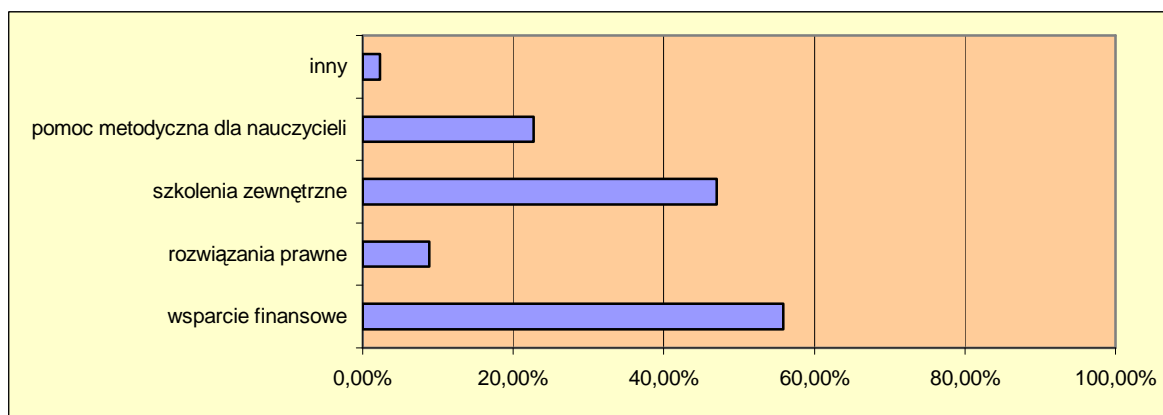
Wykres 22. *Formy sprawdzania spełniania przez uczniów wymagań .*

23.Czy szkoła oczekuje wsparcia we wdrażaniu nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego? Jeżeli tak, w jakim zakresie?

Na 44 monitorowane placówki **34** (77,27%) wskazały, że oczekują wsparcia w realizacji nowej podstawy programowej, szczególnie w zakresie wsparcia finansowego (55,88% szkół oczekujących wsparcia), szkoleń zewnętrznych i pomocy metodycznej dla nauczycieli (odpowiednio 47,06% i 29,41%), 3 szkoły (6,82%) wymieniły rozwiązania prawne jako te, które ewentualnie ułatwiłyby realizację podstawy programowej

Wykres 23. *Potrzebny zakres wsparcia .*

Podsumowanie:

1. Nauczyciele szkół zapoznali się z podstawą programową indywidualnie, w zespole nauczycieli uczących w danej klasie i na radzie pedagogicznej oraz w trakcie szkoleń zewnętrznych.
2. Nauczyciele analizowali podstawę programową wychowania przedszkolnego i dla I etapu edukacyjnego. Nie przeprowadzono analizy podstawy programowej dla innych etapów edukacyjnych.
3. Wszystkie szkoły poinformowały rodziców uczniów klas I o zmianach programowych i organizacyjnych wprowadzonych w roku szkolnym 2009/2010.
4. Język obcy nowożytny i zajęcia komputerowe to obszary edukacji wczesnoszkolnej najczęściej wyodrębnione z kształcenia zintegrowanego i powierzone do prowadzenia nauczycielowi innemu niż nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej.
5. Szkoły podejmują działania w zakresie adaptacji dzieci do warunków szkolnych najczęściej poprzez integrowanie zespołu klasowego i zapoznawanie ze szkołą.
6. We wszystkich badanych szkołach uczniowie klas I mają możliwość swobodnego dostępu do książek, zarówno w bibliotece jak i w sali lekcyjnej.
7. Wszystkie szkoły stosują zalecane w podstawie programowej formy zajęć sprzyjające edukacji matematycznej (zabawy, gry dydaktyczne i sytuacje zadaniowe).
8. Najczęściej stosowane środki dydaktyczne to różnego rodzaju liczmany.
9. Tylko jedna placówka nie wskazała, że zajęcia z edukacji przyrodniczej odbywały się poza klasą.
10. We wszystkich badanych szkołach uczniowie klas I mają możliwość korzystania ze szkolnej pracowni komputerowej. Nie wszystkie szkoły wskazały, że posiadają odpowiednie do wieku, możliwości i potrzeb uczniów oprogramowanie komputerowe.
11. W większości szkół uczniowie klas I mają możliwość kontaktu z językiem obcym poza zajęciami lekcyjnymi.
12. We wszystkich szkołach poddanych monitorowaniu nauczyciele klas I, obok zajęć typowo muzycznych, włączają muzykę do innych zajęć.
13. Zajęcia wychowania fizycznego odbywają się przeważnie na boisku szkolnym i na sali gimnastycznej.
14. Dwie placówki nie przeprowadziły i nie zaplanowały w bieżącym roku szkolnym zajęć z zakresu udzielania pierwszej pomocy.
15. Wszystkie szkoły stwarzają warunki do prezentowania osiągnięć uczniów, najchętniej na wystawach prac uczniowskich oraz podczas imprez szkolnych i międzyszkolnych.
16. Nie wszystkie szkoły zbadały potrzeby rodziców uczniów klas I w zakresie godzin pracy świetlicy.

17. Ze względu na to, że nie wszystkie szkoły zbadały potrzeby rodziców uczniów klas I w zakresie godzin pracy świetlicy, nie można stwierdzić czy potrzeby te zostały zaspokojone.
18. We wszystkich monitorowanych szkołach zapewniono uczniom możliwość zostawiania podręczników i przyborów szkolnych.
19. Szkoły organizują szereg zajęć opiekuńczych oraz zwiększających szanse edukacyjne uczniów zdolnych.
20. Rozmowy indywidualne i przekazywanie informacji w formie pisemnej to preferowane formy kontaktu szkoły z rodzicami.
21. W kolejnym roku szkolnym najczęściej wymieniane działania to dalsze zwiększenie oferty edukacyjnej szkół oraz rozbudowa bazy szkolnej.
22. Przeważające sposoby kontroli spełniania przez uczniów klas I wymagań określonych w podstawie programowej to bieżąca obserwacja efektów i sposobu pracy uczniów.

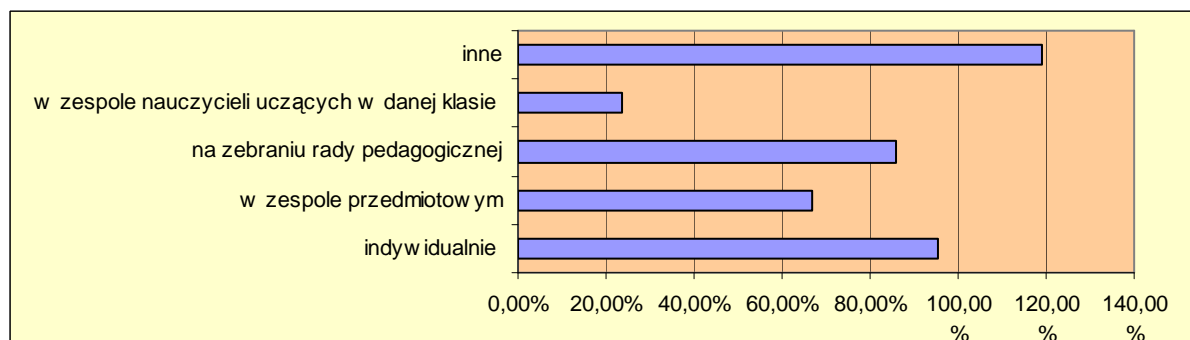
3. Gimnazja

1. Dla dobrego zaplanowania pracy dydaktycznej i wychowawczej gimnazjum niezbędna jest pełna znajomość obowiązującej podstawy programowej .

Jak wynika z przeprowadzonego monitoringu najwięcej nauczycieli poznało podstawę programową indywidualnie - 95,24% oraz na zebraniach rady pedagogicznej - 85,71%. Czternaście gimnazjów – 66,67% wskazało, że nauczyciele zapoznawali się z nową podstawą programową w zespołach przedmiotowych. W 5 gimnazjach – 23,81% w zespołach nauczycieli uczących w danej klasie.

Nauczyciele poznawali podstawę programową także w inny sposób. Były to: szkolenia zewnętrzne (90,48%), konsultacje z doradcami metodycznymi (23,80%) oraz informacje uzyskane z oficjalnych stron internetowych (4,75%).

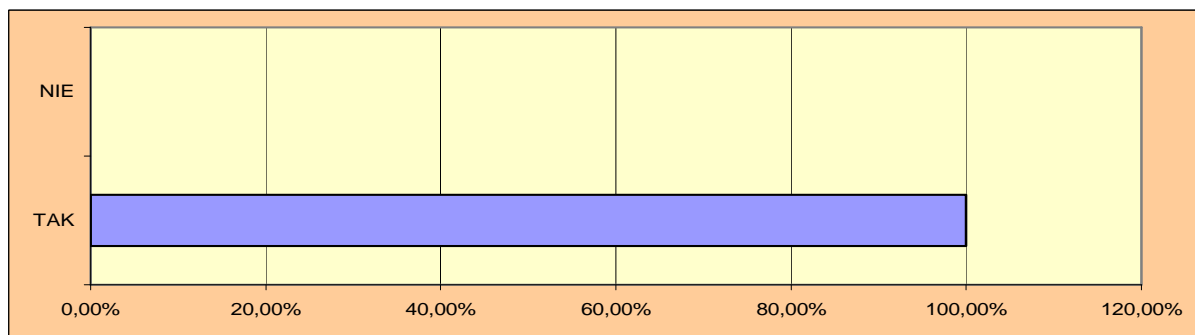
Wykres 1. *Sposób zapoznawania się nauczycieli z podstawą programową.*

2. Z nową podstawą programową nauczanego przedmiotu dla III etapu edukacyjnego zapoznali się nauczyciele z 21 badanych gimnazjów. W 15 gimnazjach (71,43%)

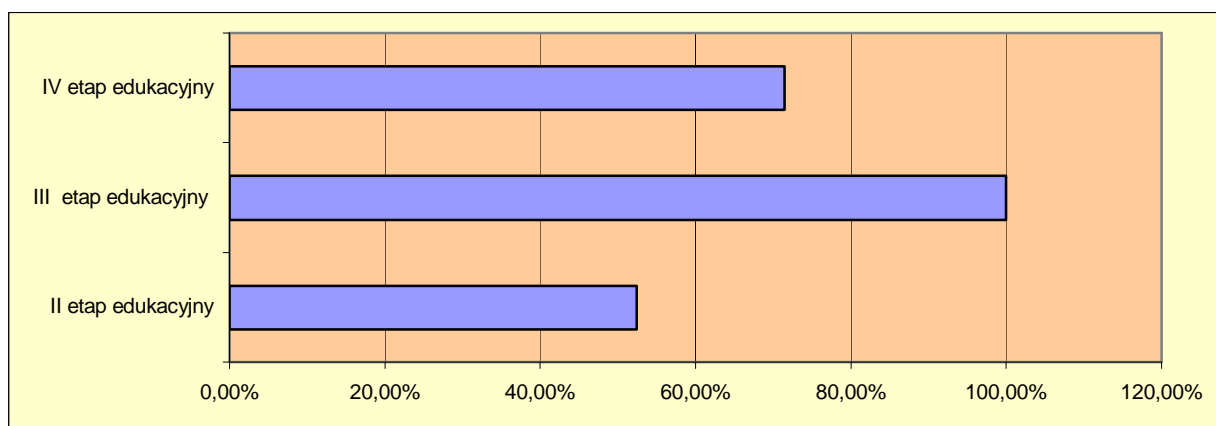
nauczyciele analizowali podstawę programową dla IV etapu edukacyjnego, a w 11 szkołach (52,38%) dla II etapu edukacyjnego.

Wykres 2. Analiza przez nauczycieli nowej podstawy programową nauczanego przedmiotu.

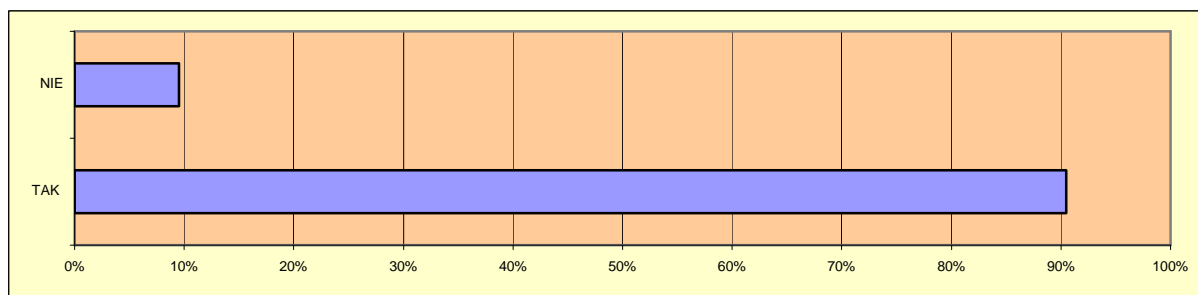
3. Dziewiętnaście gimnazjów – 90,48% wskazało, że nauczyciele analizowali podstawę programową przedmiotów pokrewnych. W dwóch gimnazjach - 9,52% wskazano, że takiej analizy nie dokonano.

Wykres 3. Sposób analizowania przez nauczycieli nowej podstawy programową nauczanego przedmiotu.

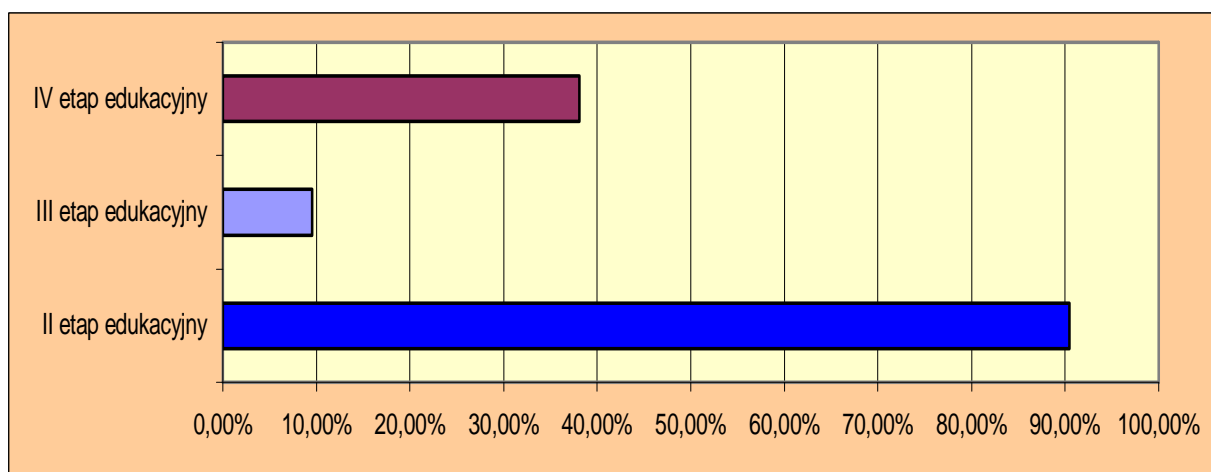

4. Najwięcej nauczycieli w 90,48% badanych szkół analizowało podstawę programową przedmiotów pokrewnych dla II etapu edukacyjnego – 19 wskazań, dla IV etapu edukacyjnego analizowało 8 gimnazjów (38,10%).

Wykres 4. Analiza przez nauczycieli podstawy programowej przedmiotów pokrewnych?

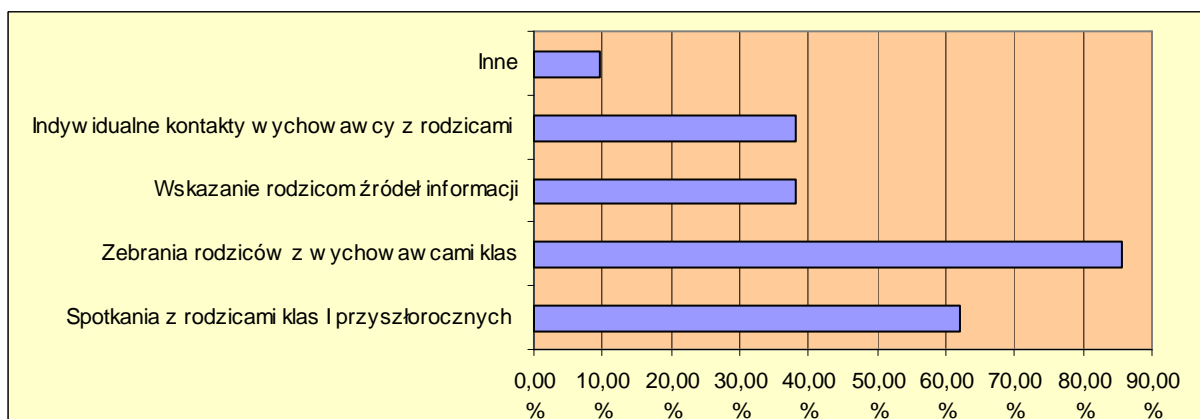

Wykres 5. Sposób analizy przez nauczycieli podstawy programowej przedmiotów pokrewnych.

4. O zmianach programowych i organizacyjnych wprowadzonych w roku szkolnym 2009/2010 szkoły najczęściej informowały rodziców uczniów klas I na zebraniach rodziców z wychowawcami klas – 85,71% (18 gimnazjów). Więcej niż połowa – 61,90% (13 gimnazjów) informowało rodziców na spotkaniach dyrektora z rodzicami przyszłorocznych klas pierwszych. Osiem gimnazjów (38,09%) wskazało rodzicom różne źródła informacji. W ramach indywidualnych kontaktów wychowawcy z rodzicami poinformowano o zmianach w 38,09% gimnazjów. Dwa gimnazja (9,52%) opisały zmiany programowe w gazetach lokalnych.

Wykres 6. Sposób poinformowania przez szkołę rodziców uczniów klas I gimnazjum o zmianach programowych w roku szkolnym 2009/2010?

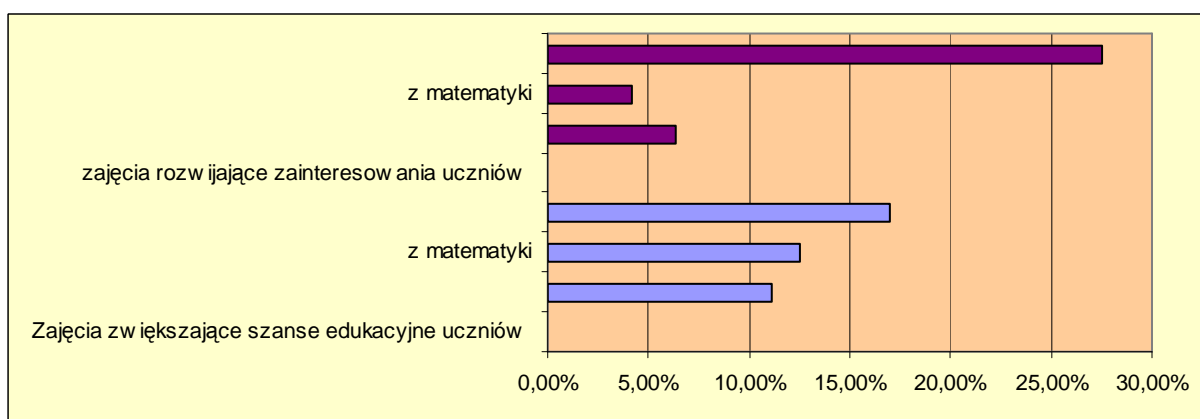

5. Uwzględniając zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów szkoły organizują zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dla uczniów mających trudności w nauce oraz dla uczniów, którzy mają szczególne zdolności z języka polskiego, matematyki i z innych przedmiotów.

W badanych gimnazjach w zajęciach zwiększających szanse edukacyjne z języka polskiego średnio uczestniczyło 11,14 uczniów, z matematyki – 12,48 a z innych przedmiotów – 16,95 uczniów.

W zajęciach rozwijających zainteresowania z j. polskiego uczestniczyło średnio - 6.38 uczniów, z matematyki 4,19. Najwięcej uczniów rozwija swoje zainteresowania z innych przedmiotów – 27.52 uczniów.

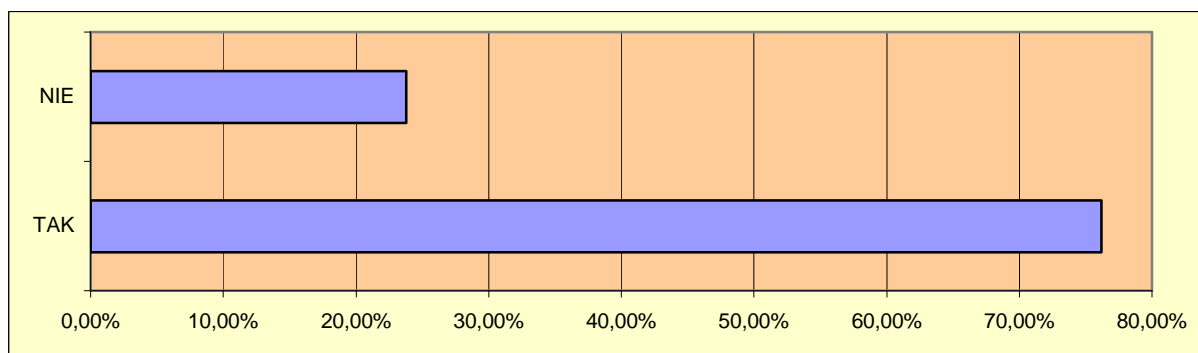
Wykres 7. Uczestnictwo uczniów w zajęciach zwiększających szanse edukacyjne i zajęciach rozwijających zainteresowania.

6. Nowa podstawa programowa zakłada, że nauczyciele wszystkich przedmiotów powinni odwoływać się do zasobów szkolnych i współpracować z nauczycielami bibliotekarzami.

Szesnaście monitorowanych gimnazjów – 76.19% wskazało, że nauczyciele prowadzą lekcje biblioteczne

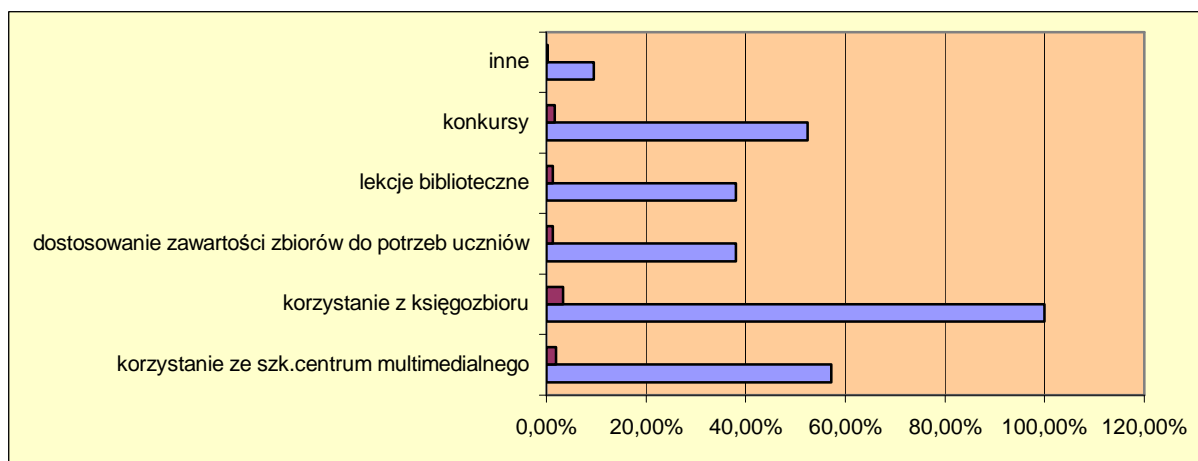
Wykres 8. Prowadzenie przez nauczycieli lekcji bibliotecznych.

W celu wszechstronnego przygotowywania uczniów do samokształcenia i świadomego wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystania informacji, nauczyciele korzystali także z różnych innych form współpracy z biblioteką szkolną.

W 21 gimnazjach (udział 3.31% wśród 633 ogólnie badanych gimnazjów w kraju) nauczyciele korzystali z księgozbioru bibliotecznego. W 12 szkołach (57.14%) ze szkolnego centrum multimedialnego (udział 1,89% w kraju), a w 52.38% badanych szkół (udział 1.73% w kraju) współpracowali podczas konkursów literackich, czytelniczych itp. Osiem gimnazjów-38.09% (1.73% w kraju) dostosowywało zawartość zbiorów do potrzeb uczniów, a 9.52% szkół -2 gimnazja (udział 0.31% w kraju) gromadziło filmotekę.

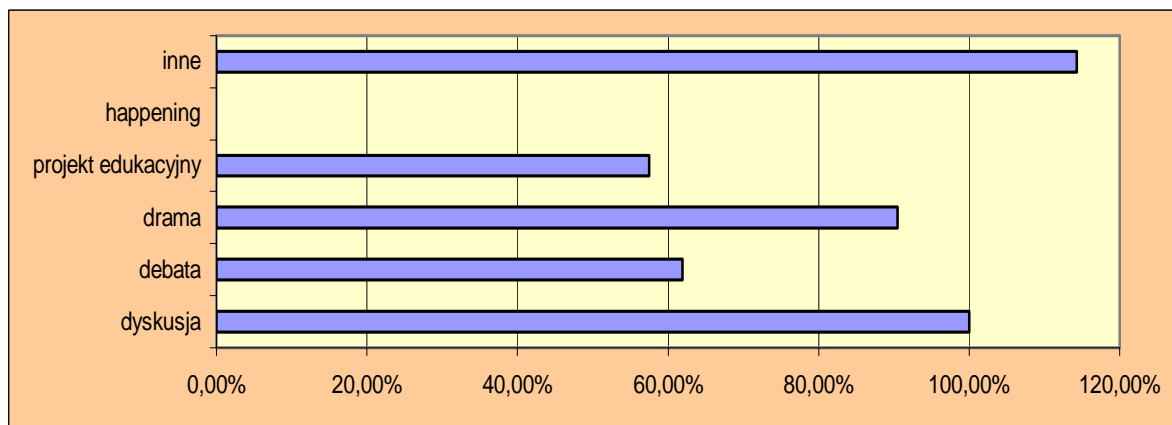
Wykres 9. Formy współpracy nauczycieli z nauczycielem bibliotekarzem.

7. Nauczyciele języka polskiego na III etapie edukacyjnym powinni wykorzystywać m.in. metody aktywizujące. Od początku roku szkolnego najbardziej popularnymi metodami aktywizującymi na lekcjach języka polskiego były: dyskusja (100% wskazań - 21 gimnazjów), drama (90.48% - 19 szkół), debata (61.90% - 13 wskazań), projekt edukacyjny (57.14% - 12 wskazań). Żadna ze szkół nie wykorzystywała happeningu.

Spośród innych metod aktywizujących najwięcej wskazań uzyskała burza mózgów (57.14% - 12 szkół). Nauczyciele wykorzystywali także: symulacje dydaktyczne - 9.52%, śnieżną kulę i metaplan – po 3 wskazania (14%), mapy mentalne, socjogramy, giełdy pomysłów, myślące kapelusze – po 1 wskazaniu (4.76%).

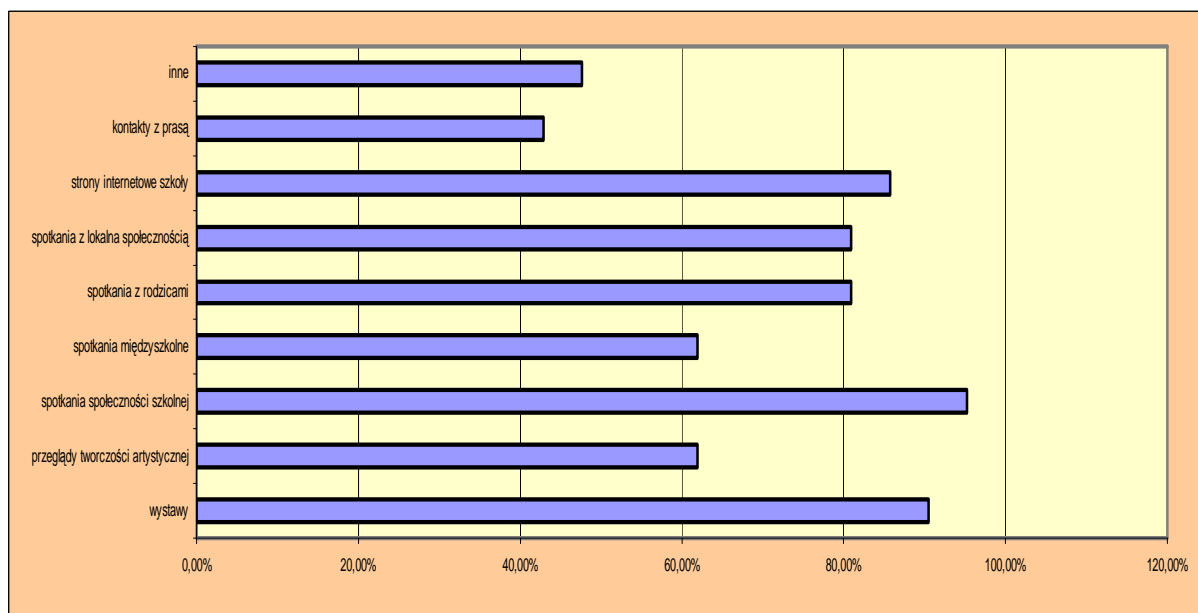
Wykres 10. Aktywizujące metody nauczania stosowane przez nauczycieli języka polskiego.

8. W trosce o to, aby uczniowie odczuwali motywującą satysfakcję z działalności twórczej gimnazja najczęściej prezentowały osiągnięcia uczniów poprzez: spotkania społeczności szkolnej – 20 wskazań (95.24%), wystawy – 19 wskazań (90.48%), stronę internetową szkoły – 18 wskazań (85.71%), spotkania z rodzicami i spotkania z lokalną społecznością - po 17 wskazań (80.95%), przeglądy twórczości artystycznej i spotkania międzyszkolne po 13 wskazań (61.90%). Kontakty z prasą wskazało 9 gimnazjów, co stanowi 42.86% monitorowanych szkół.

Inne formy prezentacji osiągnięć uczniów wskazało 10 gimnazjów tj. 47.61%. Media szkolne, konkursy i zawody wskazały po 4 gimnazja - 19,04%. Informacje w prasie i telewizji lokalnej o osiągnięciach uczniów prezentowało tylko 1 gimnazjum tj. niespełna 5% spośród 21 objętych monitorowaniem w naszym województwie

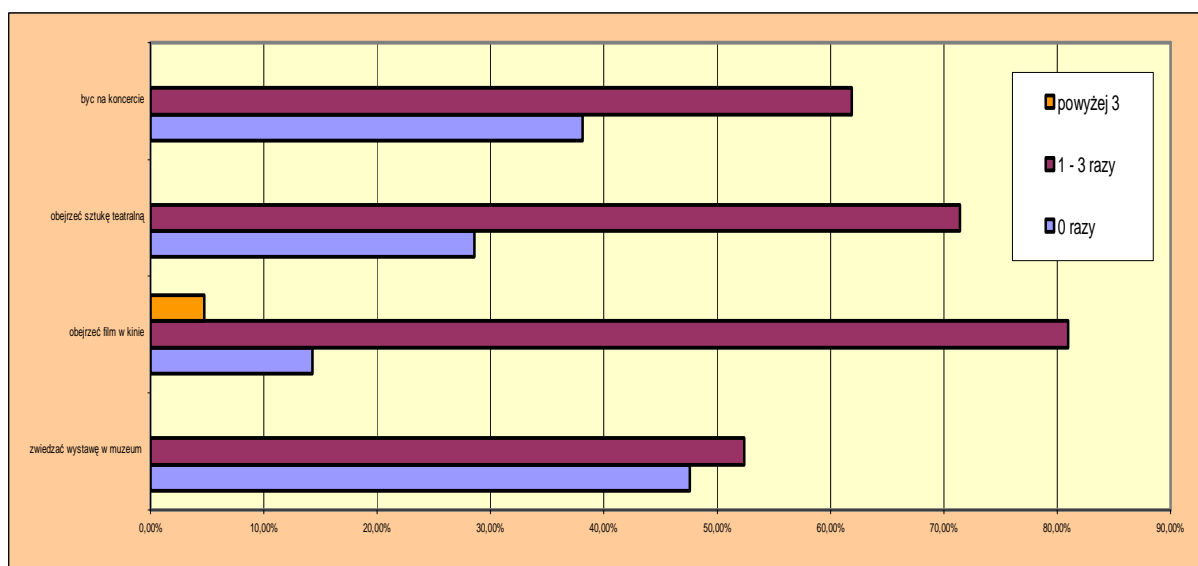
Wykres 11 Sposoby prezentowania osiągnięć uczniów przez szkołę.

9. Kształtując świadome i właściwe uczestnictwo w świecie kultury gimnazja podejmują przedsięwzięcia umożliwiające uczniom kontakt z różnymi instytucjami kultury. Od początku roku szkolnego 2009/2010 w 52.38% szkół (11 gimnazjów) uczniowie zwiedzali wystawy w muzeum od 1 do 3 razy, 80.95% (17 gimnazjów) zorganizowało wyjścia do kina, a 71.43% (15 gimnazjów) do teatru. Uczniowie z 61.90% monitorowanych szkół byli na koncercie od 1-3 razy. Tylko w 1 gimnazjum (4.76%) uczniowie oglądali film w kinie więcej niż 3 razy.

Blisko połowa monitorowanych gimnazjów – 47.62% (10 szkół) nie zorganizowała uczniom zwiedzania wystawy w muzeum, 14.29% (3 szkoły) nie zorganizowały wyjść do kina. Uczniowie z 6 gimnazjów (28.57%) nie oglądali sztuki teatralnej. Uczniowie z 8 gimnazjów (38.10%) nie uczestniczyli w koncercie.

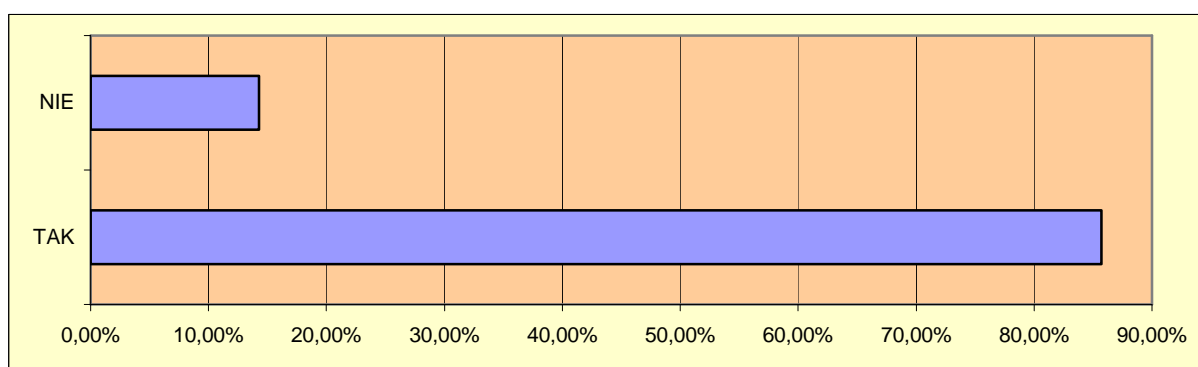
Wykres 12. Kontakt uczniów z różnymi instytucjami kultury od początku roku szkolnego.

10. Nauczyciel w realizacji przedmiotu muzyka powinien dążyć do otwierania uczniów na świat muzyki, rozbudzać i wspierać ich muzyczne zainteresowania oraz uświadamiać przyjemność jaką daje czynne lub bierne obcowanie z muzyką.

W bieżącym roku szkolnym w 18 gimnazjach (85.71%) zaplanowano zajęcia z muzyki. Nie wprowadzono takich zajęć w 3 szkołach (14.29%).

Wykres 13. Realizacja zajęć z muzyki w roku szkolnym 2009/2010.

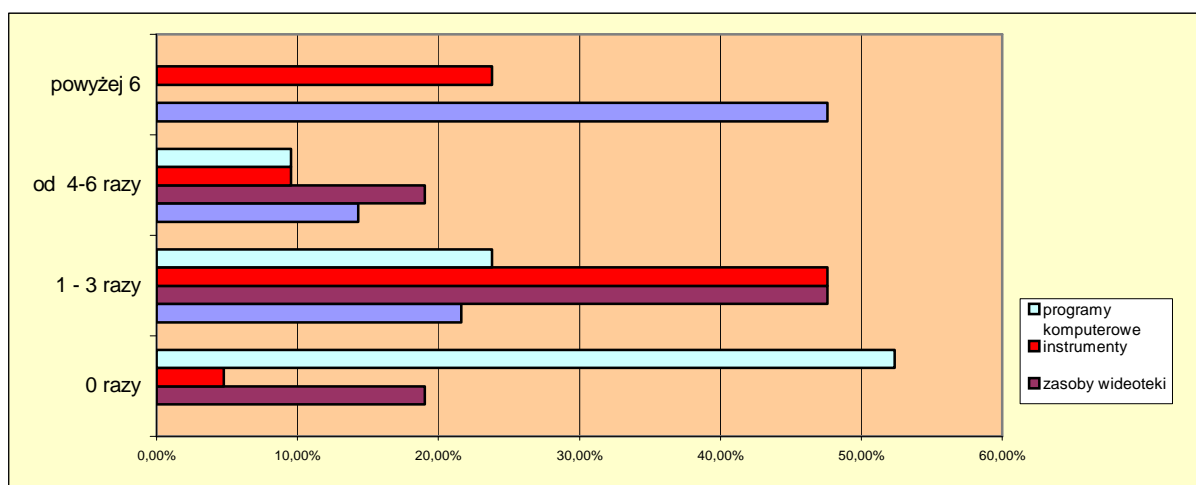
Na lekcjach muzyki od początku roku szkolnego zasoby fonoteki od 1-3 razy wykorzystywano przeciętnie w 23.81% (5) badanych gimnazjów. W 14,29% (3 szkoły) od 4-6 razy i powyżej 6 razy w 47.62% (10) badanych gimnazjów. Zasoby wideoteki od 1-3 razy wykorzystało 47.62% badanych gimnazjów, od 4-6 razy 19% (4 gimnazja).

Cztery gimnazja (19.%) wskazały, że nie posiadają zasobów wideoteki.

Blisko połowa 47.62% (10) spośród badanych szkół wykorzystywała na lekcjach muzyki instrumenty od 1-3 razy, 9.52% od 4-6 razy i 23.81% powyżej 6 razy. Jedno gimnazjum – 5% odpowiedziało, że nie posiada instrumentów muzycznych.

Ponad 52.38% szkół nie wykorzystywało programów komputerowych. Pięć gimnazjów (23.81%) wykorzystało je od 1-3 razy i 9.52% (2 gimnazja) od 4-6 razy. Żadna szkoła nie wykorzystywała programów komputerowych powyżej 6 razy.

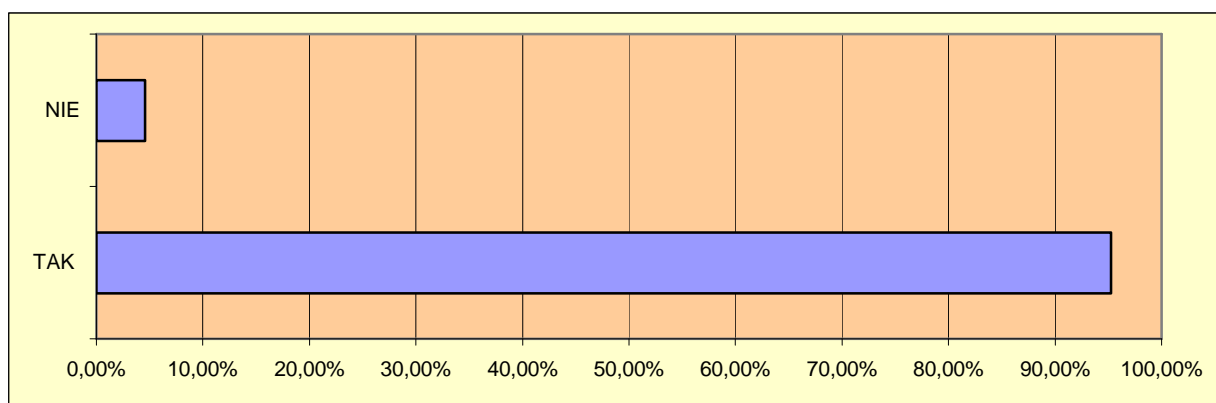
Wykres 14. Częstotliwość wykorzystanie od początku roku szkolnego na lekcjach muzyki zasobów fonoteki, wideoteki, instrumentów, programów komputerowych.

11. Poziom III.1. Warunkiem rozwijania umiejętności językowych na III etapie edukacyjnym jest zapewnienie uczniom kontynuacji nauki języka obcego nowożytnego nauczanego w szkole podstawowej i wprowadzenie drugiego obowiązkowego języka.

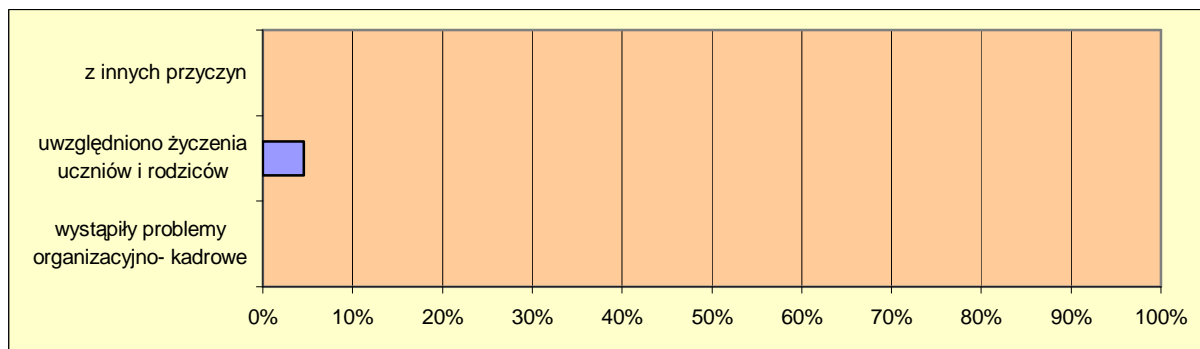
1362 uczniów z 20 monitorowanych gimnazjów (95.23%) kontynuowało naukę języka obcego na poziomie III.1.

Wykres 15. Kontynuacja języka obcego po szkole podstawowej na poziomie III.1.

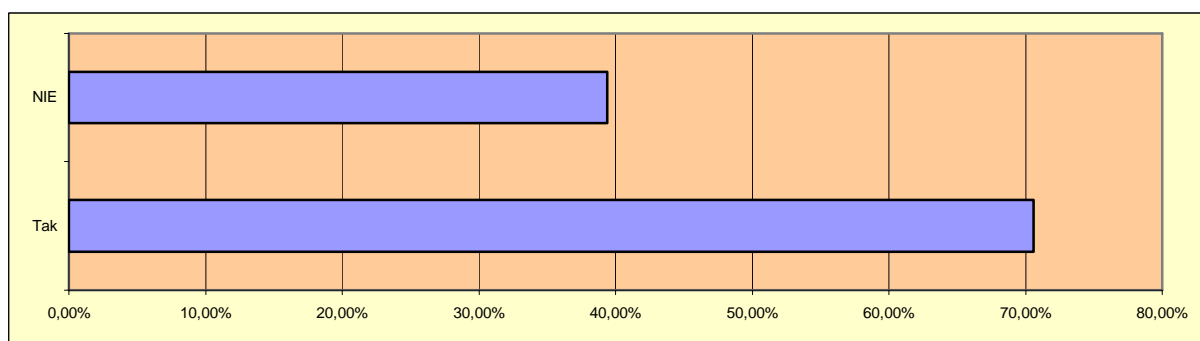
Tylko jedno gimnazjum (4.55%) nie zapewniło kontynuacji nauki języka obcego po szkole podstawowej na poziomie III.1.

Wykres 15 a. Dlaczego nauka nie jest kontynuowana?

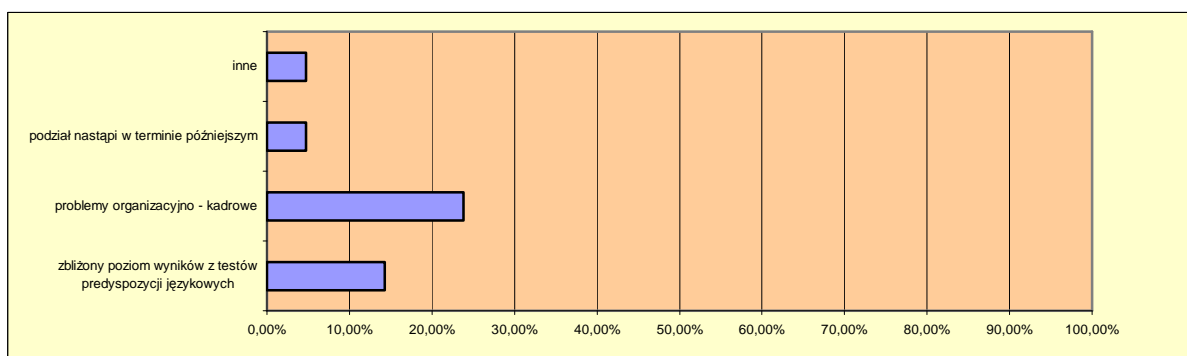
Wykorzystując zdobyte przez uczniów w szkole podstawowej umiejętności językowe 12 gimnazjów – 70.59% zorganizowało naukę języka na poziomie III.1 w grupach uwzględniających poziomy zaawansowania. 29.41% - 5 szkół nie uwzględniło poziomów zaawansowania. Pozostałe - 4 gimnazja nie udzieliły odpowiedzi.

Wykres 15 b. Nauczanie jęz. obcego – na poz. III.1. w grupach uwzględniających poziomy zaawansowania?

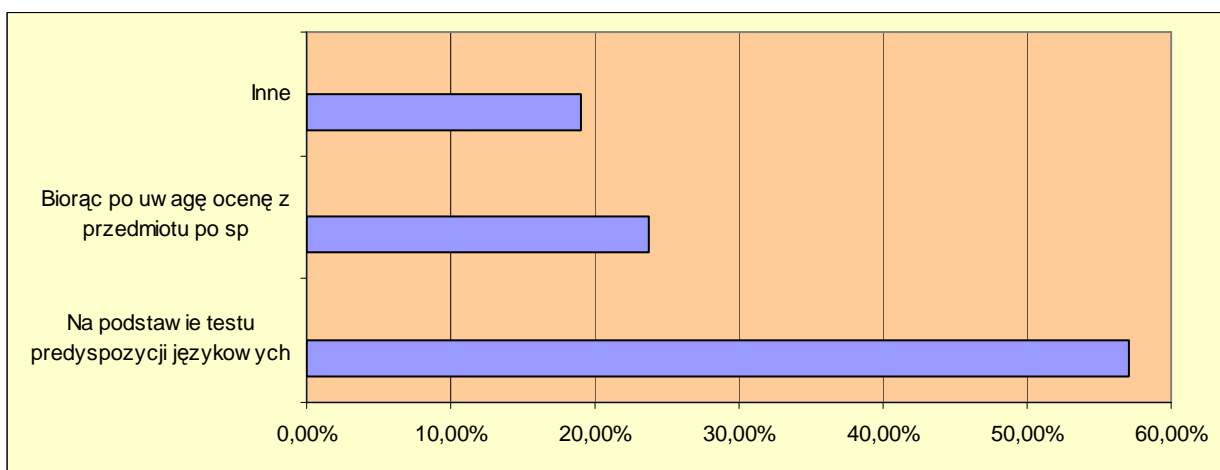
Jako przyczynę nie uwzględnienia poziomu zaawansowania 5 gimnazjów – 23,80% wskazało problemy organizacyjno - kadrowe, 3 – 14,28% spośród monitorowanych gimnazjów uznało, że uczniowie wykazali zbliżony poziom wyników w przeprowadzonych testach predyspozycji językowych. Jedno gimnazjum (4,76%) przydzieliło uczniów do grup zaawansowania alfabetycznie. Jedna szkoła gimnazjalna (4,76%) poziom zaawansowania uczniów uwzględni w późniejszym terminie.

Wykres 15 c. Dlaczego nie uwzględniono poziomu zaawansowania ?

W 12 gimnazjach (57.14%) nauczyciele przydzielili uczniów do grup na podstawie testu predyspozycji językowych. W 5 monitorowanych szkołach (23.81%) uwzględniono ocenę z przedmiotu po szkole podstawowej, a w 4 gimnazjach – 19.04% brano pod uwagę inne przyczyny (warunki organizacyjne, potrzeby uczniów i rodziców - po 4.76%). Dwa gimnazja (9.52%) dokonały losowego (alfabetycznego) przydziału do grup.

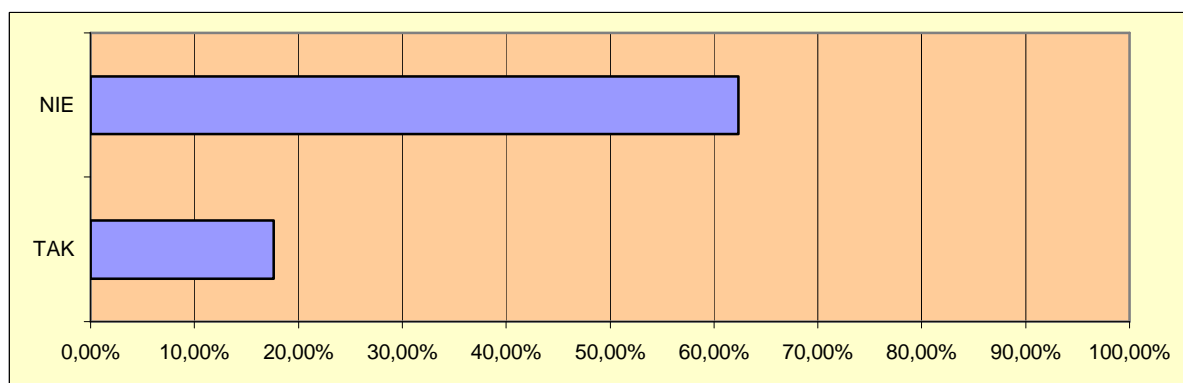
Wykres 15 d. Przydział uczniów do grup przez nauczycieli.

11. POZIOM III.0.

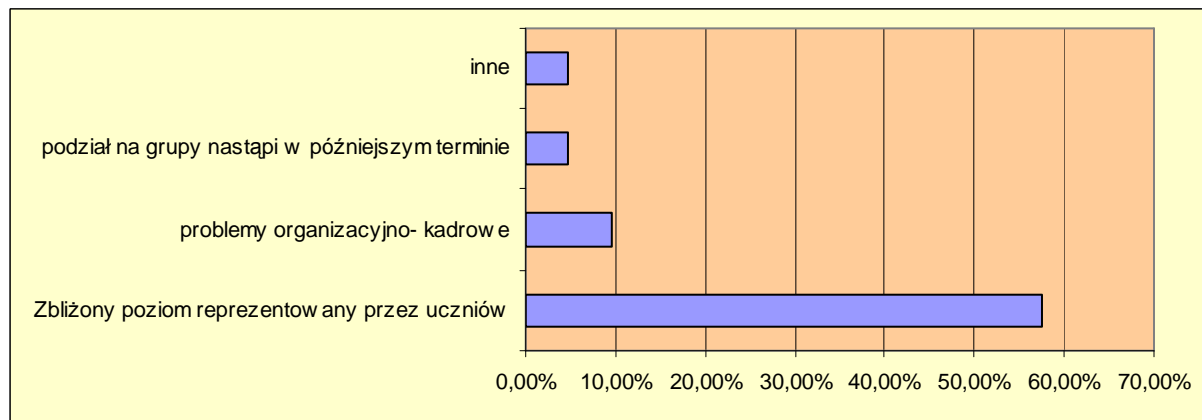
Trzy gimnazja (17.65%) zorganizowały nauczanie języka obcego na poziomie III.0 uwzględniając poziom zaawansowania. Czternaście szkół (82.35%) odpowiedziało na to pytanie negatywnie.

Wykres 15 e. Nauczanie języka na poziomie III.0 w grupach uwzględniających poziomy zaawansowania.

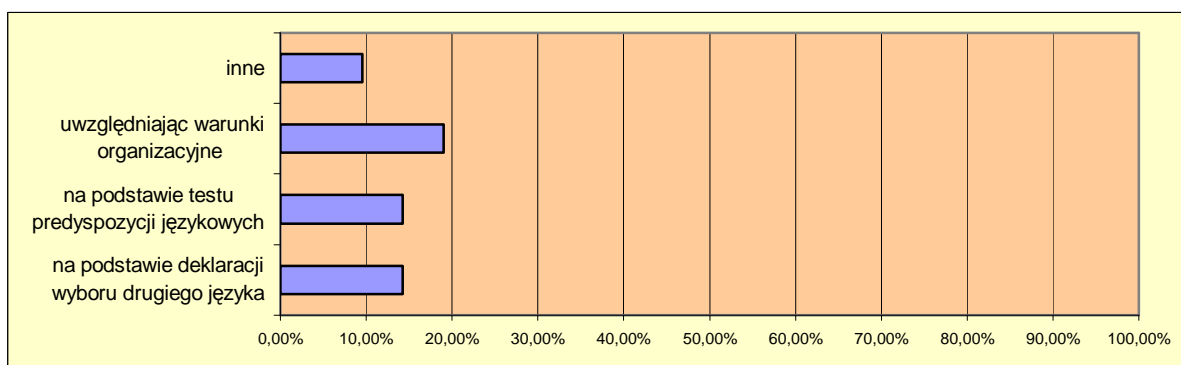
Wśród przyczyn nie uwzględnienia poziomu zaawansowania 57.14% (10 gimnazjów) wskazało zbliżony poziom umiejętności reprezentowany przez uczniów, dwa gimnazja (9.52%) wymieniały problemy organizacyjno - kadrowe. Jedna szkoła (4.76%) podziału na grupy dokona w późniejszym terminie.

Wykres 15 f. Dlaczego nie uwzględniono poziomu zaawansowania?

W 14.28% gimnazjów przydzielono uczniów do grup zaawansowania na podstawie deklaracji wyboru drugiego języka. Tyleż samo przydzieliło uczniów do grup na podstawie testu predyspozycji językowych, a w czterech szkołach (19.04%) uwzględniono warunki organizacyjne. Inne sposoby wskazały 2 gimnazja – 9.52%.

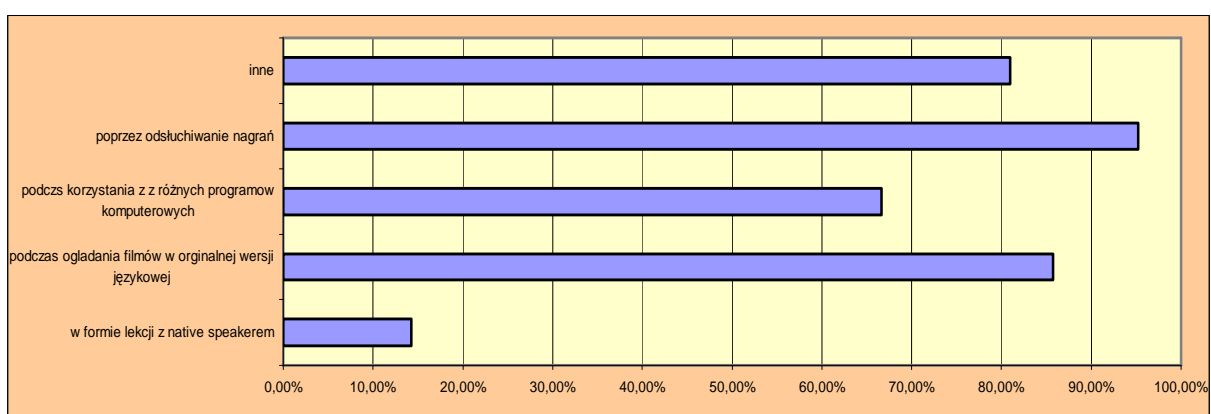
Wykres 15 g. Sposób przydzielania przez nauczycieli uczniów do grup zaawansowania – poziom III.0.

12. Za podstawowy cel kształcenia w nauczaniu języków obcych przyjęto skuteczne porozumiewanie się w języku obcym. Monitorowane gimnazja kształciły tę umiejętność poprzez odsłuchiwanie nagrań – 95.24% wskazań (20 szkół), oglądanie filmów w oryginalnej wersji językowej – 85.71% wskazań (18 gimnazjów). Programy komputerowe do nauki języka wykorzystywało 66.67% (14) szkół, a lekcje z native speakerem – 3 gimnazja (14.29%). Wymiany młodzieżowe zorganizowały 2 gimnazja (9.52%).

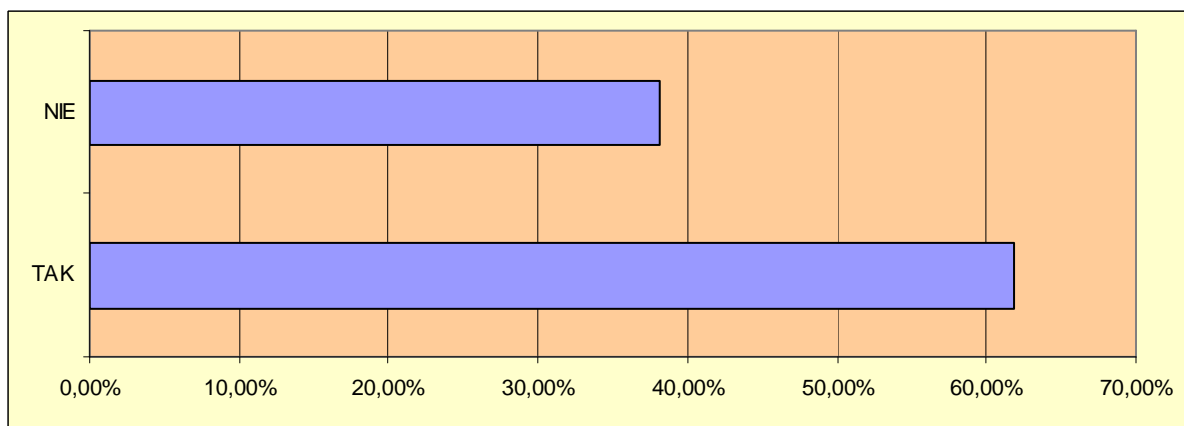
Wśród innych form 17 szkół (80.95%) wskazało: konwersacje w formie dialogów, scenek itp., czytanie literatury, wymianę korespondencji ramach realizacji programu Comeniusa.

Wykres 16. Sposoby kształcenia przez szkołę umiejętności osiągnięcia przez ucznia różnych celów komunikacyjnych z języka obcego.

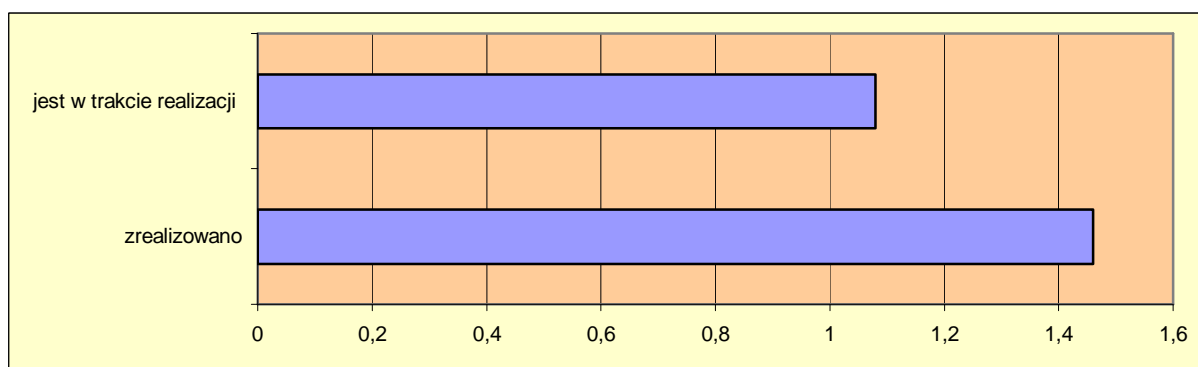
13. W bieżącym roku szkolnym w 13 gimnazjach (61.9%) zorganizowano zajęcia wiedzy o społeczeństwie.

Wykres 17. Realizacja zajęć wiedzy o społeczeństwie.

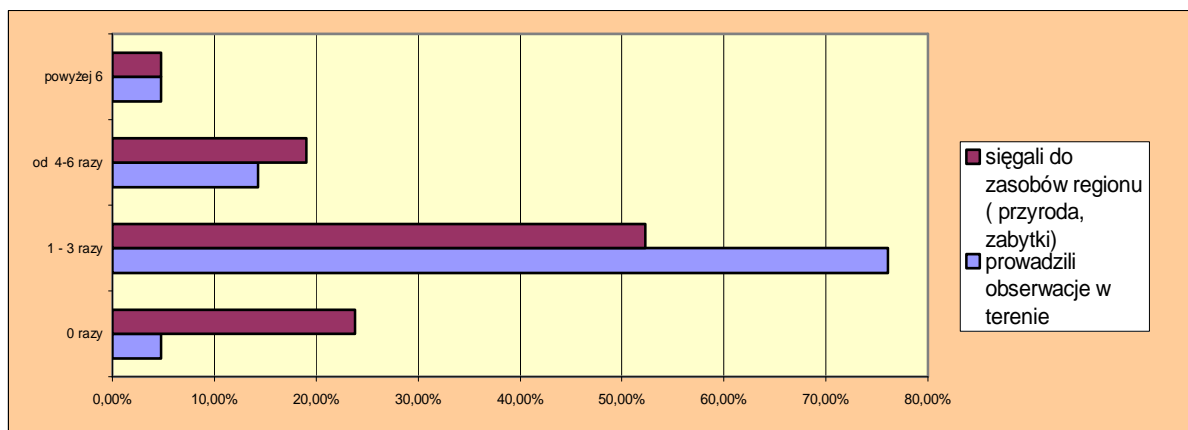
W bieżącym roku szkolnym zrealizowano 19 uczniowskich projektów edukacyjnych (średnio 1,46). W trakcie realizacji jest 14 (średnio 1,08).

Wykres 17a. Realizacja uczniowskich projektów edukacyjnych.

14. W nauczaniu geografii nauczyciele kształtowali u uczniów umiejętności korzystania z różnego rodzaju źródeł informacji geograficznej i ich analizy. Od początku roku szkolnego na lekcjach geografii prowadzono obserwacje w terenie, od 1-3 razy, w 76.1% badanych gimnazjów (16 szkół), od 4-6 razy w 3 gimnazjach (14.29%). Powyżej 6 razy obserwacje w terenie przeprowadziło 1 gimnazjum (4.76%). Z zasobów przyrodniczych i zabytkowych regionu od 1-3 razy korzystało 11 (52.30%) badanych szkół, od 4-6 razy 4 gimnazja - 19.05%, a powyżej 6 razy 1 gimnazjum (4.76%). Spośród monitorowanych szkół obserwacji w terenie nie prowadziło 1 gimnazjum, a z zasobów regionu nie korzystało 5 gimnazjów tj. 23.81%.

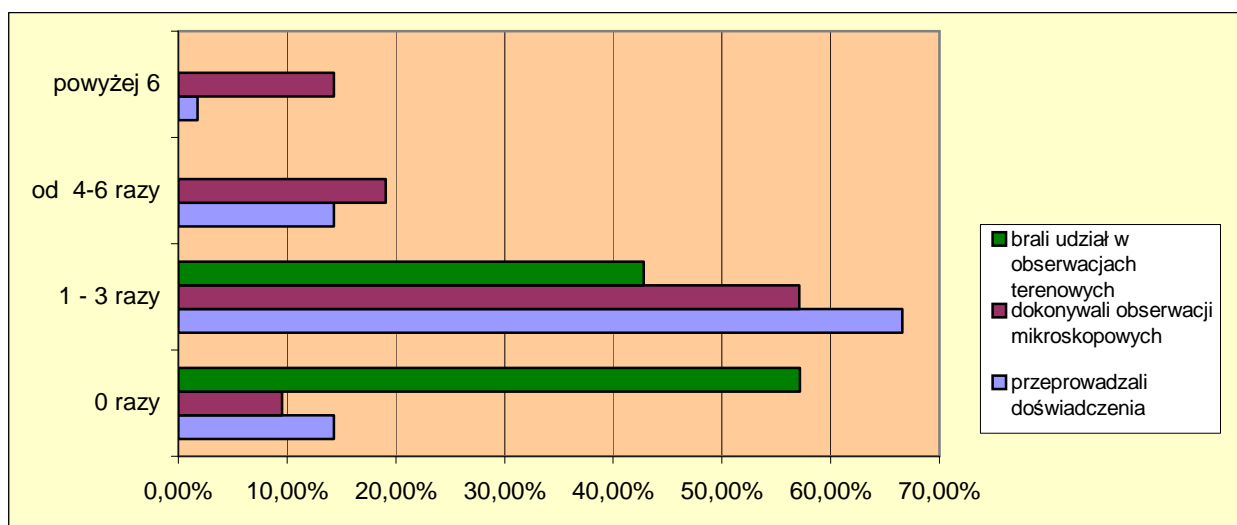
Wykres 18. Obserwacje w terenie prowadzone na lekcjach geografii.

15. Od początku roku szkolnego treści biologii realizowano w różnych formach. W 66,66% - tj. w 14 spośród monitorowanych gimnazjów uczniowie przeprowadzali doświadczenia od 1-3 razy. W 14,29% (3 gimnazja) prowadzono doświadczenia od 4-6 razy. Powyżej 6 doświadczeń przeprowadziło jedno gimnazjum (4,47%). Trzy gimnazja – 14,29% nie przeprowadzały doświadczeń. Obserwacje mikroskopowe od 1-3 razy przeprowadzono w 12 gimnazjach – tj. 57,10%, od 4-6 razy w 4 szkołach – tj. 19,05%, powyżej 6 razy obserwacje mikroskopowe prowadziło 14,29% szkół (3 gimnazja). W dwóch gimnazjach nie prowadzono obserwacji mikroskopowych.

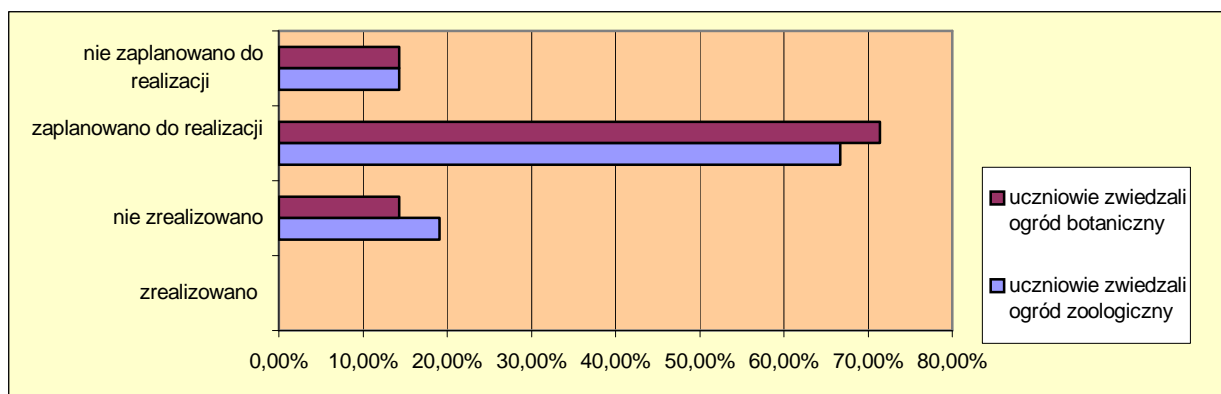
Zajęcia obserwacji terenowych z biologii, od 1-3 razy, organizowało 42,80% - 9 badanych gimnazjów. W 12 spośród monitorowanych gimnazjów (57,14%) nie prowadzono obserwacji terenowych.

Wykres 19. Realizacja treści biologii w różnych formach zajęć.

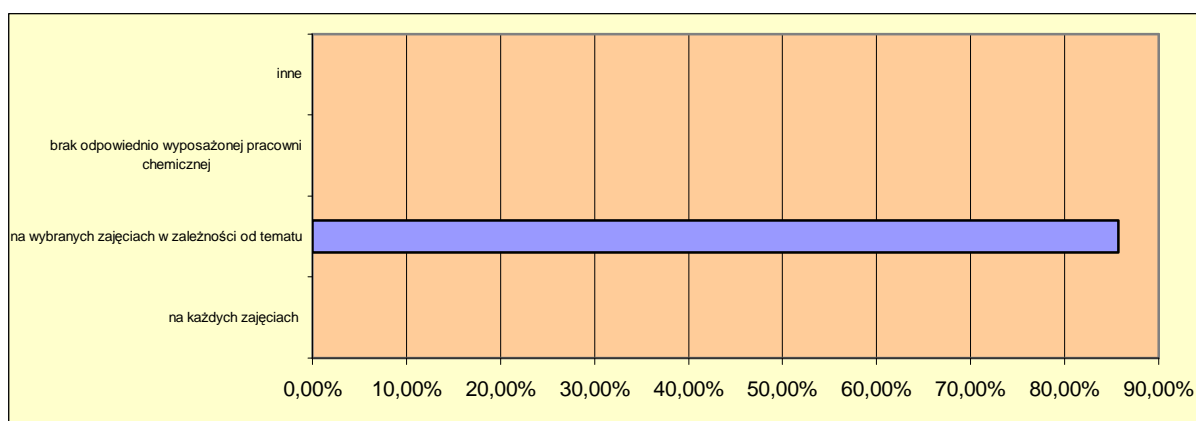
W 66.67% - tj. w 14 spośród monitorowanych szkół zaplanowano do końca etapu edukacyjnego zwiedzanie z uczniami ogrodu zoologicznego, a w 15 gimnazjach (71.43%) zwiedzanie ogrodu botanicznego. Od początku roku szkolnego żaden uczeń w badanych gimnazjach nie zwiedzał ogrodu zoologicznego, ani ogrodu botanicznego.

Wykres 19 a. Zwiedzanie ogrodu zoologicznego i ogrodu botanicznego.

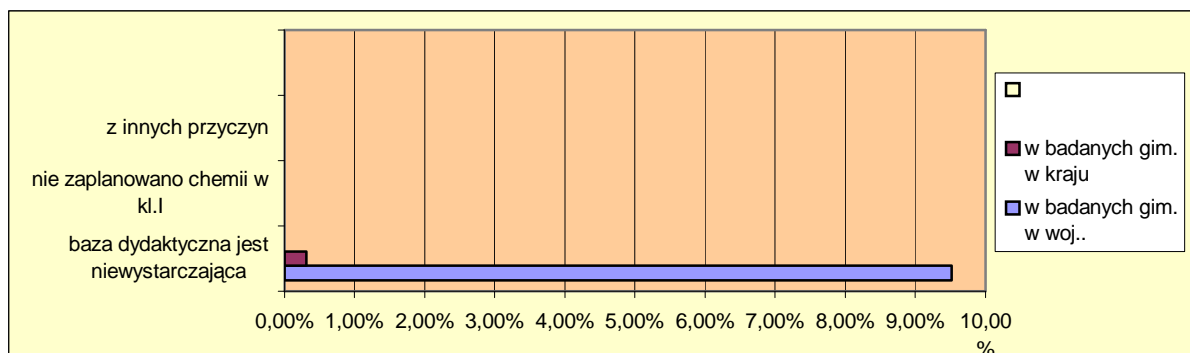
16. W nauczaniu chemii na III etapie edukacyjnym doświadczenia i eksperymenty na wybranych zajęciach w zależności od tematyki prowadziło 18 gimnazjów – 85.71%.

Wykres 20. Doświadczenia i eksperymenty prowadzone na lekcjach chemii.

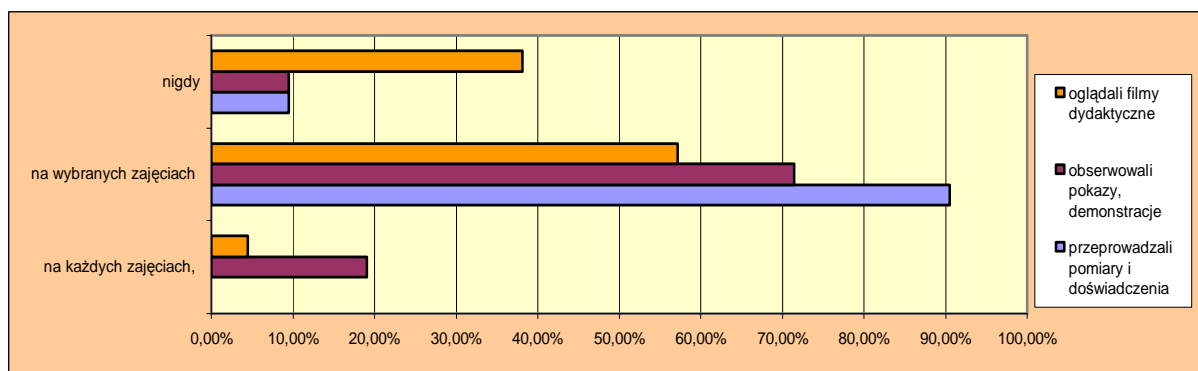
Tylko 2 gimnazja - 9.52% spośród monitorowanych szkół wskazały, że na lekcjach chemii nie prowadzono doświadczeń i eksperymentów z powodu niewystarczającej bazy dydaktycznej. Na tle badań prowadzonych w tym samym czasie w kraju stanowi to 0.31% ogólnej ilości wskazań.

Wykres 20 a. Dlaczego nie prowadzono doświadczeń z chemii?

17. Od początku roku szkolnego 19 gimnazjów - 90.48% na lekcjach fizyki przeprowadzało, na wybranych zajęciach w zależności od tematyki, pomiary i doświadczenia. Nigdy takich zajęć nie prowadzono w 2 gimnazjach (9.52%). Pokazy i demonstracje na wszystkich zajęciach organizowano w 19.05% badanych gimnazjów, a na wybranych zajęciach w 15 gimnazjach (71.43%). Dwa gimnazja – 9.51% nigdy nie organizowały pokazów. Filmy dydaktyczne na zajęciach fizyki w zależności od tematyki pokazywano w 12 szkołach (57.14%). W ośmiu gimnazjach (38.10 %) nigdy nie wykorzystywano na zajęciach filmu.

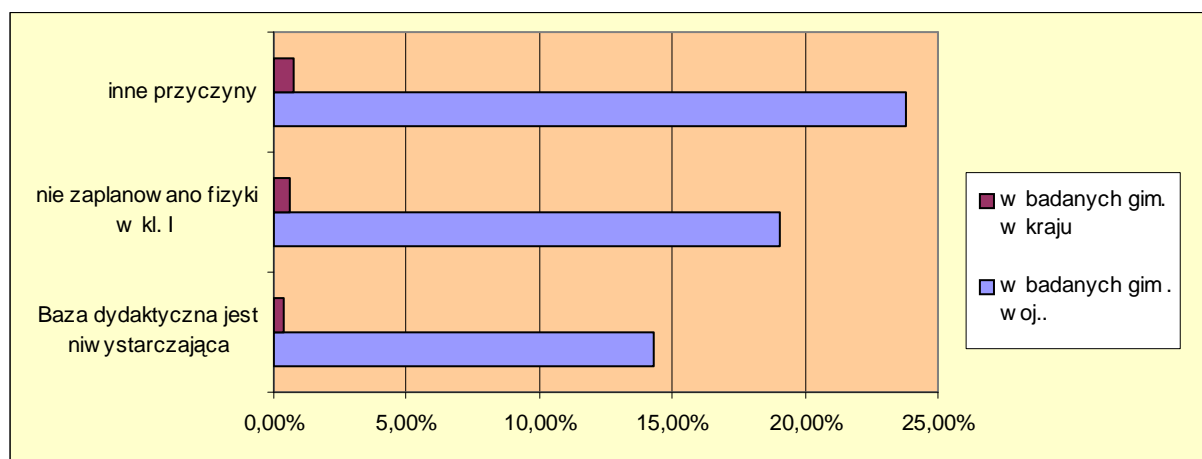
Wykres 21. Pomiary i doświadczenia prowadzone na lekcjach fizyki.

Treści lekcji fizyki nie ilustrowano realnymi przykładami z powodu niewystarczającej bazy dydaktycznej w 3 gimnazjach – co stanowi 14.28% wskazań badanych szkół w województwie i 0.47% wskazań badanych gimnazjów w kraju. Z powodu braku tego przedmiotu w klasie I treści fizyki nie były realizowane w 4 gimnazjach (19.04% badanych szkół, co stanowi 0.63% udziału wśród 633 badanych gimnazjów w kraju).

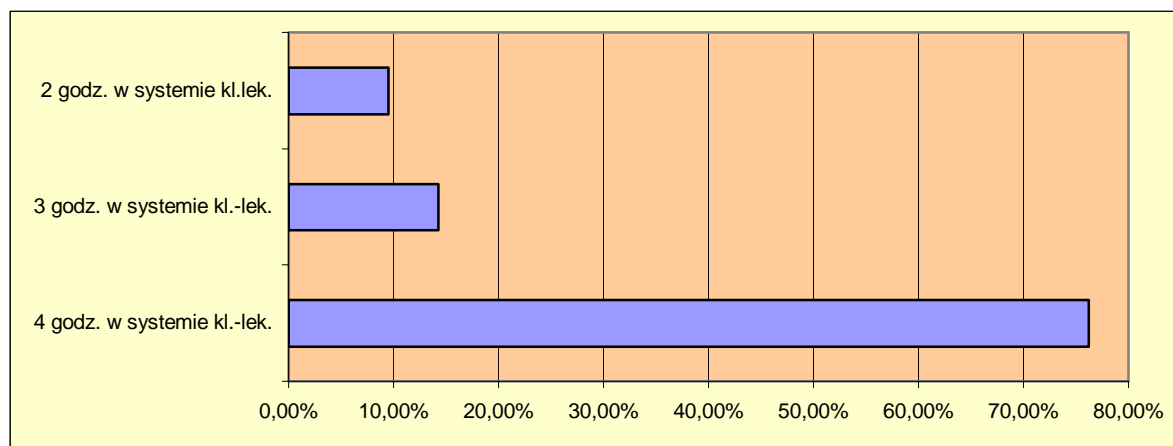
Nie ilustrowano fizyki przykładami w 5 gimnazjach (23.80%). W stosunku do wszystkich badanych gimnazjów stanowi to 0.78%.

Wykres 21 a. Dlaczego nie prowadzono demonstracji na fizyce?

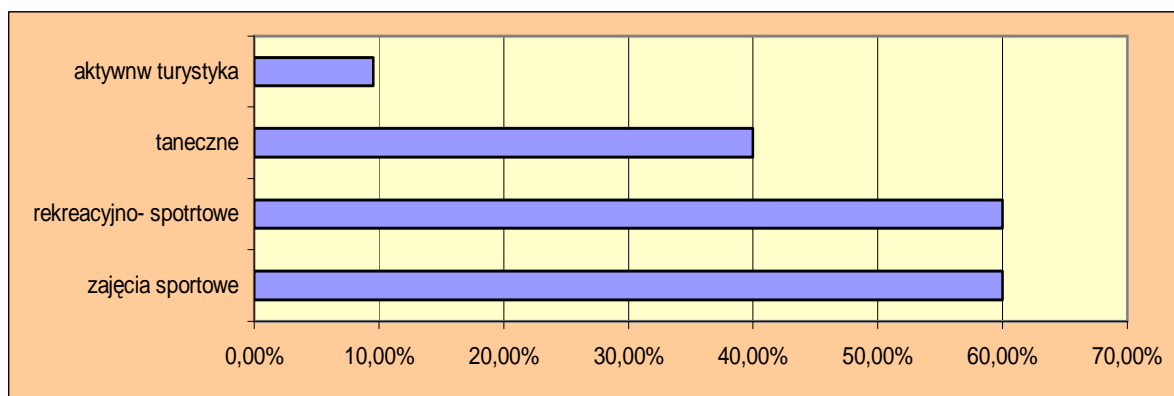
18. Cztery godziny wychowania fizycznego w systemie klasowo-lekcyjnym zorganizowało 16 monitorowanych gimnazjów – 76.19%. Trzy godziny w systemie klasowo-lekcyjnym - wybrały do realizacji 3 gimnazja (14.29%). Najmniej wskazań (9.52%) uzyskały 2 godziny zajęć wychowania fizycznego w systemie klasowo-lekcyjnym i 2 godziny w innych formach. Ten model realizowano w 2 gimnazjach.

Wykres 22. Organizacja zajęć wychowania fizycznego.

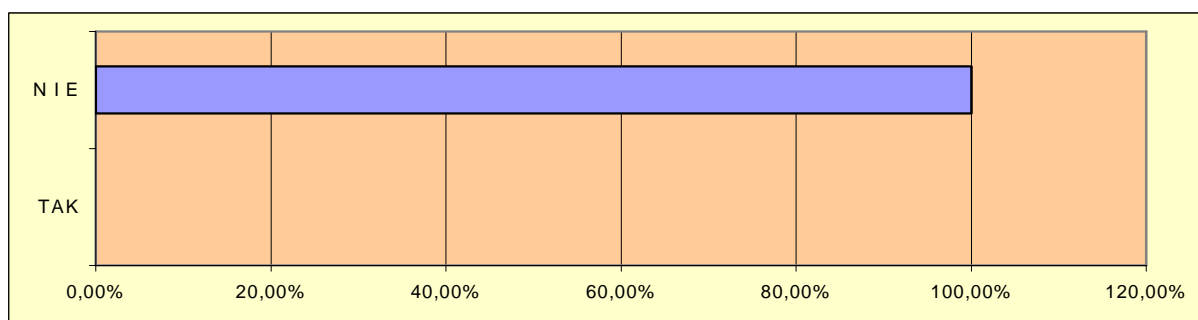
19. Największą popularnością wśród zajęć wychowania fizycznego organizowanych w innych formach cieszyły się zajęcia sportowe i zajęcia rekreacyjno-zdrowotne (po 3 wskazania 60%). Uczniowie chętnie wybierali zajęcia taneczne - 2 wskazania (40%). Najmniej wyborów uzyskały aktywne formy turystyki - 1 wskazanie (20%).

Wykres 22 a. Organizacja zajęć wychowania fizycznego.

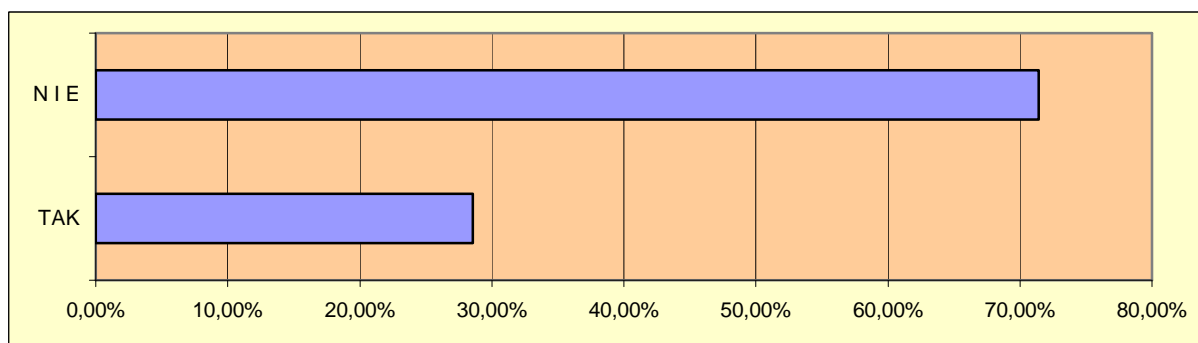
20. W żadnym spośród 21 monitorowanych gimnazjów nie zaplanowano w bieżącym roku szkolnym zajęć edukacji dla bezpieczeństwa.

Wykres 23. Zajęcia edukacja dla bezpieczeństwa.

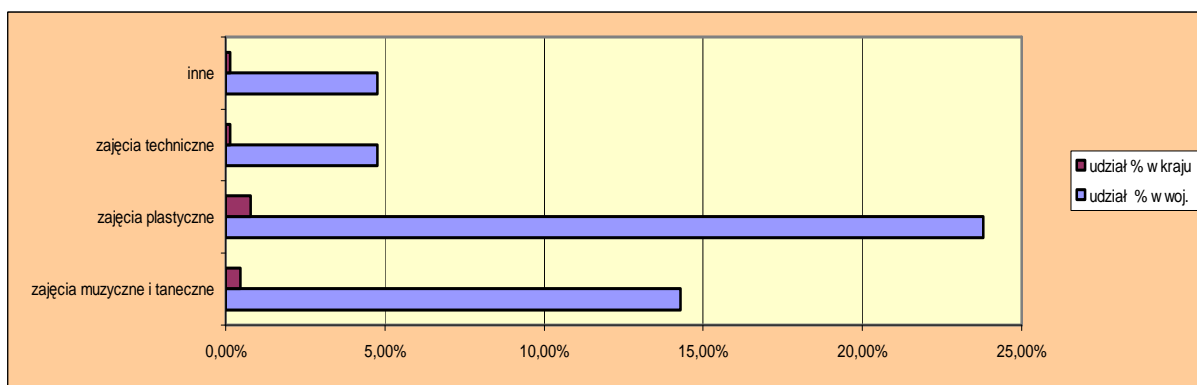
21. W bieżącym roku szkolnym zajęcia artystyczne realizowane są w 6 spośród 21 badanych gimnazjów (28.57%)

Wykres 24. Organizacja zajęć artystycznych.

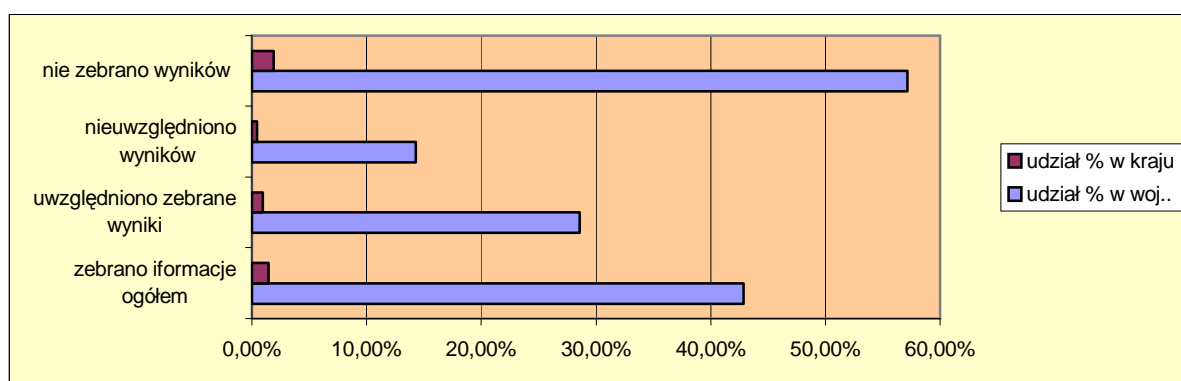
Zajęcia muzyczne i taneczne realizują 3 gimnazja (14.28%), zajęcia plastyczne 5 szkół (23.80%), a zajęcia teatralne jedno gimnazjum (4.76%). Organizację innych zajęć artystycznych zapewnia 1 badana szkoła (4.76%).

Wykres 24 a Rodzaje zajęć artystycznych.

22. W 42.85% tj. 9 badanych gimnazjach zebrano informacje jakim rodzajem zajęć artystycznych są zainteresowani uczniowie. Stanowi to 1.43% ogólnej liczby badanych gimnazjów w kraju. W 6 z nich (28.57%) wykorzystano zebrane wyniki. Trzy szkoły (14.28%) nie uwzględniły zainteresowań uczniów w planowaniu zajęć. W 12 gimnazjach tj. 57.14% nie zbierano informacji w w/w obszarze. Jest to 1.89% udziału w ogólnie badanych gimnazjach.

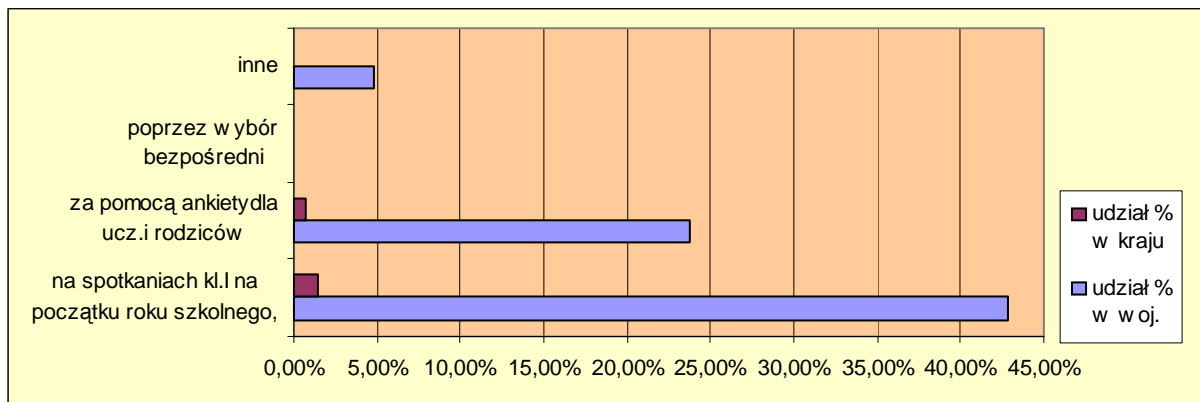
Wykres 24 b. Sposób wykorzystania informacji o rodzaju zajęć artystycznych.

Informacje o zainteresowaniu rodzajem zajęć artystycznych zebrano na spotkaniach klas pierwszych na początku roku szkolnego w 9 gimnazjach – 42.85%, (1.42% badanych szkół

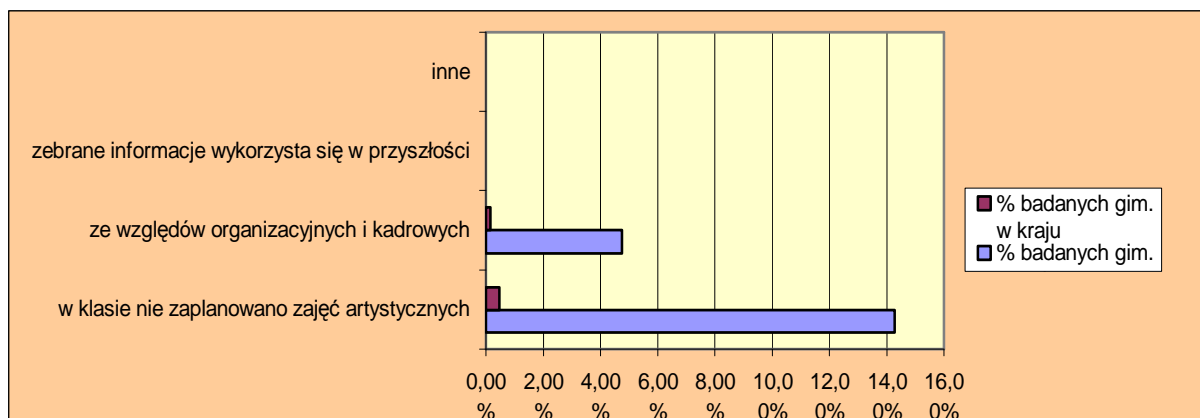
w kraju), za pomocą badania ankietowego w 5 gimnazjach (23.80%). Inny sposób wskazało 1 gimnazjum - 4.75%, co stanowi 0.15% ogółu badanych gimnazjów w kraju.

Wykres 24 c. Sposób zbierania informacji o rodzaju zajęć artystycznych.

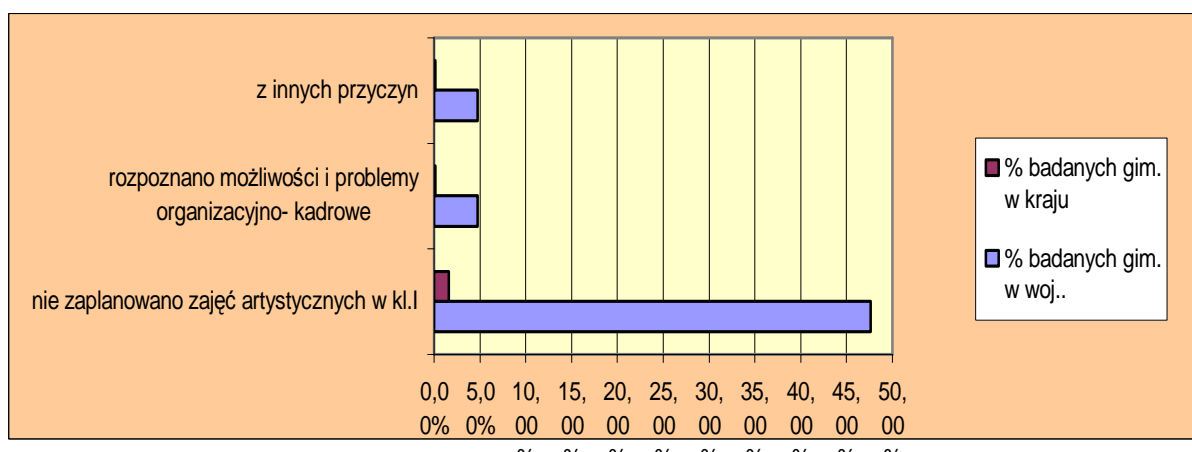
Cztery gimnazja nie uwzględniły wyników badania na temat zainteresowań uczniów rodzajem zajęć artystycznych (w 3 gimnazjach -14.28% w bieżącym roku szkolnym nie zaplanowano w/w zajęć w klasie I , a w jednej szkole - 4.76% nie uwzględniono wyników ze względów organizacyjno- kadrowych).

Wykres 24 d. Przyczyny nie uwzględnienia wyników – zajęcia artystyczne.

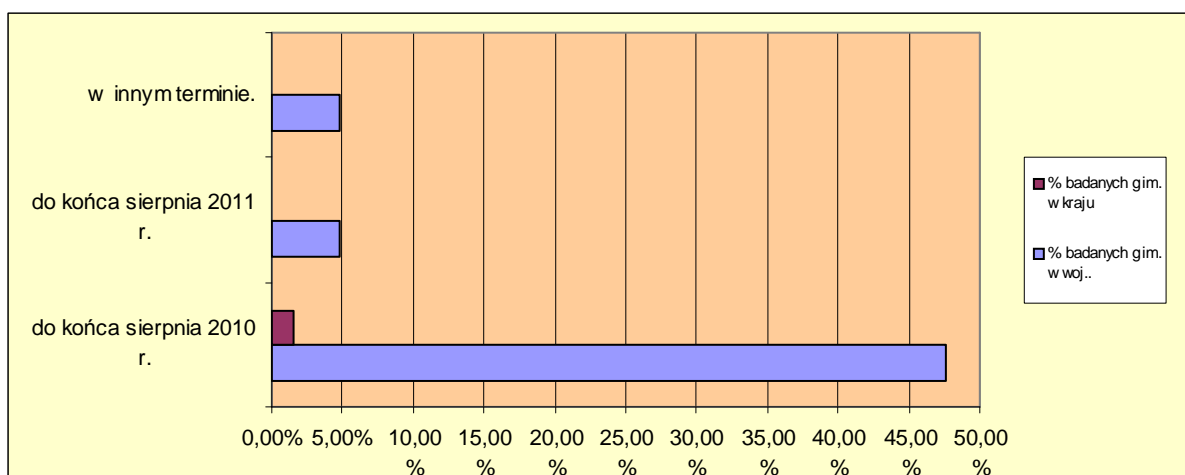
Dwanaście monitorowanych gimnazjów nie zebrało informacji o zainteresowaniach uczniów w zakresie zajęć artystycznych ponieważ w 10 z nich (47.61%) w klasie I nie zaplanowano zajęć artystycznych, a w dwóch gimnazjach wystąpiły problemy organizacyjno – kadrowe i inne.

Wykres 24 e. Przyczyny nie zebrania informacji – zajęcia artystyczne.

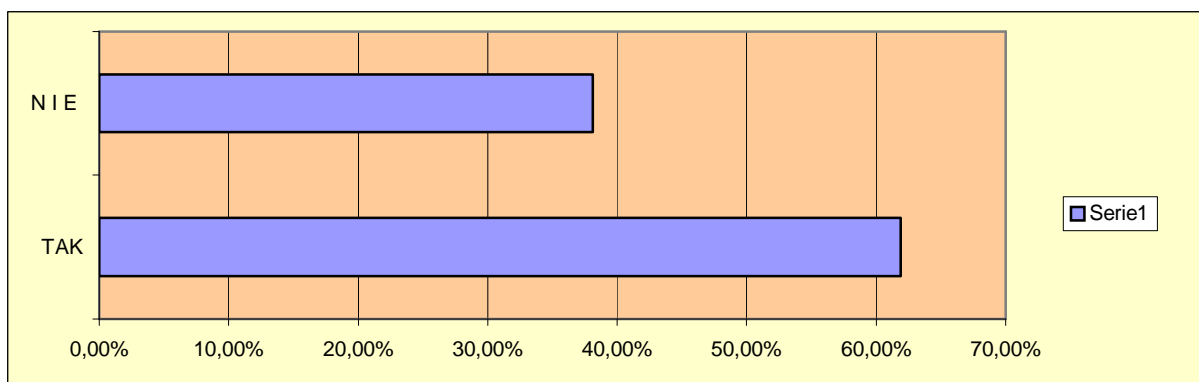
Informacje o zainteresowaniach uczniów zajęciami artystycznymi planuje się pozyskać do końca sierpnia 2010 r. w 10 szkołach (47.61%), a do końca sierpnia 2011 roku w 1 gimnazjum (4.76%). Inny termin wskazała 1 szkoła.

Wykres 24 f. Terminy pozyskania informacji – zajęcia artystyczne.

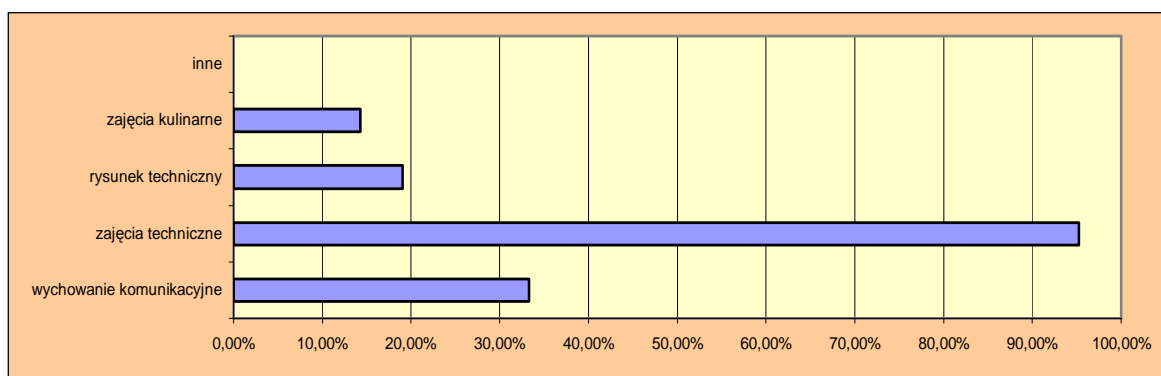
23. W bieżącym roku szkolnym zajęcia techniczne zostały zaplanowane w 13 monitorowanych gimnazjach (61.90%).

Wykres 25. Czy zaplanowano w b. r. szk. zajęcia techniczne?

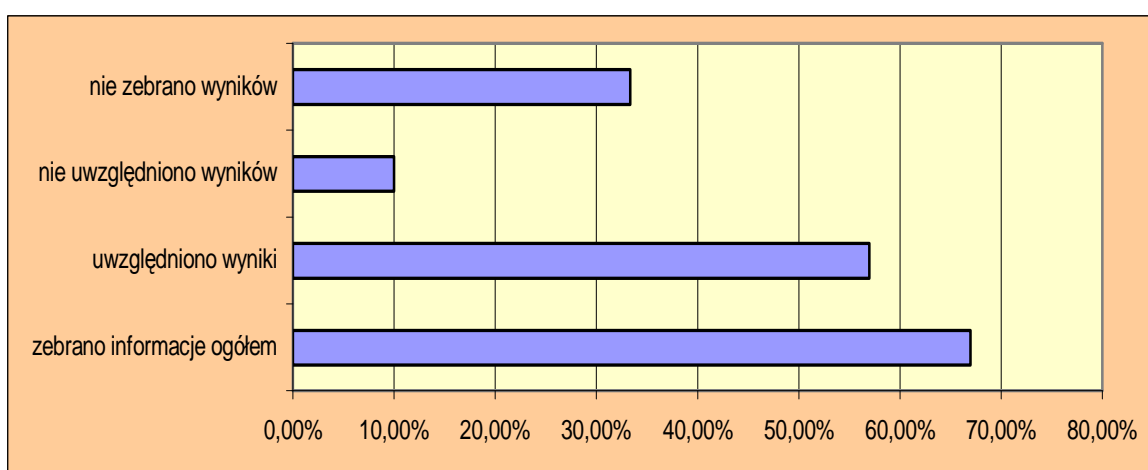
Dwadzieścia gimnazjów (95%) wskazało, że realizuje zajęcia techniczne. Siedem (33.33%) zajęcia wychowania komunikacyjnego, a 4 (19.0%) rysunek techniczny. W 3 gimnazjach (14.28%) prowadzone są zajęcia kulinarne.

Wykres 25 a. Rodzaje zajęć technicznych.

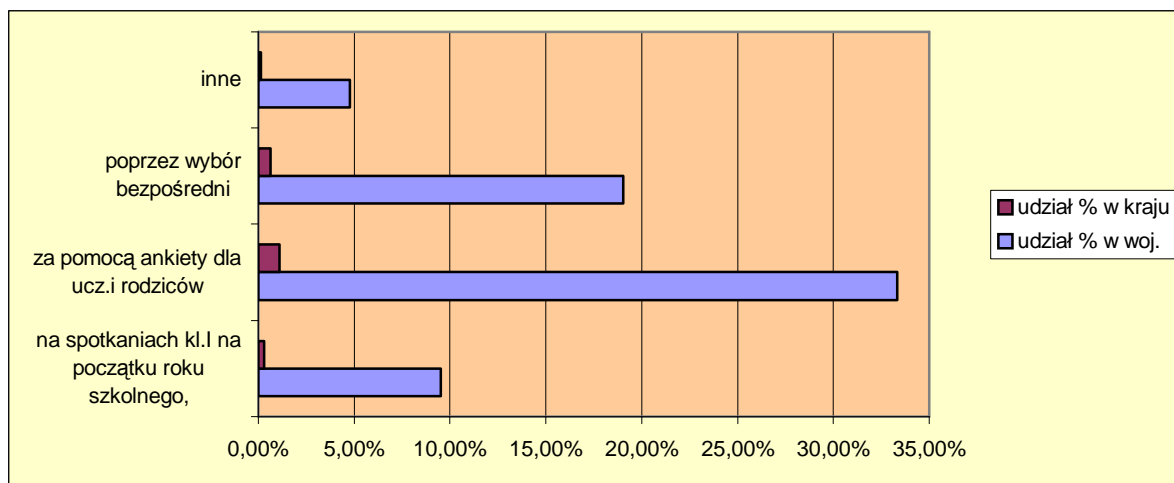
24. Informacje od uczniów, jakim rodzajem zajęć technicznych są zainteresowani zebrano w 67% (14) badanych gimnazjach. Zebrane wyniki uwzględniło 12 gimnazjów (57%). Siedem monitorowanych szkół (33%) nie zebrło informacji w wymienionym obszarze.

Wykres 25 b. Wykorzystanie informacji z zakresu zajęć technicznych.

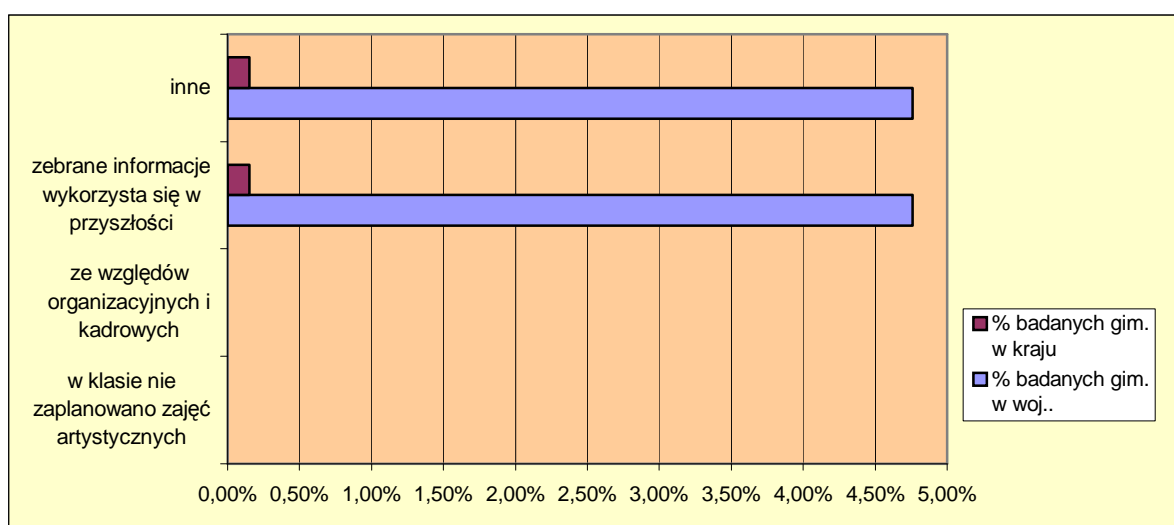
Najwięcej informacji na temat zajęć technicznych zebrano za pomocą ankiet skierowanych do uczniów i rodziców (7 gimnazjów- 33.33%). Cztery gimnazja (19.04%) zapewniły uczniom wybór określonych zajęć, a 2 gimnazja (9.52%) zebrały informacje na spotkaniach klas I na początku roku szkolnego. Inny sposób zebrania informacji wskazało 1 gimnazjum (4.76%).

Wykres 25 c. Sposób zebrania informacji- zajęcia techniczne.

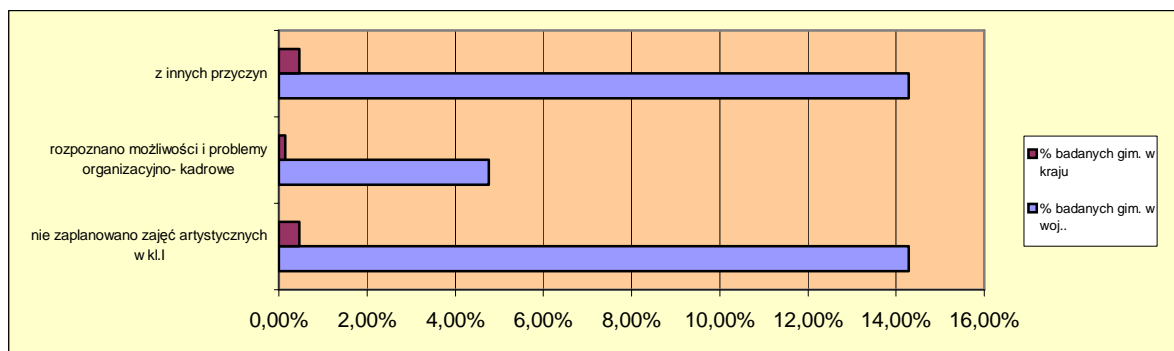
Dwa gimnazja nie uwzględniły zebranych informacji na temat zajęć technicznych. Zamierzają je wykorzystać w kolejnych latach.

Wykres 25 d. Dlaczego nie uwzględniono wyników?

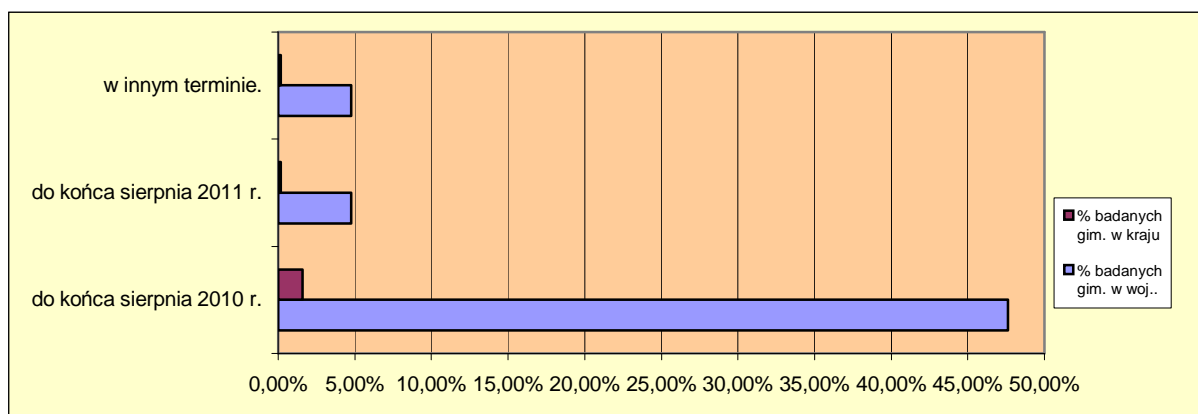
W 7 gimnazjach (33.33%) spośród 21 badanych nie zebrano informacji jakim rodzajem zajęć technicznych są zainteresowani uczniowie. W 3 szkołach – 14.28% nie zaplanowano zajęć technicznych w klasie I, w 1 gimnazjum wskazano problemy organizacyjno – kadrowe. Trzy placówki (14%) nie zebrały informacji z innych przyczyn.

Wykres 25 e. Dlaczego nie zebrano informacji – zajęcia techniczne?

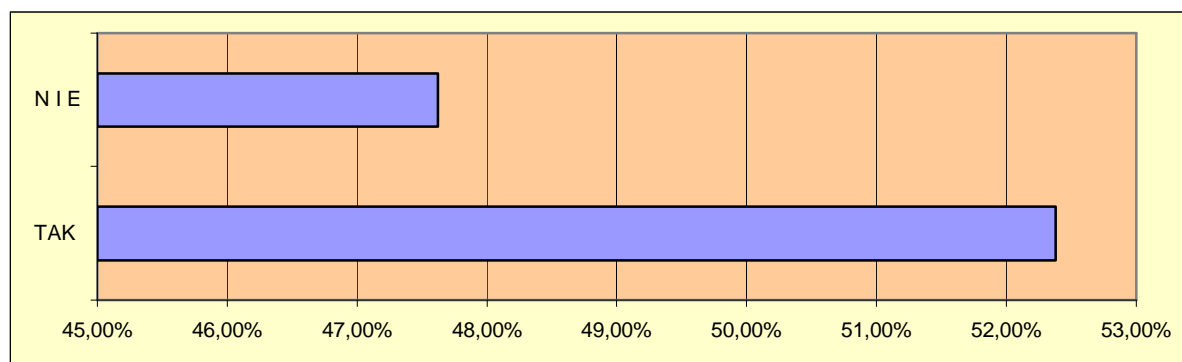
Do końca 2010 roku planuje się pozyskać informacje dotyczące zajęć technicznych w czterech gimnazjach (19.04 %) , a do końca sierpnia 2011 roku w 2 szkołach (9.52%). Inny termin wskazało 1 gimnazjum.

Wykres 25 f. Kiedy planuje się zebrać informacje o zajęciach technicznych?

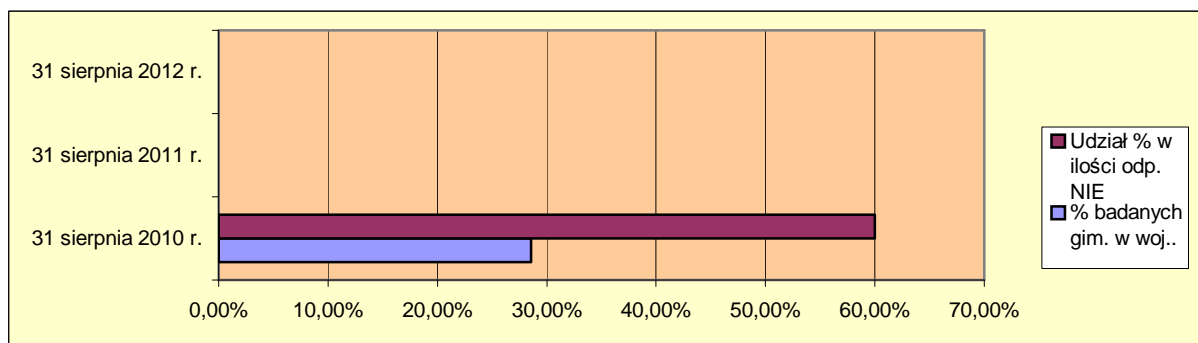
25. Na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z informatyki w 10 gimnazjach (46.62%) uczniowie nie mają do swojej dyspozycji osobnego komputera z dostępem do Internetu.

Wykres 26. Czy na zajęciach z informatyki uczeń ma do swojej dyspozycji komputer?

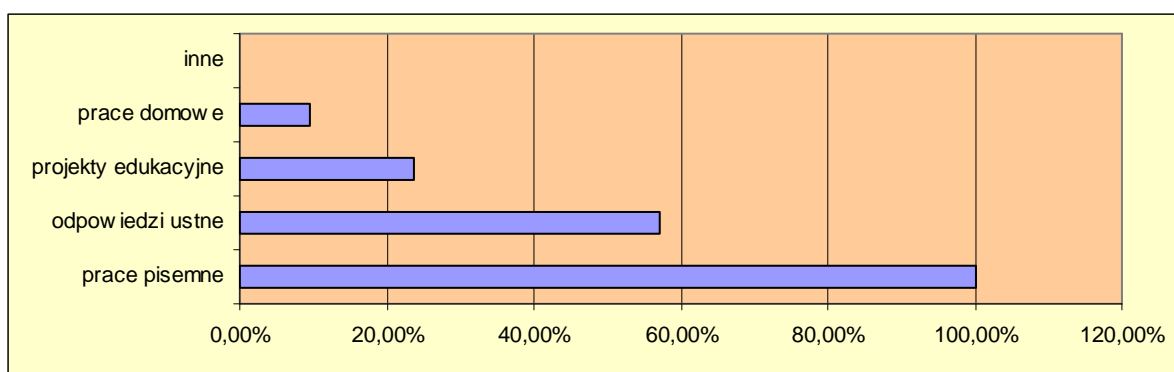
W 28.57% (w 6 spośród monitorowanych gimnazjów) do 31 sierpnia 2010 roku dyrektorzy szkoły, w porozumieniu z organem prowadzącym, dostosują organizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych z informatyki do wskazanych zaleceń. Cztery gimnazja nie udzieliły odpowiedzi na pytanie.

Wykres 27. Terminy dostosowania wymagań z informatyki do wskazanych zaleceń

26. Spełnienie wymagań określonych w podstawie programowej nauczyciele sprawdzają w różnorodny sposób. We wszystkich gimnazjach sprawdzane są prace pisemne uczniów. W 12 szkołach (57.14%) sprawdzane są odpowiedzi ustne, w 6 (28.57%) prace domowe, a w 5 (23.80%) projekty edukacyjne. Dwa gimnazja (9.52%) wskazały inny sposób.

Wykres 28. Sposób sprawdzania przez nauczycieli poszczególnych wymagań spełnionych przez uczniów

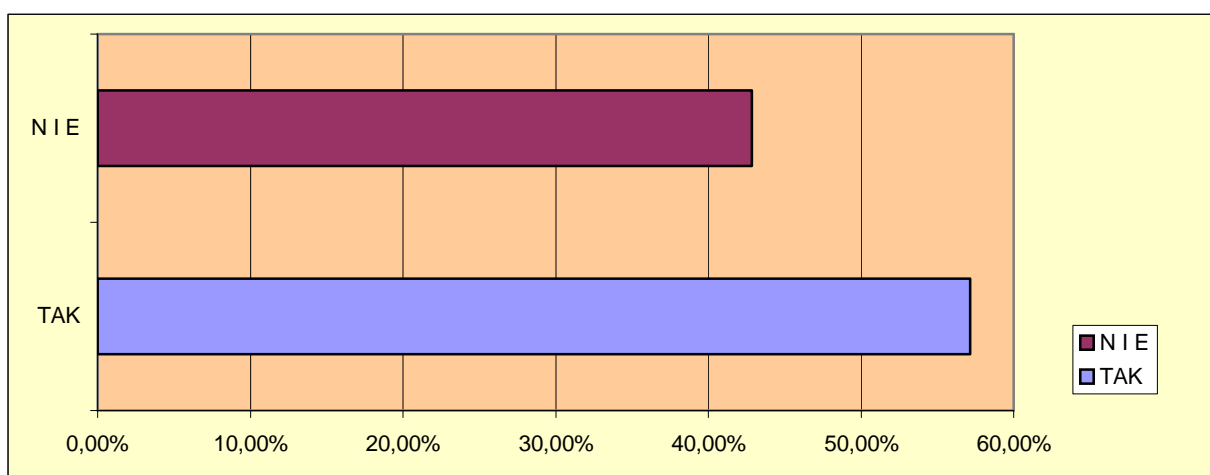

27. W kolejnym roku szkolnym monitorowane gimnazja planują wprowadzić różne rozwiązania organizacyjne. Rozszerzenie oferty edukacyjnej szkoły w zakresie zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych zamierza wprowadzić 14 gimnazjów (66.66%). Rozbudowę bazy szkoły planuje 7 szkół (33.33%), a organizację zajęć w formach zalecanych w podstawie programowej wprowadzi 5 gimnazjów (23.80%). Elastyczną organizację roku szkolnego zamierza wprowadzić tylko 1 gimnazjum. Dwa gimnazja (9.52%) zaplanowały

budowanie zespołów nauczycielskich. Inne rozwiązania organizacyjne wprowadzą 3 gimnazja – 14.28% (organizacja wycieczek do kina, teatru, muzeum, ogrodu zoologicznego, ogrodu botanicznego, zmiany w dowożeniu uczniów, nawiązanie współpracy z Ośrodkiem Kultury w celu realizacji zajęć artystycznych, realizacja różnych projektów unijnych).

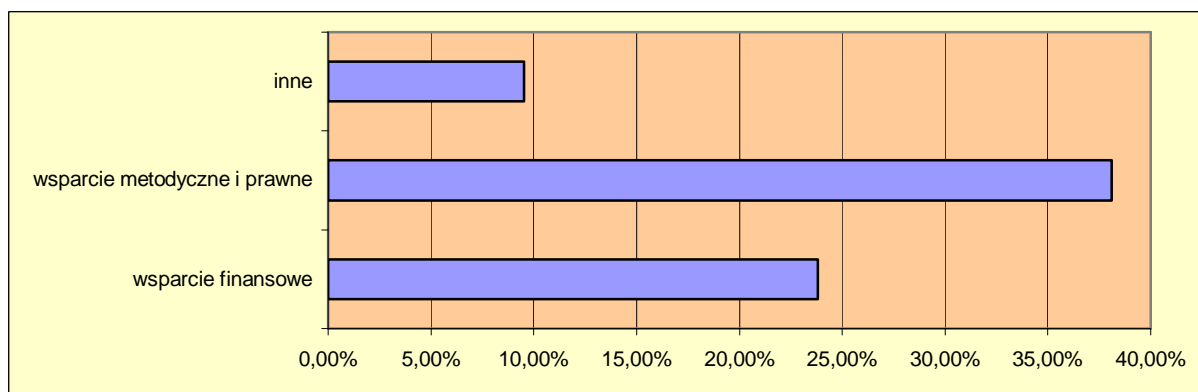
28. Wsparcia we wdrażaniu nowej podstawy programowej oczekuje 12 gimnazjów (57,14%)

Wykres 29. Wsparcie we wdrażaniu nowej podstawy programowej.

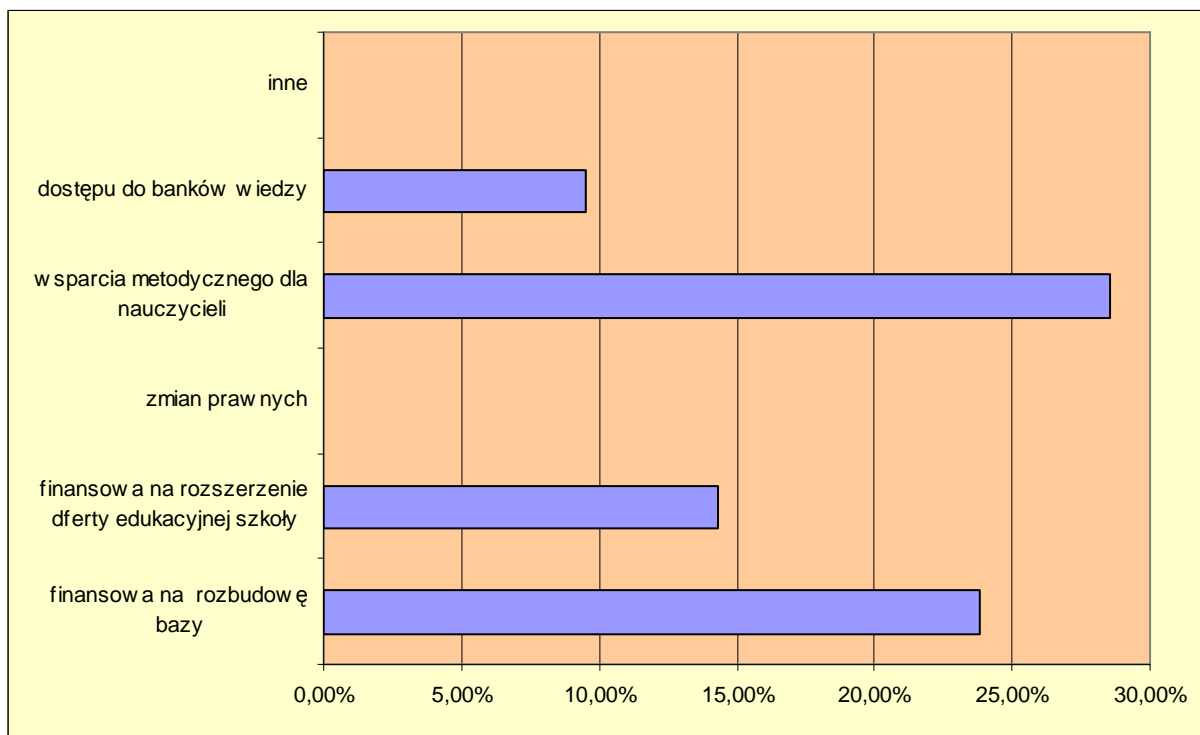
Osiem szkół (38.09%) oczekuje wsparcia metodycznego i prawnego. Pięć gimnazjów – (23.80%) pomocy finansowej. Potrzebę innej formy wsparcia wskazały 2 gimnazja (9.52%).

Wykres 30. Zakres wsparcia gimnazjów we wdrażaniu nowej podstawy programowej.

Pięć gimnazjów (23.80%) oczekuje wsparcia na rozbudowę bazy. Wsparcia na rozszerzenie oferty edukacyjnej oczekują 3 szkoły (14.28%). Sześć gimnazjów (28.57%) oczekuje wsparcia metodycznego dla nauczycieli, a dostępu do banków wiedzy - 2 gimnazja tj. 9.52%.

Wykres 31. *Formy wsparcia realizacji podstawy programowej.*

Podsumowanie

1,2,3. Nauczyciele zapoznawali się z podstawą programową III etapu edukacyjnego i nauczanego przedmiotu indywidualnie, na zebraniach rady pedagogicznej oraz w zespołach przedmiotowych. Uczestniczyli w wielu formach doskonalenia prowadzonych przez ODN, CKN i Wydawnictwa Pedagogiczne. W ramach szkoleń nie wszyscy zapoznali się z podstawą programową przedmiotów pokrewnych II i IV etapu edukacyjnego;

4. O zmianach programowych i organizacyjnych w roku szkolnym 2009/2010 rodzice byli informowani na zebraniach z wychowawcami oraz podczas spotkań z dyrektorem.

Część szkół wskazywała rodzicom inne źródła informacji – strony internetowe szkoły, prasę lokalną.

- 5.** Uwzględniając zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów szkoły organizowały zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dla uczniów mających trudności w nauce oraz dla uczniów, którzy mają szczególne zdolności. Średnio w tych zajęciach uczestniczyło od 4 - 6 uczniów.
- 6.** W celu wszechstronnego przygotowania uczniów do samokształcenia i selekcjonowania oraz wykorzystania informacji wszystkie szkoły współpracowały z biblioteką szkolną. Prowadzono lekcje biblioteczne, korzystano z centrum multimedialnego oraz organizowano konkursy, wystawy.
- 7.** Wszyscy nauczyciele na lekcjach j. polskiego stosują aktywizujące metody nauczania. Dominuje dyskusja, debata, drama, burza mózgów, projekt edukacyjny Żadna ze szkół nie wykorzystywała happeningu. Spośród innych metod aktywizujących najczęściej wskazała burza mózgów. Nauczyciele wykorzystywali także: symulacje dydaktyczne, śnieżną kulę i metaplan, mapy mentalne, socjogramy, giełdy pomysłów, myślące kapelusze.
- 8.** W trosce o to, aby uczniowie odczuwali motywującą satysfakcję z działalności twórczej monitorowane szkoły najczęściej prezentowały osiągnięcia uczniów poprzez: spotkania społeczności szkolnej 95%, wystawy 90%, stronę Internetową szkoły 85%, spotkania z rodzicami i spotkania z lokalną społecznością 80%, przeglądy twórczości artystycznej i spotkania międzyszkolne 61%.
- 9.** Kształtując świadome i właściwe uczestnictwo w świecie kultury od początku roku szkolnego 52% badanych szkół umożliwiło uczniom zwiedzanie wystaw w muzeum od 1 do 3 razy, 80% gimnazjów – obejrzenie filmu w kinie, a 71.43% sztuki teatralnej. 61.90% szkół zorganizowało wyjście na koncert od 1-3 razy. Uczniowie z jednego gimnazjum (4.76%) oglądali film w kinie powyżej 3 razy.
- 10.** W bieżącym roku szkolnym 85% badanych gimnazjów zaplanowało zajęcia z muzyki. Na lekcjach muzyki najczęściej wykorzystywane są instrumenty muzyczne i zasoby wideo (od 1-3 razy).
- 11.** Na podstawie testu predyspozycji językowych uwzględniających zaawansowanie na poziomie III.1 do odpowiednich grup zakwalifikowano uczniów tylko w 70% badanych szkół. Pozostali uczniowie zostali zakwalifikowani losowo, alfabetycznie itp. Na poziomie III.0 naukę kontynuują uczniowie tylko w 3 szkołach. Nie uwzględniono poziomów zaawansowania głównie z powodu zbliżonego poziomu znajomości języka reprezentowanego przez uczniów, z powodu problemów organizacyjno – kadrowych, a w jednym przypadku jako przyczynę wskazano nieznaną podstawę programową przez nauczyciela. Od nowego roku szkolnego gimnazja, które tego nie uczyniły zamierzają dokonać podziału uczniów na grupy wg testu predyspozycji językowych w klasach I i II (po przeprowadzeniu testów do końca roku szkolnego).

12. W celu skutecznego porozumiewania się uczniów w języku obcym szkoły kształcą tę umiejętność poprzez odsłuchiwanie nagrań, korzystanie z różnych programów komputerowych do nauki j. obcego, podczas oglądania filmów w oryginalnej wersji językowej oraz poprzez konwersacje, odgrywanie scenek, dialogi, gry i zabawy.

13. Zajęcia z wiedzy o społeczeństwie zorganizowało 13 gimnazjów. Do końca roku szkolnego zrealizują one po 2 uczniowskie projekty edukacyjne. Średnio zrealizowano 1,46 uczniowskich projektów. W trakcie realizacji jest 14 (średnio - 1.08 projektów uczniowskich). Skutecznie osiągnięte są cele komunikacyjne.

14. W nauczaniu geografii nauczyciele kształtowali u uczniów umiejętności korzystania z różnego rodzaju źródeł informacji geograficznej i ich analizy. Najwięcej 16 – 76% szkół .prowadziło obserwacje w terenie od 1-3 razy, 3 gimnazja – 14% od 4-6 razy. 15 gimnazjów sięgało do zasobów przyrodniczych regionu i zwiedzało zabytki od 1-3 razy (11 szkół) i od 4-6 razy (4 szkoły).

15. Treści biologii realizowano w różnych formach. Prowadzono doświadczenia, obserwacje mikroskopowe i terenowe od 1-3 razy (odpowiednio w 14,12,9 gimnazjach). Od 4-6 razy doświadczenia i obserwacje mikroskopowe przeprowadziło 7 gimnazjów. Powyżej 6 razy 4 szkoły.

16. W nauczaniu chemii na III etapie edukacyjnym doświadczenia i eksperymenty na wybranych zajęciach w zależności od tematyki organizowało 18 gimnazjów.

17. W nauczaniu fizyki zalecane jest omawianie zagadnień na podstawie realnych przykładów w postaci opisu, filmu, pokazu, demonstracji. Na lekcjach fizyki nigdy nie przeprowadzano pomiarów , doświadczeń i pokazów w 2 gimnazjach, a uczniowie 8 gimnazjów nigdy nie oglądali filmów. Przyczyny takiego stanu to brak fizyki w bieżącym roku. szkolnym w klasie I – w 4 gimnazjach oraz nieodpowiednia baza dydaktyczna w 3 szkołach. Pozostałe gimnazja nauczały fizyki na wybranych zajęciach stosując pomiar, doświadczenia i obserwacje.

18,19. Cztery godziny wychowania fizycznego w systemie klasowo - lekcyjnym zorganizowało 16 monitorowanych gimnazjów – 76%. Trzy godziny w systemie klasowo - lekcyjnym - wybrały 3 gimnazja. Najmniej zajęć zorganizowano w 2 godzinnym systemie klasowo-lekcyjnym i 2 godzinnych innych formach (po 2 gimnazja). Największą popularnością wśród zajęć wychowania fizycznego organizowanych w innych formach cieszyły się zajęcia sportowe, zajęcia rekreacyjno – zdrowotne, zajęcia taneczne Aktywne formy turystyki realizowało tylko 1 gimnazjum.

20. W bieżącym roku szkolnym w żadnym spośród 21 monitorowanych gimnazjów nie zostały zaplanowane zajęcia edukacji dla bezpieczeństwa Główną przyczyną takiego stanu były problemy kadrowe.

21,22. Zajęcia artystyczne są realizowane w 6 gimnazjach, co stanowi 28% badanych szkół.

Zajęcia muzyczne i taneczne realizują 3 gimnazja (14.28%), zajęcia plastyczne 5 szkół (23.80%), a zajęcia teatralne jedno gimnazjum (4.76%). Organizację innych zajęć artystycznych zapewnia 1 badana szkoła (4.76%).

23. Zajęcia techniczne zaplanowało w bieżącym roku szkolnym 13 gimnazjów, co stanowi 61%. Wśród nich zajęcia techniczne realizuje 95% szkół, zajęcia wychowania komunikacyjnego 33%, rysunek techniczny 19%, zajęcia kulinarne 14%.

24. Informacje od uczniów, jakim rodzajem zajęć technicznych są zainteresowani zebrano w 67% (14) badanych gimnazjów. Zebrane wyniki uwzględniło 12 gimnazjów (57%).

Siedem monitorowanych szkół (33%) nie zebrало informacji w wymienionym obszarze. Szkoły planują zgromadzić dane do 31.08.2010 roku.

25. Osobny komputer z dostępem do Internetu, na obowiązkowych zajęciach z informatyki, uczniowie mają do dyspozycji tylko w 11 badanych gimnazjach – 52%. Sześć szkół zamierza zrealizować to wymaganie do 31.08.2010 r. Pozostałe gimnazja później.

26. Spełnianie wymagań określonych w podstawie programowej nauczyciele sprawdzają w różnorodny sposób. We wszystkich gimnazjach sprawdzane są prace pisemne uczniów, 57% szkół sprawdza odpowiedzi ustne, 28% prace domowe, 23% projekty edukacyjne, a 9% wskazało inny sposób.

27. W kolejnym roku szkolnym monitorowane gimnazja planują wprowadzić różne rozwiązania organizacyjne:

- Rozszerzenie oferty edukacyjnej szkoły w zakresie zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych zamierza wprowadzić 14 gimnazjów - 66%,
- Rozbudowę bazy szkoły planuje - 7 gimnazjów -33% ,
- Organizację zajęć w formach zalecanych w podstawie programowej wprowadzi - 5 gimnazjów - 23%,
- Elastyczną organizację roku szkolnego zamierza wprowadzić tylko 1 gimnazjum co stanowi 4.%,
- Budowaniem zespołów nauczycielskich zajmą się 2 gimnazja – 9%.
- Podziałem na grupy wg predyspozycji językowych zajmie się 6 gimnazjów – 28%.
- Zebraniem informacji w zakresie rodzaju zainteresowań uczniów zajęciami technicznymi i artystycznymi zajmie się 8 szkół - 38%,

- W przyszłości doposaży szkołę w komputery 10 gimnazjów – 47%,
- Inne rozwiązania organizacyjne wprowadzą 3 gimnazja - 14% (organizacja wycieczek do kina, teatru, muzeum, ogrodu zoologicznego, ogrodu botanicznego, zmiany w organizacji dowożenia uczniów, nawiązanie współpracy z Ośrodkiem Kultury w celu realizacji zajęć artystycznych, realizacja projektów unijnych).

4. Analiza porównawcza wybranych pytań

4.1. Zapoznanie nauczycieli z podstawą programową.

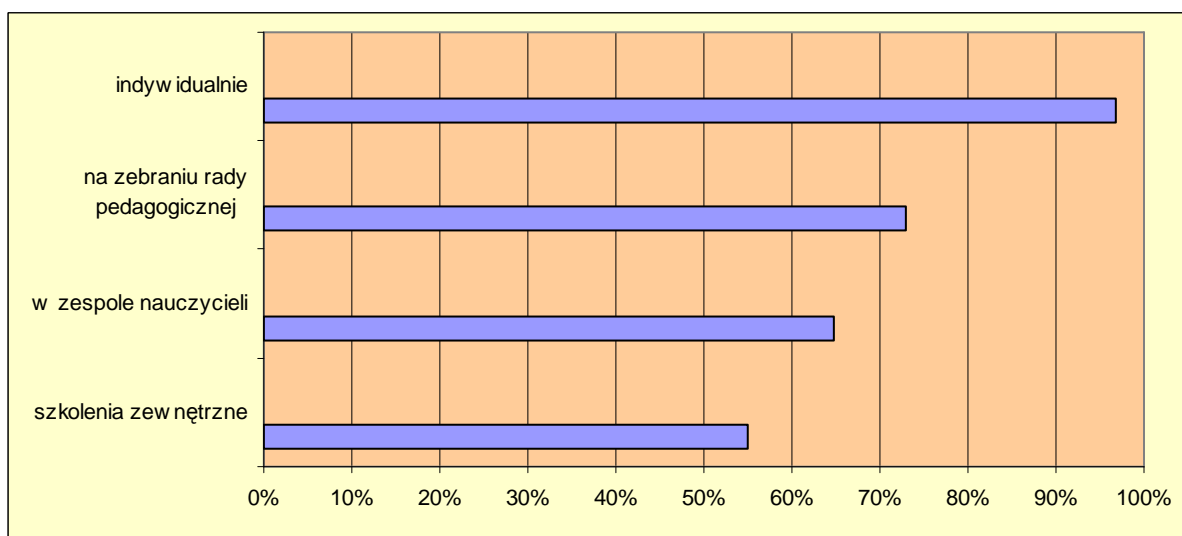
Wsparcie jakiego oczekują przedszkola i szkoły we wdrażaniu nowej podstawy programowej.

Dla dobrego zaplanowania pracy wychowawczej i dydaktycznej niezbędna jest znajomość podstawy programowej.

W przypadku nauczycieli przedszkoli dotyczy to podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz I etapu edukacyjnego. Nauczyciele szkoły podstawowej i gimnazjum powinni znać podstawę programową wcześniejszego, a także następnego etapu edukacyjnego.

Analizując kwestię sposobu zapoznania się nauczycieli z podstawą programową należy stwierdzić, iż w skali województwa podlaskiego najwyższe wskaźniki odnotowano w kategoriach: indywidualnie (96,72%), podczas zebrań rady pedagogicznej (72,95%), w zespole nauczycieli 64,75% oraz w inny sposób tj. podczas szkoleń zewnętrznych (54,92%).

Wykres 1 . Sposób zapoznawania się nauczycieli z podstawą programową

Szczegółowy zakres uzyskanych wyników w poszczególnych typach szkół i kategoriach udzielonych odpowiedzi ilustruje tabela nr 1

Tabela 1. Sposób zapoznawania nauczycieli z podstawą programową

		Przedszkola		Szkoły		Gimnazja		Ogółem	
		Ilość wska-zań	% do ogólnej liczby bada-nych przed-szkoli	Ilość wska-zań	% do ogólnej liczby bada-nych szkół podsta-wo-wych	Ilość wska-zań	% do ogólnej liczby bada-nych gim-na-zjów	Ilość wska-zań	% do ogólnej liczby bada-nych placów-ek
a	indywidualnie	55	96,49%	43	97,73%	20	95,24 %	118	96,72%
b	w zespole przedmiotowym	35	43,86%	30	68,18%	14	66,67 %	79	64,75%
c	na zebraniu rady pedagogicznej	42	73,68%	29	65,91%	18	85,71 %	89	72,95%
d	zespole nauczycieli uczących w danej klasie	-	-	20	45,45%	5	23,81 %	25	20,49%
w inny sposób, jaki?									
e	konsultując się z pracownikami doradztwa metodycznego i doskonalenia zawodowego	3	5,26%	0	0	5	23,80%	8	6,56%
f	na szkoleniach zewnętrznych	30	52,63%	18	40,91%	19	90,47%	67	54,92%
g	korzystając z oficjalnych stron internetowych	0	0	1	2,27%	1	4,76%	2	1,64%

	instytucji oświatowych								
h	wykorzystując informacje z mediów	4	7,01%	1	2,27%	0	0	5	4,10%
i	uzyskując informacje od dyrektora	3	5,26%	1	2,27%	0	0	4	3,28%
j	w inny sposób	0	0	0	0	0	0	0	0

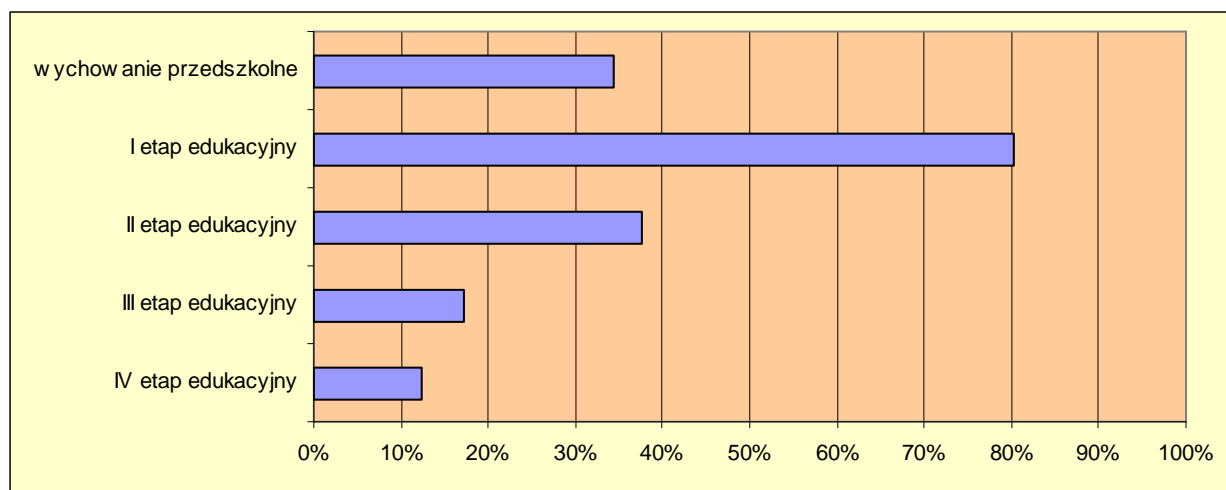
Nauczyciele analizowali podstawę programową wcześniejszych oraz następujących etapów edukacyjnych. Zamieszczona niżej tabela umożliwia porównanie udzielanych odpowiedzi we wszystkich typach placówek.

Tabela 2 Analiza podstawy programowej dla poszczególnych etapów edukacyjnych

	Podstawa programowa	Przedszkola		Szkoły Podstawowe		Gimnazja		Ogółem	
		Ilość wskazań	% do ogólnej liczby badanych przedszkoli	Ilość wskazań	% do ogólnej liczby badanych szkół podstawowych	Ilość wskazań	% do ogólnej liczby badanych gimnazjów	Ilość wskazań	% w stosunku do ogólnej liczby badanych placówek
1	Wychowanie przedszkolne	-	-	42	95,45%	-	-	42	34,43%
2	I etap edukacyjny	57	100%	41	93,18%	-	-	98	80,33%
3	II etap edukacyjny	7	12,28%	28	63,64%	11	52,38%	46	37,70%
4	III etap edukacyjny	0	0	0	0	21	100%	21	17,21%
5	IV etap edukacyjny	0	0	0	0	15	71,43%	15	12,30%

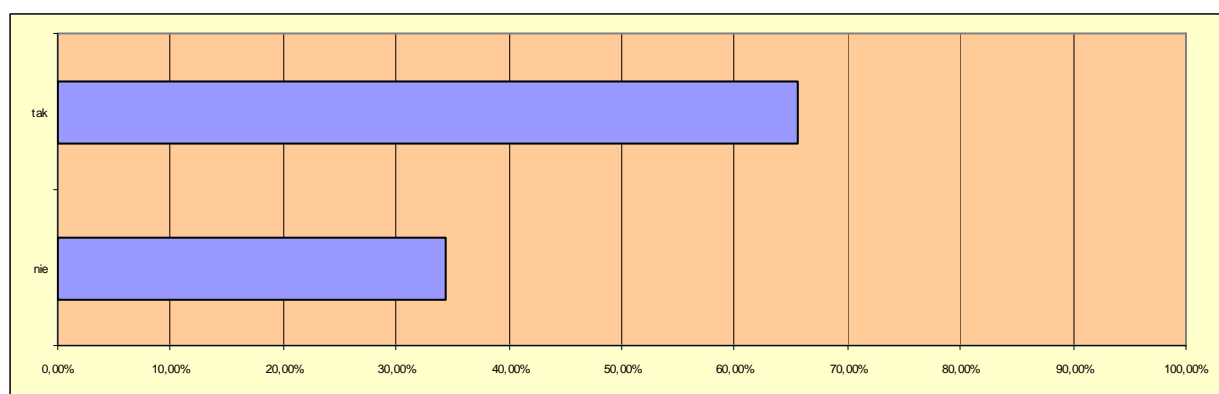
Podstawa programowa dla pierwszego etapu edukacyjnego została przeanalizowana przez 80,33% ogółu badanych placówek w województwie. Z drugim etapem edukacyjnym zapoznali się nauczyciele w 37,70% szkołach. Podstawę programową wychowania przedszkolnego (z wyłączeniem nauczycieli przedszkola) poznało 34,43 % szkół podstawowych. Nauczyciele gimnazjów analizowali podstawę programową IV etapu edukacyjnego (12,30%).

Wykres 2 Analiza podstawy programowej dla poszczególnych etapów edukacyjnych

Uczestniczące w monitorowaniu szkoły i przedszkola na pytanie czy oczekują wsparcia, w 65,57% odpowiedziały twierdząco (80 wskazań). W przypadku czterdziestu dwóch placówek (34,43%) wsparcie nie jest potrzebne.

Wykres 3 Potrzeba wsparcia we wdrażaniu podstawy programowej

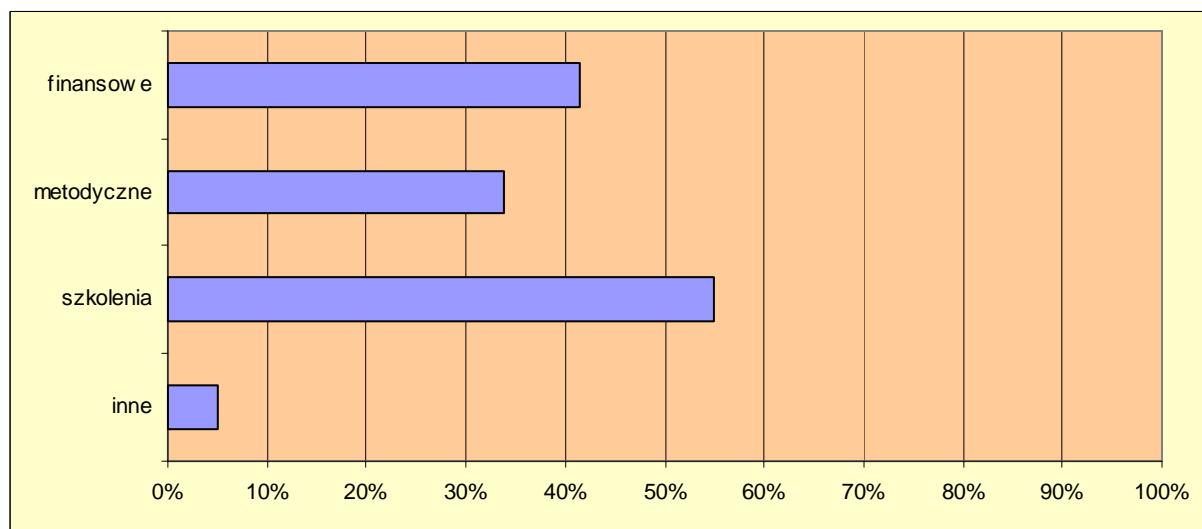

Najczęściej wskazywany przez placówki zakres wsparcia (w kategorii „oczekują wsparcia”) dotyczy szkoleń - 44,55% , pomocy finansowej – 41,25% oraz wsparcia metodycznego – 33,75%.

Tabela 3 Oczekiwany zakres wsparcia wg typu placówek

	Zakres wsparcia	Przedszkola		Szkoły Podstawowe		Gimnazja		Ogółem	
		Ilość wska-zań	% do ogólnej liczby bada-nych przed-szkoli	Ilość wska-zań	% do ogólnej liczby bada-nych szkół podsta-wo-wych	Ilość wska-zań	% do ogól-nej liczby bada-nych gim-na-zjów	Ilość wsk-azań	% do liczby placówek oczekują-cych wsparcia
		a	finansowe	9	26,47%	19	43,18%	5	23,80 %
b	metodyczne i prawne	6	17,65%	13	29,55%	8	38,09 %	27	33,75%
c	szkolenia	28	82,35%	16	36,36%	0	0	44	55%
d	w inny sposób	1	2,94%	1	2,27%	2	9,52 %	4	5 %

Wykres 4 Kategorie wsparcia

4.2. Planowanie rozwiązań organizacyjnych w kolejnym roku szkolnym.

Sposoby sprawdzania spełniania przez uczniów wymagań określonych w nowej podstawie programowej

a) Zarówno szkoła podstawowa, jak i gimnazjum za najważniejsze rozwiązania organizacyjne wspomagające realizację nowej podstawy programowej, które zamierza wprowadzić w kolejnym roku szkolnym, uznała rozszerzenie oferty edukacyjnej i rozbudowę bazy szkolnej.

Tabela 4 Rozwiązania organizacyjne wspomagające realizację nowej podstawy programowej

		Szkoły podstawowe		Gimnazja	
		Ilość wskazań:		Udział % w ogólnej ilości badanych szkół:	
a	rozbudowa bazy szkoły	22	50%	7	33,33%
b	rozszerzenie oferty edukacyjnej i organizacja zajęć w formach zalecanych w podstawie programowej	23	52,27%	19	90,48%
c	doskonalenie nauczycieli i budowa zespołów nauczycielskich	9	20,45%	2	9,52%
d	elastyczna organizacja roku szkolnego	-	-	1	4,76%
e	inne	5	11,36%	3	14,28%

b) Nauczyciele w klasach I szkół podstawowych, jako sposób sprawdzania spełniania przez uczniów poszczególnych wymagań określonych w nowej podstawie programowej, preferują obserwację efektów i sposobu pracy swoich uczniów. Natomiast w przypadku nauczycieli gimnazjów są to przede wszystkim prace pisemne i odpowiedzi ustne.

III WNIOSKI

1. Wnioski wynikające z analizy ankiety

1. W szkołach i placówkach nauczyciele **zapoznawali się z podstawą programową** indywidualnie, na zebraniu rady pedagogicznej, w zespole nauczycieli oraz podczas szkoleń zewnętrznych.

2. W roku szkolnym 2009/2010 w szkołach i placówkach stosowano rozwiązania **organizacyjne** wynikające z zalecanych warunków realizacji podstawy programowej sprzyjające osiągnięciu zamierzonych celów edukacyjnych:

2.1 W placówkach wychowania przedszkolnego:

- a) Prowadzono i dokumentowano obserwację pedagogiczną;
- b) Nauczyciele uczestniczyli w wielu formach doskonalenia (w szczególności w zakresie zagadnień związanych z metodyką pracy z dzieckiem oraz diagnozą przedszkolną). Wśród zaplanowanych szkoleń (oprócz wspomnianych wyżej) najczęściej wymieniano indywidualizację pracy z dzieckiem, w tym opracowywanie programów wspomagania i korygowania rozwoju dziecka;
- c) Nie we wszystkich placówkach zachowywano odpowiednie proporcje zagospodarowania czasu przebywania dzieci w przedszkolu, w rozliczeniu tygodniowym. W zdecydowanej większości przypadków dotyczyło to obszaru związanego z pobytem dzieci na powietrzu, co spowodowane było niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, organizacją pracy szkoły (praca w systemie klas łączonych), brakiem odpowiedniej bazy (placu zabaw, boiska, ogrodu). Sporadycznie proporcji nie zachowywano w kategoriach „zajęcia dydaktyczne”, ze względu na zróżnicowane tempo pracy dzieci 5-cio i 6- letnich uczęszczających do oddziału przedszkolnego oraz „ dowolne czynności” ze względu na wspomnianą wcześniej organizację pracy (oddział przedszkolny jest łączony z klasą I).
- d) Analiza gotowości dzieci do podjęcia nauki w szkole nie we wszystkich placówkach została przeprowadzona na początku roku poprzedzającego rozpoczęcie przez dzieci nauki w klasie I szkoły podstawowej. W części szkół podstawowych utożsamiana jest z badaniem dojrzałości szkolnej i prowadzona na zakończenie roku szkolnego (maj-czerwiec).

- e) Wyniki diagnozy nauczyciele najczęściej wykorzystują do przekazywania informacji rodzicom o stanie gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej, w nieco mniejszym zakresie do poinformowania rodziców o potrzebie przeprowadzenia pogłębionej diagnozy w poradni psychologiczno-pedagogicznej.

2.2. w szkołach podstawowych :

- a) Język obcy nowożytny i zajęcia komputerowe, to obszary edukacji wczesnoszkolnej najczęściej wyodrębnione z kształcenia zintegrowanego i powierzone do prowadzenia nauczycielowi innemu, niż nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej.
- b) Szkoły podejmują działania w zakresie adaptacji dzieci do warunków szkolnych najczęściej poprzez integrowanie zespołu klasowego i zapoznanie ze szkołą.
- c) We wszystkich badanych szkołach uczniowie klas I mają możliwość swobodnego dostępu do książek, zarówno w bibliotece jak i w sali lekcyjnej.
- d) We wszystkich badanych szkołach uczniowie klas I mają możliwość korzystania ze szkolnej pracowni komputerowej.
- e) Nie wszystkie szkoły wskazały, że posiadają odpowiednie do wieku, możliwości i potrzeb uczniów oprogramowanie komputerowe.
- f) W większości szkół uczniowie klas I mają możliwość kontaktu z językiem obcym poza zajęciami lekcyjnymi.
- g) Zajęcia wychowania fizycznego odbywają się przeważnie na boisku szkolnym i na sali gimnastycznej.
- h) Nie wszystkie szkoły przeprowadziły i zaplanowały w bieżącym roku szkolnym zajęcia z zakresu pierwszej pomocy.
- i) Wszystkie szkoły stwarzają warunki do prezentowania osiągnięć uczniów, najchętniej na wystawach prac uczniowskich oraz podczas imprez szkolnych i międzyszkolnych.
- j) Nie wszystkie szkoły zbadały potrzeby rodziców uczniów klas I w zakresie godzin pracy świetlicy. Nie można więc stwierdzić, czy potrzeby te zostały zaspokojone.
- k) We wszystkich monitorowanych szkołach zapewniono uczniom możliwość zostawiania podręczników i przyborów szkolnych.
- l) Szkoły organizują szereg zajęć opiekuńczych oraz zwiększających szanse edukacyjne uczniów zdolnych.
- m) Rozmowy indywidualne i przekazywanie informacji w formie pisemnej to preferowane formy kontaktu szkoły z rodzicami.
- n) Badane szkoły podstawowe za najważniejsze rozwiązania organizacyjne wspomagające realizację nowej podstawy programowej, które zamierzają

wprowadzić w kolejnym roku szkolnym, uznały rozszerzenie oferty edukacyjnej i rozbudowę bazy szkolnej.

2.3 W gimnazjach:

- a) Organizowano zajęcia zwiększające szanse dla uczniów szczególnie zdolnych oraz mających trudności w nauce.
- b) Wszyscy nauczyciele współpracowali z biblioteką szkolną. Ponad połowa z nich korzystała ze szkolnego centrum multimedialnego oraz organizowała konkursy i wystawy.
- c) Wszystkie szkoły stwarzają warunki do prezentowania osiągnięć uczniów, najczęściej poprzez: wystawy, przeglądy twórczości artystycznej, stronę Internetową szkoły, spotkania społeczności szkolnej i międzyszkolnej oraz podczas spotkań z rodzicami i społecznością lokalną. Tylko jedno gimnazjum prezentowało osiągnięcia uczniów w prasie i telewizji lokalnej.
- d) W gimnazjach kontynuowana jest nauka języka obcego po szkole podstawowej na poziomie III.1. W 1/3 badanych placówek nie zorganizowano nauki języka obcego w grupach uwzględniających poziomy zaawansowania, a w 9 z 21 szkół nie przeprowadzono testów predyspozycji językowych uczniów. Trzy szkoły zorganizowały naukę języka obcego na poziomie podstawowym (III.0) w grupach uwzględniających poziomy zaawansowania.
- e) W większości szkół (76%) zajęcia wychowania fizycznego prowadzono w systemie klasowo-lekcyjnym. Nieliczne (24%) placówki wybrały inne formy (zajęcia sportowe, zajęcia rekreacyjno – zdrowotne, zajęcia taneczne). Tylko jedna szkoła zorganizowała aktywne formy turystyki.
- f) Żadne gimnazjum nie zaplanowało w bieżącym roku szkolnym zajęć edukacji dla bezpieczeństwa.
- g) W bieżącym roku szkolnym ponad połowa szkół nie zorganizowała zajęć artystycznych i nie rozpoznała zainteresowań uczniów w tym obszarze, natomiast zaplanowano zajęcia techniczne (wychowanie komunikacyjne, rysunek techniczny, zajęcia kulinarne), co zostało poprzedzone zebraniem informacji.
- i) Tylko w połowie badanych szkół uczniowie mają do swojej dyspozycji osobny komputer z dostępem do Internetu na obowiązkowych zajęciach z informatyki. Niektóre szkoły zadeklarowały, że w porozumieniu z organem prowadzącym spełnią ww. wymóg do końca roku szkolnego.
- j) W roku szkolnym 2010/11 monitorowane gimnazja planują wprowadzić różne rozwiązania organizacyjne wspomagające realizację podstawy programowej, takie jak:

- rozszerzenie oferty edukacyjnej szkoły w zakresie zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych,
- rozbudowa bazy szkoły,
- organizacja zajęć w formach zalecanych w podstawie programowej,
- elastyczna organizacja roku szkolnego,
- budowanie zespołów nauczycielskich,
- inne rozwiązania organizacyjne: wycieczki do kina, teatru, muzeum, ogrodu zoologicznego, ogrodu botanicznego, zmiany w organizacji dowożenia uczniów, nawiązanie współpracy z ośrodkiem kultury w celu realizacji zajęć artystycznych, realizację różnych projektów unijnych.

3 W zakresie rozwiązań **metodycznych** stosowanych przez szkoły i placówki w roku szkolnym 2009/2010 wynikających z zalecanych warunków realizacji podstawy programowej:

3.1 wychowanie przedszkolne

a) Nauczyciele wychowania przedszkolnego w codziennej pracy stosują różnorodne pomoce: gry dydaktyczne (*układanki, puzzle, klocki, liczmany*), materiały pokazowe (*plansze, tablice tematyczne, ilustracje, historyjki obrazkowe*) oraz przybory umuzykalniające (*instrumenty, płytoteka, zestawy płyt kaset z piosenkami itp.*). Nadal z dość dużą częstotliwością stosowane są karty pracy i pakiety edukacyjne, w nieco mniejszym zakresie zeszyty ćwiczeń.

3.2 szkoły podstawowe

a) Wszystkie szkoły stosują zalecane w podstawie programowej formy zajęć sprzyjające edukacji matematycznej, takie jak: zabawy, gry dydaktyczne, sytuacje zadaniowe, natomiast najczęściej stosowane środki dydaktyczne to różnego rodzaju liczmany.

b) W zdecydowanej większości szkół wiedza przyrodnicza dzieci kształtowana jest w środowisku naturalnym, w trakcie zajęć organizowanych poza klasą.

c) We wszystkich szkołach poddanych monitorowaniu nauczyciele klas I, obok zajęć typowo muzycznych, włączają muzykę do innych prowadzonych przez siebie zajęć.

d) Bieżąca obserwacja efektów i sposobu pracy uczniów to najczęściej stosowane formy kontroli spełniania przez uczniów klas I wymagań określonych w podstawie programowej.

3.3. gimnazja

a) Wszyscy nauczyciele na lekcjach j. polskiego stosują aktywizujące metody nauczania. Dominuje dyskusja, debata, drama, burza mózgów, projekt edukacyjny. Żadna ze szkół nie

wykorzystywała happeningu. Spośród innych metod aktywizujących, najczęściej wskazań uzyskała burza mózgow. Nauczyciele wykorzystywali także: symulacje dydaktyczne, - śnieżną kulę i metaplan, mapy mentalne, socjogramy, giełdy pomysłów, myślące kapelusze.

b) Gimnazja podejmują przedsięwzięcia umożliwiające uczniom kontakt z różnymi instytucjami kultury. Połowa szkół zorganizowała wyjścia do muzeum, kina, teatru i na koncerty.

c) W bieżącym roku szkolnym w większości badanych gimnazjów zaplanowano zajęcia z muzyki. Na lekcjach muzyki najczęściej wykorzystuje się instrumenty muzyczne i zasoby wideoteki. Nieliczne szkoły (14%) posiadają zasoby fonoteki i programy komputerowe.

d) Szkoły kształcą umiejętność skutecznego porozumiewania się uczniów w języku obcym stosując różnorodne formy: odsłuchiwanie nagrań, korzystanie z programów komputerowych, oglądanie filmów w oryginalnej wersji językowej, konwersacje, scenki, dialogi, gry i zabawy.

e) Podczas zajęć z wiedzy o społeczeństwie uczniowie realizują projekty edukacyjne (średnio 2 w roku), co stwarza możliwości skutecznego osiągnięcia celów edukacyjnych.

f) W nauczaniu geografii nauczyciele kształtują u uczniów umiejętności korzystania z różnego rodzaju źródeł informacji i ich analizy prowadząc obserwacje w terenie i sięgając do regionalnych zasobów przyrodniczych od 1 do 3 razy w roku. Tylko nieliczne placówki (6 szkół) nie zorganizowały tego typu działań. Podobnie jest na lekcjach chemii, gdzie prowadzone są doświadczenia i eksperymenty.

Najmniej w/w form oraz zajęć w terenie prowadzonych jest na lekcjach fizyki i biologii.

g) Nauczyciele, jako sposób sprawdzania spełniania przez uczniów poszczególnych wymagań określonych w podstawie programowej, preferują prace pisemne i odpowiedzi ustne.

4. W związku z nowymi zadaniami określonymi w podstawie programowej szkoły i placówki **oczekują wsparcia** w formie szkoleń, pomocy finansowej i metodycznej.

2. Wnioski wynikające z przeprowadzonej weryfikacji

2.1. Analiza gotowości dzieci do podjęcia nauki w szkole tzw. diagnoza przedszkolna w części placówek (oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych) traktowana jest nadal jako badanie dojrzałości szkolnej i przeprowadzana na zakończenie roku szkolnego (maj/czerwiec).

2.2. Programy wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka część nauczycieli utożsamia z programami pracy dydaktyczno – wychowawczej lub indywidualnymi programami pracy

opracowywanymi na podstawie zaleceń zawartych w orzeczeniach wydawanych przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne.

2.3. W trakcie przeprowadzonych rozmów z dyrektorami szkół okazało się, że brak odpowiedzi na niektóre pytania wynikał z niezrozumienia pytań, przeoczenia lub niedokładnego wypełniania arkuszy.

2.4. Weryfikacja potwierdziła niedokładną znajomość zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej, mimo twierdzących odpowiedzi udzielanych na pytania 1-3 dotyczące poznania podstawy programowej.

2.5. Nie wszystkie zalecane warunki zawarte w podstawie programowej są realizowane przez szkoły podstawowe i gimnazja z powodu problemów organizacyjno – kadrowych lub braku odpowiedniej bazy lokalowej i dydaktycznej.

3. Wnioski dotyczące organizacji badania

3.1. W przypadku analizy porównawczej pytań w określonych typach placówek (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja) należy zadbać o ich spójność w poszczególnych arkuszach. Z pytania nr 1 w arkuszu przedszkola nie wynikało wprost, czy nauczyciele zapoznali się z podstawą programową wychowania przedszkolnego w kategoriach tak-nie.

3.2. W arkuszu gimnazjum należało zamieścić pytanie dotyczące szkolnego planu nauczania (tj. informacji, w której klasie planowane jest wprowadzenie danego przedmiotu, jeżeli nie był wprowadzony w klasie I).

3.3. Duża ilość pytań otwartych utrudnia dokładną analizę zebranych informacji.

3.4. Należałoby zamieszczać pytania w całości zamknięte lub w całości otwarte. Wielu respondentów korzystając z możliwości „Inne” udzielało odpowiedzi, które mieściły się w kategorii możliwości podanych w części zamkniętej tego samego pytania.

3.5. Wstęp do pytań (informacje z zalecanych warunków realizacji podstawy programowej) sugerował jaka powinna być odpowiedź, co mogło mieć wpływ na wiarygodność uzyskanych danych.

IV Rekomendacje

1. W zakresie wspierania dyrektora szkoły

1.1 Wykorzystując wnioski z przeprowadzonego monitorowania, w roku szkolnym 2010 / 11 zorganizować narady z dyrektorami i konferencje w obszarze „zalecane warunki realizacji podstawy programowej” z podziałem na grupy seminaryjne (placówki wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe, gimnazja),

1.2 We współpracy z ośrodkami doskonalenia zorganizować szkolenia nauczycielom:

- a) konstruowanie programów wspierających i korygujących rozwój dziecka (placówki wychowania przedszkolnego);
- b) planowanie pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela ze szczególnym uwzględnieniem sposobów sprawdzania spełniania wymagań edukacyjnych przez uczniów (szkoły podstawowe);
- c) organizacja i prowadzenie zajęć: terenowych - biologia, geografia i laboratoryjnych- fizyka, chemia oraz badanie kompetencji językowych (gimnazja).

2. Dotyczące przeprowadzenia pogłębionego badania

2.1. Jakie działania podejmują placówki wychowania przedszkolnego w zakresie przygotowania dzieci do nauki w klasie I szkoły podstawowej (terminy przeprowadzania diagnozy, stosowane narzędzia, obszary wspierania dzieci i korygowania rozwoju oraz uzyskane efekty) ?

2.2. W jakim stopniu szkoły spełniają oczekiwania rodziców w zakresie organizacji pracy świetlicy?

2.3. W jaki sposób szkoły gimnazjalne rozpoznają zainteresowania uczniów, dokumentują je i w oparciu o uzyskane informacje organizują zajęcia sportowe, artystyczne i techniczne?

3. Dotyczące organizacji badania

3.1. Monitorowanie drogą elektroniczną powinno być kontynuowane.

3.2. Monitorowanie powinno być poprzedzone pilotażem umożliwiającym zbudowanie wyczerpującej kafeterii pytań zamkniętych w badaniu właściwym.

3.3. Należy doskonalić platformę do zbierania danych. Powinna działać przy każdym badaniu w taki sam sposób.

V Aneks

1.Wyniki statystyczne badania (placówki wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe, gimnazja)

2.Wykaz placówek objętych monitorowaniem

3.Arkusze